

AB „Sanitas”

**KONSOLIDUOTŲJŲ IR ATSKIRŲ 2009 M. METINIŲ
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIAI, PARENGTI
PAGAL TARPTAUTINIUS FINANSINĖS
ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS, PRIIMTUS TAIKYTI
EUROPOS SĄJUNGOJE, IR KONSOLIDUOTASIS
2009 M. METINIS PRANEŠIMAS PATEIKIAMIS KARTU
SU NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA**

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS	4
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	5
KONSOLIDUOTŲJŲ IR ATSKIRŲ METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIAI	7
PAGRINDINĖ INFORMACIJA	8
Bendrųjų pajamų ataskaitos	9
Balansai	10
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos	12
Pinigų srautų ataskaitos	13
Aiškinamasis raštas	15
1. Bendroji informacija	15
2. Naujų ir patikslintų Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) taikymas	16
3. Apskaitos principai	18
4. Veiklos tęstinumas	29
5. Informacija pagal segmentus	30
6. Verslo jungimas	32
7. Pardavimų savikaina	33
8. Kitos pajamos	33
9. Pardavimų ir paskirstymo sąnaudos	33
10. Registravimo sąnaudos	34
11. Tyrimų ir plėtros sąnaudos	34
12. Administracinės sąnaudos	35
13. Finansinė veikla, grynąja verte	35
14. Pelno mokestis	36
15. Pelnas tenkantis vienai akcijai	39
16. Dividendai	39
17. Ilgalaikis materialusis turtas	40
18. Ilgalaikis nematerialusis turtas	42
19. Investicijos	43
20. Atsargos	44
21. Gautinos sumos	44
22. Kitos gautinos sumos	45
23. Pinigai ir pinigų ekvivalentai	45
24. Įstatinis kapitalas	46
25. Rezervai	46
26. Paskolos	46
27. Finansinės nuomos įsipareigojimai	49
28. Kitas finansinis turtas ir įsipareigojimai	49
29. Atidėtosios pajamos iš subsidijų	50
30. Prekybos skolos	51
31. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	51
32. Išmokos darbuotojams	51
33. Atidėjiniai	52
34. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika	52
35. Susijusių šalių sandoriai	56
36. Poataskaitiniai įvykiai	58
KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS	59
I. ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS	60
1. Ataskaitinis laikotarpis	60
II. TRUMPAS AB „SANITAS“ GRUPĖS PRISTATYMAS	60
2. Pagrindiniai duomenys apie AB „Sanitas“	60
3. Kitų Sanito Grupės įmonių kontaktiniai duomenys	60
4. Sanito Grupės struktūra. Valdomi akcijų paketai	61
5. Sanito Grupės įmonių filialai ir atstovybės	61
6. Sanito Grupės pagrindinė veikla	61
7. Sanito dalyvavimas organizacijose	61
8. Trumpa Sanito Grupės istorija	62
9. Misija. Vertybės	62
III. INFORMACIJA APIE SANITO ĮSTATINĮ KAPITALĄ IR VERTYBINIUS POPIERIUS	63
10. Sanito įstatinio kapitalo struktūra, akcijų suteikiamos teisės	63
11. Sanito savos akcijos	63
12. Sanito akcininkams išmokėti dividendai	63
13. Informacija apie prekybą vertybiniais popieriais	63
14. Sanito akcininkai	64
15. Sanito vertybinių popierių perleidimo apribojimai	64
16. Sanito akcininkai, turintys specialias kontrolės teises, tų teisių aprašymai	64
17. Bendrovės akcininkų balsavimo teisių apribojimai	64
18. Sanito akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos Bendrovė žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės	64
19. Sanito sutartys su finansų maklerio įmonėmis	64
20. Sanito akcijų kainos pokyčiai ir apyvarta	65
21. Sanito akcijų kainos ir NASDAQ indeksų pokyčiai	65

IV. INFORMACIJA APIE SANITO VALDYMĄ	66
22. Bendrovės valdymo organai.....	66
23. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorių.....	68
V. SANITO GRUPĖS VEIKLOS APŽVALGA	72
24. Nefinansinės veiklos apžvalga	72
24.1. Gamyba.....	72
24.2. Darbuotojai ir žmogiškųjų išteklių politika	73
24.3. Aplinkosauga.....	75
24.4. Sanito Grupės veikla tyrimų ir plėtros srityje	75
24.5. Pirkimai	76
24.6. Konkurentai	76
24.7. Pardavimai ir produkcijos distribucija	76
25. Finansinės veiklos apžvalga.....	78
26. Pagrindinės rizikos ir rizikos valdymas	78
27. Pagrindiniai vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, susijusių su konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių sudarymu, požymiai	79
28. Susijusių šalių sandoriai	79
VI. KITA INFORMACIJA	79
29. Sanito įstatų pakeitimo tvarka	79
30. Reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra Sanitas ir kurie įsigalioję, pasikeitę ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei.	79
31. Bendrovės ir jos valdymo organų narių ar darbuotojų susitarimai, numatantys kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties, arba jei jų darbas baigtųsi dėl Sanito kontrolės pasikeitimo	79
32. Duomenys apie Bendrovės viešai skelbtą informaciją	79
33. Svarbiausi 2009 m. įvykiai.....	79
34. Planai ir prognozės	80
VII. INFORMACIJA APIE TAI, KAIP SANITAS LAIKOSI VALDYMO KODEKSO TAIKOMO NASDAQ REGULIUOJAMOJE RINKOJE LISTINGUOJAMOMS BENDROVĖMS	81

AB „SANITAS“

**KONSOLIDUOTŲJŲ IR ATSKIRŲ 2009 M. METINIŲ FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIAI IR KONSOLIDUOTASIS 2009 M. METINIS PRANEŠIMAS**

Atsakingų asmenų patvirtinimas

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsniu bei Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Sanitas“ generalinis direktorius Saulius Jurgelėnas, AB „Sanitas“ finansų direktorius Nerijus Drobavičius bei AB „Sanitas“ teisės ir bendrųjų reikalų direktorė Rūta Milkuvienė patvirtiname, kad mūsų žiniomis, pridėti konsoliduotųjų ir atskirų 2009 m. metinių finansinių ataskaitų rinkiniai, parengti pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę bei teisingai parodo AB „Sanitas“ grupės ir AB „Sanitas“ turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius bei konsoliduotasis 2009 m. metinis pranešimas teisingai parodo AB „Sanitas“ grupės verslo plėtrą ir veiklą, kartu pateikdamas pagrindines rizikas ir neapibrėžtumus.

Generalinis direktorius

Saulius Jurgelėnas

Finansų direktorius

Nerijus Drobavičius

Teisės ir bendrųjų reikalų direktorė

Rūta Milkuvienė

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

AB „Sanitas“ akcininkams:

Išvada apie finansinių ataskaitų rinkinius

Mes atlikome čia pridedamų AB „Sanitas“ (toliau – „Bendrovė“) finansinių ataskaitų ir AB „Sanitas“ ir dukterinių įmonių (toliau – „Grupė“) konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių (puslapiai nuo 7 iki 58), kuriuos sudaro 2009 m. gruodžio 31 d. balansas, konsoliduotas balansas ir tada pasibaigusių metų bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių bei pinigų srautų ataskaitos ir reikšmingos apskaitos politikos bei kiti aiškinamojo rašto atskleidimai, auditą. Bendrovės finansinių ataskaitų ir Grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių už metus, pasibaigusius 2008 m. gruodžio 31 d., auditą atliko kiti auditoriai, kurie 2009 m. balandžio 14 d. pareiškė modifikuotą nuomonę su dalyko pabrėžimo pastraipa dėl fakto, kad Grupės ir Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo jų trumpalaikį turtą.

Vadovybės atsakomybė už finansinių ataskaitų rinkinius

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų rinkinių parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus priimtus Europos Sąjungos. Ši atsakomybė apima: vidinės kontrolės, skirtos finansinių ataskaitų parengimui ir teisingam pateikimui, kuomet nėra reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos, sukūrimą, įdiegimą bei palaikymą; tinkamų apskaitos politikų pasirinkimą ir taikymą; pagal aplinkybes tinkančių ir pagrįstų įvertinimų pasirinkimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie šiuos finansinių ataskaitų rinkinius. Mes atlikome auditą vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumės profesinės etikos reikalavimų bei planuotume ir atliktume auditą taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas, jog finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų netikslumų.

Auditas apima procedūrų, suteikiančių audito įrodymus apie finansinių ataskaitų rinkiniuose esančias sumas ir atskleidimus, atlikimą. Pasirenkamos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo bei reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidų finansinių ataskaitų rinkiniuose rizikų įvertinimo. Vertindamas šias rizikas, auditorius atsižvelgia į finansinių ataskaitų rinkinių parengimo ir teisingo pateikimo vidinę kontrolę siekdamas sukurti toms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau neturėdamas tikslo pareikšti nuomonę apie įmonės vidinės kontrolės efektyvumą. Auditas taip pat apima taikomų apskaitos politikų tinkamumo ir vadovybės atliktų reikšmingų apskaitinių įvertinimų pagrįstumo, o taip pat visų finansinių ataskaitų rinkinių pateikimo įvertinimą.

Mes tikime, kad gauti audito įrodymai pakankami ir tinkami audito nuomonei pagrįsti.

Nuomonė

Mūsų nuomone, finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi Bendrovės ir Grupės 2009 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę bei tada pasibaigusių metų veiklos finansinius rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus priimtus Europos Sąjungos.

Dalyko pabrėžimas

Nesąlygodami savo nuomonės, mes atkreipiame dėmesį į 4-ąją finansinių ataskaitų rinkinių pastabą, kuri atskleidžia, kad 2009 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai 56,496 tūkst. Lt viršijo trumpalaikį turtą. Kaip detaliau aprašyta finansinių ataskaitų 4-oje pastaboje, Bendrovės veiklos tęstinumas pirmiausia priklauso nuo vadovybės galimybių valdyti pinigų srautus Grupės mastu dengiant trumpalaikius įsipareigojimus, kurių mokėjimo terminai sueina. Šiuose finansinių ataskaitų rinkiniuose nebuvo padaryti jokie koregavimai, kurie galėtų atsirasti minėto neapibrėžtumo išdavoje.

Išvada apie kitą įstatymų reikalaujamą pateikti informaciją

Be to, mes perskaitėme konsoliduotą metinį pranešimą (puslapiai nuo 59 iki 103) už metus, pasibaigusius 2009 m. gruodžio 31 d., ir neaptikome jokių reikšmingų į jį įtrauktos retrospektyvinės finansinės informacijos neatitikimų lyginant su 2009 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų finansinių ataskaitų rinkiniais.

Tim Mahon
Partneris

Auditorius Simonas Rimašauskas
Auditoriaus pažymėjimas Nr. 000466

UAB „Deloitte Lietuva“
Vilnius, Lietuva
2010 m. kovo 22 d.

Konsoliduotųjų ir atskirų metinių finansinių ataskaitų rinkiniai

Pagrindinė informacija

Valdyba

p. Ashwin Roy (Valdybos pirmininkas)
p. Martynas Česnavičius
p. Tomas Nausėda
p. Martin Oxley
p. Darius Šulnis

Vadovybė

p. Saulius Jurgelėnas (Generalinis direktorius)
p. Nerijus Drobavičius (Finansų direktorius)

Buveinės adresas ir įmonės kodas

Veiverių g. 134 B,
Kaunas, Lietuva,
LT – 46352
Įmonės kodas 1341 36296

Bankai

Bank PEKAO S.A.
Bank Zachodni WBK S.A.
Danske Bank A/S Lithuania Branch
Deutsche Bank PBC S.A.
Dom Maklerski BZWBK
Fortis Bank Polska S.A.
OAO Wniesztorbank
Orszagos Takarekpenztar es Kereskedelmi Bank
PKO Bank Polski S.A.
Raiffeisenbank Praha
AB „SEB bankas“
Slovenska Sporitelna a.s.
„Swedbank“, AB
Tatra Bank a.s.
Unikredit Bank sp. z o.o.
Vseobecna uverova banka a.s.

Auditorius

UAB „Deloitte Lietuva“
Jogailos g. 4,
Vilnius, Lietuva

Finansinių ataskaitų rinkinius Vadovybė pasirašė ir patvirtino 2010 m. kovo 22. d.

Vadovybė:

p. Saulius Jurgelėnas
Generalinis direktorius

p. Nerijus Drobavičius
Finansų direktorius

Remiantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Vadovybė paruošė metinius finansinių ataskaitų rinkinius ir jie turi būti patvirtinti per visuotinį akcininkų susirinkimą. Bendrovės akcininkai turi teisę patvirtinti arba nepatvirtinti bei reikalauti parengti naujus finansinių ataskaitų rinkinius.

Bendrųjų pajamų ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pardavimų pajamos	5	322.749	382.512	16.117	26.754
Pardavimų savikaina	7	(153.962)	(171.404)	(12.705)	(15.633)
Bendrasis pelnas		168.787	211.108	3.412	11.121
Kitos pajamos	8	4.981	5.442	15.445	421
Pardavimų ir paskirstymo sąnaudos	9	(80.455)	(96.619)	(2.923)	(3.308)
Registravimo sąnaudos	10	(11.106)	(14.607)	(946)	(1.094)
Tyrimų ir plėtros sąnaudos	11	(1.901)	(2.726)	(308)	(318)
Administracinės sąnaudos	12	(35.954)	(49.703)	(10.383)	(19.531)
Kitos sąnaudos		(3.729)	(2.921)	(293)	(355)
Tipinės veiklos pelnas (nuostoliai)		40.623	49.974	4.004	(13.064)
Finansinės pajamos	13	7.835	13.088	148	1.472
Finansinės sąnaudos	13	(30.705)	(73.125)	(4.591)	(2.638)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		17.753	(10.063)	(439)	(14.230)
Pelno mokesčio nauda (sąnaudos)	14	91	8.179	(342)	1.961
Grynasis pelnas (nuostoliai)		17.844	(1.884)	(781)	(12.269)
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos):					
Užsienio valiutos perskaičiavimo pokytis		707	(38.411)	-	-
Pinigų srautų apsidraudimo sandoriai	28	1.246	(11.939)	-	-
Pelno mokesčio (sąnaudos) nauda, susijusios su kitomis bendrosiomis pajamomis	28	(236)	2.267	-	-
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos), atskaičius mokesčius		1.717	(48.083)	-	-
Bendrosios pajamos (sąnaudos) iš viso, atskaičius mokesčius		19.561	(49.967)	(781)	(12.269)
Pagrindinė ir sumažinta pelno (nuostolių) dalis vienai akcijai (litais)	15	0,57	(0,06)		

15 – 58 p. pateiktos pastabos yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų rinkinių dalis.

Balansai

	Pasta- bos	Grupė		Bendrovė	
		2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
TURTAS					
Ilgalaikis turtas					
Ilgalaikis materialusis turtas	17	258.290	282.774	66.425	70.530
Ilgalaikis nematerialusis turtas	18	292.831	294.342	913	1.044
Investicijos į dukterines įmones	19	-	-	334.395	334.395
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	28	21	5.223	-	3
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	14	27.851	31.014	2.435	2.055
Ilgalaikio turto iš viso		578.993	613.353	404.168	408.027
Trumpalaikis turtas					
Atsargos	20	42.242	42.753	3.359	4.410
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		128	2.067	76	1.589
Iš pirkėjų gautinos sumos	21	61.454	80.991	6.623	3.939
Kitos gautinos sumos	22	4.689	1.581	73	266
Išankstiniai apmokėjimai ir būsimų laikotarpių sąnaudos		2.353	3.860	152	145
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	28	3.285	5.793	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	23	3.417	1.966	177	31
Trumpalaikio turto iš viso		117.568	139.011	10.460	10.380
Turto iš viso		696.561	752.364	414.628	418.407

(tęsinys kitame puslapyje)

Balansai (tęsinys)

	Pasta- bos	Grupė		Bendrovė	
		2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
NUOSAVYBĖ IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Nuosavybė					
Kapitalas	1, 24	31.106	31.106	31.106	31.106
Akcijų priedai	24	248.086	248.086	248.086	248.086
Įstatymų numatyti rezervai	25	3.111	3.111	3.111	3.111
Tikrosios vertės rezervas	25	(8.662)	(9.672)	-	-
Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	25	(5.324)	(6.031)	-	-
Nepaskirstytasis pelnas		49.762	31.918	19.725	20.506
Nuosavybės iš viso		318.079	298.518	302.028	302.809
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Ilgalaikės paskolos	26	178.075	43.780	30.265	43.780
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	27	1.787	4.428	281	718
Kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	28	3.562	7.522	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	14	16.633	19.468	-	-
Atidėtosios pajamos iš subsidijų	32	15.098	15.892	15.098	15.892
Išmokų darbuotojams įsipareigojimas		4.630	4.567	-	-
Po vienerių metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		219.785	95.657	45.644	60.390
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	26	61.119	255.704	19.479	13.799
Ilgalaikių lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimų einamųjų metų dalis	27	3.025	3.432	523	938
Trumpalaikės paskolos	26	36.623	33.987	11.182	20.846
Prekybos skolos	30	33.047	31.630	29.168	6.775
Gauti išankstiniai apmokėjimai		717	-	97	-
Mokėtinas pelno mokestis		9	107	-	-
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	28	7.131	4.417	-	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	31	16.383	28.434	6.507	12.850
Išmokų darbuotojams įsipareigojimas	32	486	478	-	-
Atidėjiniai	33	157	-	-	-
Per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		158.697	358.189	66.956	55.208
Nuosavybės ir įsipareigojimų iš viso		696.561	752.364	414.628	418.407

15 – 58 p. pateiktos pastabos yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų rinkinių dalis.

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos

Grupė	Kapitalas	Akcijų priedai	Įstatymų numatyti rezervai	Tikrosios vertės rezervas	Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	Nepas-kirstytasis pelnas	Iš viso
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	-	32.380	52.466	367.149
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	(9.672)	(38.411)	-	(48.083)
Grynieji metų nuostoliai	-	-	-	-	-	(1.884)	(1.884)
Pajamų ir sąnaudų per metus iš viso	-	-	-	(9.672)	(38.411)	(1.884)	(49.967)
Dividendai (16 pastaba)	-	-	-	-	-	(18.664)	(18.664)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	(9.672)	(6.031)	31.918	298.518
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	1.010	707	-	1.717
Grynasis metų pelnas	-	-	-	-	-	17.844	17.844
Pajamų ir sąnaudų per metus iš viso	-	-	-	1.010	707	17.844	19.561
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	(8.662)	(5.324)	49.762	318.079

Bendrovė	Kapitalas	Akcijų priedai	Įstatymų numatyti rezervai	Nepas-kirstytasis pelnas	Iš viso
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	51.439	333.742
Grynieji metų nuostoliai	-	-	-	(12.269)	(12.269)
Pajamų ir sąnaudų per metus iš viso	-	-	-	(12.269)	(12.269)
Dividendai (16 pastaba)	-	-	-	(18.664)	(18.664)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	20.506	302.809
Grynieji metų nuostoliai	-	-	-	(781)	(781)
Pajamų ir sąnaudų per metus iš viso	-	-	-	(781)	(781)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	19.725	302.028

15 – 58 p. pateiktos pastabos yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų rinkinių dalis.

Pinigų srautų ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2009	2008	2009	2008
Pagrindinės veiklos pinigų srautai					
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		17.753	(10.063)	(439)	(14.230)
Nepiniginių straipsnių koregavimas:					
Nusidėvėjimas ir amortizacija	17, 18, 29	33.693	40.375	3.814	2.166
Ilgalaikio turto pardavimo ir nurašymo nuostoliai		341	173	11	96
UAB „Altisana“ pardavimo nuostoliai	19	-	3	-	3
Finansinių instrumentų vertės pasikeitimas	13, 28	7.404	(12.905)	-	-
Pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų nuvertėjimo pasikeitimas ir nurašymas	12	180	3.153	(84)	1.143
Atsargų nuvertėjimo pasikeitimas ir nurašymas	12	2.575	5.299	28	369
Nerealizuoti užsienio valiutų keitimo (pelnas) nuostoliai		(4.884)	41.617	(147)	(1.470)
Palūkanų sąnaudos	13	14.941	22.366	4.377	2.537
Palūkanų (pajamos)	13	(42)	(145)	-	(2)
Kiti nepiniginiai straipsniai		93	(962)	-	-
		<u>72.054</u>	<u>88.911</u>	<u>7.560</u>	<u>(9.388)</u>
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:					
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		(1.787)	33	1.028	1.145
Iš pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų bei būsimų laikotarpių sąnaudų (padidėjimas) sumažėjimas		18.069	(15.611)	(17.432)	(1.384)
Pirkėjams ir kitų mokėtinų sumų bei gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)		3.225	9.272	14.725	6.282
Išmokų darbuotojams (sumažėjimas)	32	(604)	(851)	-	-
(Sumokėtas) gautas pelno mokestis		201	(4.428)	-	(1.905)
Grynieji pinigų srautai gauti iš (panaudoti) pagrindinėje veikloje		<u>91.158</u>	<u>77.326</u>	<u>5.881</u>	<u>(5.250)</u>
Investicinės veiklos pinigų srautai					
Ilgalaikio materialiojo turto (įsigijimas)	17	(5.127)	(53.603)	(1.763)	(41.675)
Ilgalaikio nematerialiojo turto (įsigijimas)	18	(5.012)	(7.050)	-	(887)
Ilgalaikio turto pardavimo pajamos		432	1.684	19	31
Laboratorium Farmaceutyczne HOME OF FARM sp. z.o.o (įsigijimas), atėmus grynujų pinigų įsigijimą	6	(6.908)	(1.177)	-	-
Finansinių instrumentų (įsigijimas)		-	(705)	-	-
Finansinių instrumentų apmokėjimas	13	(669)	-	-	-
UAB „Altisana“ perleidimo pajamos	19	-	8	-	8
Gautos palūkanos		42	145	-	5.585
Grynieji pinigų srautai (panaudoti) investicinėje veikloje		<u>(17.242)</u>	<u>(60.698)</u>	<u>(1.744)</u>	<u>(36.938)</u>

(tęsinys kitame puslapyje)

Pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2009	2008	2009	2008
Finansinės veiklos pinigų srautai					
Paskolų gavimas		8.845	53.925	15.510	52.192
Paskolų (grąžinimas)		(63.530)	(54.305)	(16.241)	(4.376)
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimų (mokėjimai)		(3.884)	(3.473)	(991)	(1.126)
(Sumokėtos) palūkanos		(14.493)	(22.828)	(2.193)	(2.065)
Gautos dotacijos	29	-	9.867	-	9.867
(Sumokėti) dividendai	16	(76)	(12.520)	(76)	(12.520)
Grynieji pinigų srautai gauti iš (panaudoti) finansinėje veikloje		(73.138)	(29.334)	(3.991)	41.972
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)					
		778	(12.706)	146	(216)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka					
		673	989	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje					
		1.966	13.683	31	247
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje					
	23	3.417	1.966	177	31
Papildoma pinigų srautų informacija:					
Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimai, finansuoti lizingo		849	2.272	139	383

15 – 58 p. pateiktos pastabos yra neatsiejama šių finansinių ataskaitų rinkinių dalis.

Aiškinamasis raštas

1. Bendroji informacija

AB „Sanitas“ (toliau – „Bendrovė“) yra 1994 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Jos buveinės adresas yra:

Veiverių g. 134 B,
 Kaunas, Lietuva,
 LT – 46352.

Bendrovė užsiima nepatentuoatų vaistų gamyba ir prekyba. Bendrovės akcijomis prekiaujama AB „NASDAQ OMX Vilnius“ (anksčiau žinomas kaip „Vilniaus Vertybinių Popierių Birža“) Baltijos Oficialiajame prekybos sąrašė.

2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	2009 m.		2008 m.	
	Turimų akcijų skaičius (tūkstančiais)	Nuosavybės dalis	Turimų akcijų skaičius (tūkstančiais)	Nuosavybės dalis
AB „Invalda“	8.254	26,54%	12.529	40,28%
Baltic Pharma Limited	6.315	20,30%	1.555	5,00%
Citigroup Venture Capital International Jersey Limited	5.312	17,08%	5.312	17,08%
Amber Trust II	3.952	12,70%	3.952	12,70%
Kiti	7.273	23,38%	7.758	24,94%
Iš viso	31.106	100,00%	31.106	100,00%

2009 m. sausio 12 d. Bendrovės akcininkė AB „Invalda“ užbaigė sandorį, kurio metu pardavė 4.759.206 (15,3 proc.) Bendrovės akcijų Baltic Pharma Limited. Citigroup Venture Capital International Jersey Limited kartu su susijusia įmone Baltic Pharma Limited tapo didžiausiu Bendrovės akcininku, kartu valdančiu 37,38 proc. įstatinio kapitalo.

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys apima AB „Sanitas“ bei jos dukterinių įmonių (toliau - Grupė), pateikiamų lentelėje, finansines ataskaitas:

Pavadinimas	Pagrindinė veikla	Įregistravimo šalis	Nuosavybės dalis, proc.	
			2009 m.	2008 m.
Jelfa S.A.	Vaistų gamyba ir prekyba	Lenkija	100	100
HBM Pharma s.r.o.*	Vaistų gamyba ir prekyba	Slovakija	100	100
Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o	Vaistų gamyba ir prekyba	Lenkija	100	100

* Anksčiau žinoma kaip Hoechst-Biotika spol. s.r.o. (36 pastaba).

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės darbuotojų skaičius buvo 1.372 (2008 m. gruodžio 31 d. – 1.545). 2009 m. gruodžio 31 d. Bendrovės darbuotojų skaičius buvo 131 (2008 m. gruodžio 31 d. – 189).

Bendrovės Vadovybė patvirtino ir pasirašė šį finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – finansines ataskaitas) 2010 m. kovo 22 d.

Remiantis Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymu, Vadovybė paruošė metines finansines ataskaitas ir jos turi būti patvirtintos per visuotinį acininkų susirinkimą. Bendrovės acininkai turi teisę patvirtinti arba nepatvirtinti bei reikalauti parengti naujas finansines ataskaitas.

2. Naujų ir patikslintų Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) taikymas

2.1. Standartai bei jų paaiškinimai, galiojantys atskaitiniu laikotarpiu (ir/arba ankstesniais laikotarpiais)

Toliau išvardyti nauji ir peržiūrėti standartai bei jų aiškinimai, patvirtinti ir priimti ES, kurie įsigaliojo atskaitiniu periodu ir turėjo įtakos finansinėms ataskaitoms. Informacija apie kitus standartus ir aiškinimus, priimtus finansinių ataskaitų periodu, tačiau neturėjusius įtakos finansinėms ataskaitoms, išdėstyta 2.2 skirsnyje.

Standartai, įtakojantys pateikimą ir atskleidimą

1-asis TAS (peržiūrėtas) „Finansinių ataskaitų pateikimas“ – peržiūrėtas pateikimas, priimtas ES 2008 m. gruodžio 17 d. (taikomas ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau)

1-asis TAS (2007) įvedė terminologijos pakeitimus (įskaitant finansinių ataskaitų pavadinimų peržiūrėjimą) ir pokyčius, susijusius su finansinių ataskaitų forma ir turiniu. Grupė atskleidė visus pripažintų pajamų ir sąnaudų komponentus vienoje bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.2. Standartai bei jų paaiškinimai, galiojantys atskaitiniu laikotarpiu

Toliau išvardyti peržiūrėti standartai bei jų aiškinimai, patvirtinti Tarptautinių Apskaitos Standartų Valdybos (TASV) ir priimti ES, kurie įsigaliojo atskaitiniu periodu:

- 8-asis TFAS „Veiklos segmentai“ priimti ES 2007 m. lapkričio 21 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 1-asis TFAS (papildymas) „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“ ir 27-asis TAS (papildymas) „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ – Investicijos į dukterinę, bendrai kontroliuojamą ar asocijuotą įmonę savikaina, priimtas ES 2009 m. sausio 23 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d.),
- 4-asis TFAS (papildymas) „Draudimo sutartys“ ir 7-asis TFAS (papildymas) „Finansiniai instrumentai: Pateikimas“ – patobulina finansinių instrumentų atskleidimą, priimtas ES 2009 m. lapkričio 27 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 2008 m. gegužės 22 d. skirtingų standartų ir jų paaiškinimų papildymai, sudaryti remiantis kasmetiniais TFAS kokybės gerinimo projektais (1 TAS, 5 TFAS, 8 TAS, 10 TAS, 16 TAS, 19 TAS, 20 TAS, 23 TAS, 27 TAS, 28 TAS, 29 TAS, 31 TAS, 34 TAS, 36 TAS, 38 TAS, 39 TAS, 40 TAS, 41 TAS). Papildymais siekta panaikinti nesuderinamumus ir patikslinti tam tikras vartojamas formuluotes, priimtas ES 2009 m. sausio 23 d. (dauguma papildymų taikomi finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d.),
- 32-asis TAS (papildymas) „Finansiniai instrumentai: Pateikimas“ ir 1-asis TAS (papildymas) „Finansinių ataskaitų pateikimas“ – Parduodami finansiniai instrumentai ir įsipareigojimai atsirandantys dėl likvidavimo, priimtas ES 2009 m. sausio 21 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d.),
- 39-asis TAS (papildymas) „Finansiniai instrumentai: Pripažinimas ir vertinimas“ ir 7-asis TFAS (papildymas) „Finansiniai instrumentai: Pateikimas“ – Finansinių instrumentų perklasifikavimas, įsigaliojimo data ir perėjimo nuostatos, priimtas ES 2009 m. rugsėjo 9 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2008 m. liepos 1 d.),
- 23-asis TAS (peržiūrėtas) „Skolinimosi kaštai“, priimtas ES 2008 m. gruodžio 10 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d.),
- 2-asis TFAS (papildymas) „Akcijomis išreikštas mokėjimas“ – Suteikimo sąlygos ir nutraukimai, priimtas ES 2008 m. gruodžio 16 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d.),
- 9-asis TFAAK (papildymas) „Įterptųjų išvestinių finansinių priemonių perkainojimas“ ir 39-asis TAS „Finansiniai instrumentai: Pripažinimas ir vertinimas“ – Įterptosios išvestinės finansinės priemonės, priimtas ES 2009 m. lapkričio 30 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. birželio 30 d.),
- 11-asis TFAAK „2-asis TFAS „Grupės ir nuosavų akcijų sandoriai“ - priimtas ES 2007 m. birželio 1 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2008 m. kovo 1 d.),
- 13-asis TFAAK „Klientų lojalumo programos“, priimtas ES 2008 m. gruodžio 16 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d.),
- 14-asis TFAAK „19-asis TAS - „Nustatytos naudos turto limitai, minimalūs finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“, priimtas ES 2008 m. gruodžio 16 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d.).

Šių naujų ir peržiūrėtų Standartų ir Interpretacijų pritaikymas neturėjo jokios įtakos Grupės apskaitos politikos pakeitimams.

2.3. Standartai ir Interpretacijos, paskelbti TASV ir priimti ES, bet dar neįsigalioję

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dieną žemiau nurodyti Standartai ir Interpretacijos, priimti ES, buvo patvirtinti, bet dar negaliojantys ir Grupė nusprendė nepritaikyti šių standartų, pakeitimų ir interpretacijų anksčiau nei jų įsigaliojimo data:

- 1-asis TFAS (peržiūrėtas) „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“, priimtas ES 2009 m. lapkričio 25 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2010 m. sausio 1 d.),
- 32-asis TAS (papildymas) „Finansiniai instrumentai: Pateikimas“ – nuosavybės teisių apskaitymas, priimtas ES 2009 m. gruodžio 23 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems o 2011 m. sausio 1 d.),
- 39-asis TAS (papildymas) „Finansiniai instrumentai: pripažinimas ir vertinimas“ – tinkami apdraudimo vienetai, priimtas ES 2009 m. rugsėjo 15 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d.),
- IFRI12-ais TFAAK „Paslaugų koncesijų sutartys“, priimtas ES 2009 m. kovo 1 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. kovo 30 d.).

2. Naujų ir patikslintų Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) taikymas (tęsinys)

2.3. Standartai ir Interpretacijos, paskelbti TASV ir priimti ES, bet dar neįsigalioję (tęsinys)

- 15-asis TFAAK „Nekilnojamojo turto statybos sutartys“, priimtas ES 2009 m. liepos 22 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2010 m. sausio 1 d.),
- 16-asis TFAAK „Grynosios investicijos į užsienio įmonę apsidraudimo sandoriai“, priimtas ES 2009 m. birželio 4 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d.),
- 17-asis TFAAK „Nepiniginio turto paskirstymas savininkams“, priimtas ES 2009 m. lapkričio 26 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. lapkričio 1 d.),
- 18-asis TFAAK „Turto pervedimai iš klientų“, priimtas ES 2009 m. lapkričio 27 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. lapkričio 1 d.).

Grupės vadovybė mano, kad šių standartų, pakeitimų ir interpretacijų pritaikymas ateityje neturės reikšmingos įtakos Grupės finansinėms ataskaitoms.

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dieną žemiau nurodyti Standartai ir Interpretacijos, priimti ES, buvo tvirtinami, bet dar negaliojantys ir Grupė nusprendė pritaikyti šiuos standartus, pakeitimus ir interpretacijas anksčiau, nei jų įsigaliojimo data:

- 3-iasis TFAS (peržiūrėtas) „Verslo jungimai“, priimtas ES 2009 m. birželio 3 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d.),
- 27-asis TAS (papildymas) „Konsoliduotos ir atskiros finansinės atskaitos“, priimtas ES 2009 m. birželio 3 d. (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d.).

2009 m. Grupė anksčiau laiko pritaikė peržiūrėtą TFAS 3. Peržiūrėtas standartas toliau taiko pirkimo metodą verslo junginiams, bet su tam tikrais reikšmingais pasikeitimais. Pavyzdžiui, visi mokėjimai įsigyjant verslą turi būti apskaityti tikrąja verte įsigijimo datai, o neapibrėžti mokėjimai klasifikuojami kaip skolos, kurios vėlesniais laikotarpiais perkainojamos per pelno (nuostolių) ataskaitą. Dalinio įsigijimo atveju yra galimybė rinktis ar kontrolės nesuteikiančią dalį įsigyjamojoje įmonėje vertinti tikrąja verte, ar proporcingai kontrolės nesuteikiančiai daliai tenkančia grynojo turto verte. Visos išlaidos susijusios su įsigijimu turi būti pripažintos sąnaudomis.

Standarto pakeitimai neturėjo įtakos Grupės finansinei būklei ir veiklos rezultatams, nes Grupė neturėjo nekontroliuojamos dalies ir visas perimta nauda dukterinės įmonės įsigijimo momentu apskaityta tikrąja verte.

TAS 27 (peržiūrėtas) reikalauja, kad visų operacijų su kontrolės nesuteikiančia dalimi įtaka būtų apskaitoma per nuosavybę, jei nėra kontrolės pasikeitimo ir šios operacijos daugiau nesukurs prestižo arba pelno/nuostolio. Standartas taip pat apibrėžia apskaitos principus, kai kontrolė yra prarandama. Likusi investicijos į įmonę dalis yra įvertinama tikrąja verte ir pelnas arba nuostoliai apskaitomi per pelną ar nuostolius. Peržiūrėtas standartas neturėjo įtakos Grupės šiuo ataskaitiniu laikotarpiu, nes Grupė neturėjo investicijų į kontrolės nesuteikiančias dalis; nebuvo operacijų, kai Grupė išlaikė investiciją į įmonę po to, kai kontrolė buvo parasta, taip pat nebuvo operacijų su kontrolės nesuteikiančiomis dalimis.

2.4. Standartai ir jų Interpretacijos, paskelbti TAST, bet dar nepriimti ES

Šiuo metu TFAS, priimti ES, nesiskiria reikšmingai nuo patvirtintų Tarptautinių Apskaitos Standartų Valdybos (TASV), išskyrus šiuos standartus, standartų papildymus ir interpretacijas, kurios nebuvo priimtos ES 2009 m. kovo 22 d.:

- 9-asis TAS „Finansiniai Instrumentai“ (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2013 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 2009 m. balandžio 16 d. buvo išleista skirtingų standartų ir jų paaiškinimų suvestinė, sudarytą remiantis kasmetiniais TFAS kokybės gerinimo projektais (2 TFAS, 5 TFAS, 8 TFAS, 1 TAS, 7 TAS, 17 TAS, 18 TAS, 36 TAS, 38 TAS, 39 TAS, 9 TFAAK, 16 TFAAK). Tuo siekiama visų pirma panaikinti neatitikimus ir apibrėžti naudojamus terminus (dauguma papildymų bus pradėti taikyti finansiniais metais, prasidedančiais 2010 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 24-asis TAS (papildymas) „Susijusių šalių atskleidimai“ – supaprastinami atskleidimų reikalavimai įmonėms susijusioms su valdžios institucijomis bei susijusių šalių apibrėžimo išaiškinimas (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2011 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 1-asis TFAS (papildymas) „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“ – papildomos išimtys standartą taikantiems pirmąjį kartą (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2010 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 2-asis TFAS (papildymas) „Akcijomis išreikšti mokėjimai“ – Grupės akcijomis išreikšti mokėjimai, dengiami pinigais (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2010 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 14-asis TFAAK (papildymas) „19 - asis TAS - Nustatytų išmokų turto apribojimas, minimalūs finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“ – minimalių finansavimo reikalavimų mokėjimai (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2011 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- 19-asis TFAAK „Įsipareigojimų anuliavimas nuosavybės priemonėmis“ (taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2010 m. liepos 1 d. arba vėliau).

Finansinio turto ir įsipareigojimų portfelio rizikos apsidraudimo priemonių apskaita, kurios principai nėra priimti taikyti Europos Sąjungoje, nėra reguliuojami. Remiantis Grupės vertinimu, finansinio turto ir įsipareigojimų portfelio rizikos apsidraudimo sandorių apskaita pagal 39-ąjį TAS „Finansiniai instrumentai: pripažinimas ir vertinimas“ balanso datai neturėtų reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

Grupės vadovybė mano, kad šių standartų, pakeitimų ir interpretacijų pritaikymas ateityje neturės reikšmingos įtakos Grupės finansinėms ataskaitoms.

3. Apskaitos principai

3.1. Atitikimo patvirtinimas

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos yra parengtos pagal galiojusius Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau – ES).

3.2. Parengimo pagrindas

Finansinės ataskaitos parengtos įsigijimo vertės pagrindu, išskyrus išvestinių finansinių priemonių perkainojimą tikrąja verte. Įsigijimo savikaina bendru atveju grindžiama atlygio sumokėto už turta, tikrąja verte.

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Grupės ir Bendrovės 2009 m. metinių finansines ataskaitas, yra šie:

3.3. Konsolidavimo pagrindas

Konsoliduotosios finansinės ataskaitos apima Bendrovės ir jos kontroliuojamų dukterinių įmonių finansines ataskaitas. Laikoma, kad yra kontrolė, kai Bendrovė turi galią valdyti kitos įmonės finansų ir veiklos politiką, siekiant iš to gauti naudos. Visi reikšmingi Grupės įmonių tarpusavio sandoriai, balansiniai likučiai, pajamos ir sąnaudos iš konsoliduotųjų finansinių ataskaitų eliminuojami.

Dukterinės įmonės, įsigytos (parduotos) per metus, finansiniai rezultatai yra įtraukiami į konsoliduotą bendrųjų pajamų ataskaitą nuo dukterinės įmonės įsigijimo dienos iki dukterinės įmonės pardavimo datos (jei taikoma). Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos koreguojamos taip, kad atitiktų Grupės taikomas apskaitos politikas, jei šios buvo skirtingos.

Kai Grupė praranda dukterinės įmonės kontrolę, perleidimo pelnas arba nuostoliai apskaičiuojami kaip skirtumas tarp (i) gauto atlygio tikrosios vertės sumos ir bet kurios išlaikytos dalies tikrosios vertės bendros sumos ir (ii) dukterinės įmonės turto (įskaitant prestižą) ir įsipareigojimų bei nekontroliuojamų dalių ankstesnės balansinės vertės. Sumos, kurios anksčiau buvo įtrauktos į kitas bendrąsias pajamas, susijusias su dukterine įmone, apskaitomos (t.y. perklasifikuojamos į pelną arba nuostolius arba perkeliamos tiesiogiai į nepaskirstytą pelną) taip pat, kaip atitinkamo turto arba įsipareigojimų perleidimo atveju. Likusios investicijos į buvusią dukterinę įmonę tikroji vertė kontrolės pasibaigimo datą laikoma tikrąja verte pirminio pripažinimo metu tolesnės apskaitos tikslais pagal 39-ąjį TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“, arba prireikus kaip investicijos į asocijuotą arba bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą įsigijimo kaina pirminio pripažinimo metu.

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos yra pateikiamos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, litais (Lt), kuri yra Bendrovės funkcinė valiuta bei Grupės ir Bendrovės pateikimo valiuta. Kiekvienas Grupės vienetas nustato savo funkcinę valiutą ir sumos finansinėse ataskaitose yra nustatomos naudojant šią valiutą. Sandoriai užsienio valiuta iš pradžių yra apskaitomi funkcinė valiuta pagal keitimo dienos kursą. Piniginis turtas ir įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiutomis, yra apskaitomi funkcinė valiuta balanso išleidimo dienos kursu. Visi skirtumai yra įtraukti į pelną ir nuostolius. Nepiniginiai straipsniai, kurie yra vertinami istorine verte užsienio valiuta, yra apskaitomi naudojant valiutos keitimo kursus pirminių sandorių dieną. Nepiniginiai straipsniai, apskaityti tikrąja verte užsienio valiuta, yra verčiami į litus, naudojant valiutos kursą, tos dienos, kai tikroji vertė buvo nustatyta. Prestižas ir tikrosios vertės koregavimai turtui ir įsipareigojimams, atsiradę dėl įsigijimų yra traktuojami kaip užsienio vieneto turtas ir įsipareigojimai ir yra vertinami balanso dienos kursais.

Lenkijoje veikiančių dukterinių bendrovių Jelfa S.A. ir Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o ir Slovakijoje esančios dukterinės bendrovės HBM Pharma s.r.o. funkcinė valiuta atitinkamai yra Lenkijos zlotas ir euras. Finansinių ataskaitų sudarymo dieną šių dukterinių įmonių turtas ir įsipareigojimai yra išreikšti AB „Sanitas“ pateikimo valiuta (litais) balanso sudarymo datai, o jų pelno (nuostolių) ataskaitų straipsniai perskaičiuoti naudojant vidutinius svertinius metinius valiutos perskaičiavimo kursus. Skirtumai, atsirandantys keitimo metu, yra apskaityti atskirame nuosavybės straipsnyje. Užsienio įmonės pardavimo metu, sukaupta suma, pripažinta nuosavybės straipsnyje, yra perkeliama į pelną arba nuostolius.

Litas yra susietas su euru santykiu 3,4528 litai už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kasdien nustato Lietuvos bankas.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.4. Verslo jungimai

Dukterinių įmonių įsigijimai apskaitomi taikant pirkimų metodą. Grupės sumokėtą atlygį už įsigijamosios įmonės kontrolę sudaro perduota turto, prisiimtų ar tariamų įsipareigojimų bei Grupės išleistų nuosavybės priemonių tikrųjų verčių suma. Tiesiogiai su įsigijimu susijusios išlaidos pripažįstamos pelnu ar nuostoliais tuo momentu, kai jos patiriamos.

Tam tikrais atvejais, atlygį už įsigijimą sudaro turtas ir įsipareigojimai, kylantys iš sąlyginių atlygio susitarimų, įvertintų tikrąja verte įsigijimo dieną. Paskesni tikrosios vertės pasikeitimai koreguojami tikslinant įsigijimo savikainą tol, kol jie atitinka vertės nustatymo periodo tikslinimus (žr. žemiau). Visi paskesni sąlyginio atlygio tikrosios vertės pasikeitimai klasifikuojami kaip turtas ar įsipareigojimai ir apskaitomi pagal atitinkamą TFAS. Sąlyginio atlygio tikrosios vertės pasikeitimai susiję su nuosavybe nėra pripažįstami.

Kai verslo jungimas įvyksta etapais, Grupės anksčiau turėta nuosavybės dalis įsigijamoje įmonėje pervertinama tikrąja verte (t.y. dieną, kuomet Grupė įgyja kontrolę) ir atsiradęs pelnas arba nuostoliai, jei toks yra, pripažįstamas pelnu arba nuostoliais. Iš investicijų į įsigijamas įmones susidariusios sumos, kurios prieš įsigijimo dieną buvo pripažintos kitose bendrosiose pajamos, yra perklasifikuojamos į pelną ar nuostolius, jeigu tokia apskaita būtų taikoma šių investicijų perleidimo atveju.

Įsigijamos įmonės turtas ir įsipareigojimai, kurie atitinka 3 TFAS pripažinimo kriterijus, įvertinami tikrosiomis vertėmis įsigijimo dieną, išskyrus:

- Atidėtojo pelno mokesčio turtas ar įsipareigojimai ir įsipareigojimai ar turtas, susiję su išmokomis darbuotojams, kurie yra pripažįstami ir vertinami atitinkamai pagal 12 TAS „Pelno mokesčiai“ ir 19 TAS „Išmokos darbuotojams“;
- Įsipareigojimų ar nuosavybės priemonių, susijusių su Grupės atlygiu akcijomis, kurie yra vertinami remiantis 2 TFAS „Mokėjimas akcijomis“; ir
- Turtas (ar perleidimo grupės), skirtas parduoti remiantis 5 TFAS „Ilgalais turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla“.

Jei ataskaitinio laikotarpio, kuriame įvyko verslo jungimas, pabaigoje pirminė verslo jungimo apskaita nėra užbaigta, Grupė įvertina laikinas neužbaigtų verslo jungimo komponentų sumas. Tos komponentų sumos tikslinamos per vertės nustatymo periodą (žr. žemiau), arba pripažįstamos papildomas turtas ar įsipareigojimai, kurie atspindi naują informaciją apie faktus ir aplinkybes, jei jos žinomos, kurios gyvavo įmonės įsigijimo dieną, ir kurios turėjo įtakos tą dieną.

Vertės nustatymo laikotarpis yra skaičiuojamas nuo įsigijimo dienos iki tos dienos, kai Grupė gauna pilną informaciją apie faktus ir aplinkybes, kurios egzistavo iki įsigijimo datos - ir trunka ilgiausiai vienerius metus.

3.5. Prestižas

Prestižas, atsirandantis verslo jungimo metu yra pripažįstamas turtu tuo metu, kai kontrolė yra įgyjama. Prestižas yra vertinamas kaip skirtumas tarp pervesto atlygio, nekontroliuojamos dalies įsigijamoje įmonėje ir įgijėjui iš anksčiau priklausančios įsigijamos įmonės nuosavybės dalies tikrosios vertės (jei tokia yra) sumos ir skirtumo tarp įsigijamo identifikuojamo grynojo turto ir tariamų įsipareigojimų įsigijimo verte.

Jeigu, atlikus pakartotiną įvertinimą, Grupei priklausanti įsigijamos įmonės identifikuojamo grynojo turto tikrosios vertės dalis viršija pervestą atlygio sumą, bet kurios nekontroliuojamos įsigijamos įmonės dalies suma ir įsigijančiai įmonei anksčiau priklausiusios nuosavo kapitalo dalies tikrąją vertę (jeigu tokia egzistuoja), perviršio suma iš karto įtraukiama į pelną arba nuostolius kaip pirkimas už mažesnę nei rinkos kainą.

Prestižas nėra amortizuojamas, bet nors kartą metuose yra peržiūrimas dėl vertės sumažėjimo. Atliekant vertės sumažėjimo tikrinimą, prestižas paskirstomas Grupės pinigų kuriantiems vienetams iš kurių tikimasi gauti naudos dėl verslo jungimo sinergijos. Pinigus kuriantys vienetai, kuriems buvo priskirtas prestižas, tikrinami dėl vertės sumažėjimo kartą per metus arba dažniau tuo atveju, jeigu yra požymių, kad vieneto vertė gali būti sumažėjusi. Jeigu pinigus kuriančio vieneto atsiperkamoji suma yra mažesnė už šio vieneto apskaitinę vertę, vertės sumažėjimo nuostolių suma pirmiausia mažinamas šiam vienetui anksčiau priskirtas prestižas, o vėliau – šiam vienetui priklausančio kito turto apskaitinės vertės (proporcingai). Pripažintas prestižo vertės sumažėjimas vėlesniais laikotarpiais nėra atstatomas.

Parduodant dukterinę įmonę, jai tenkančio prestižo suma įtraukiama apskaičiuojant pelną arba nuostolius iš pardavimo.

3.6. Investicijos į dukterines bendroves

Investicijos į dukterines įmones Bendrovės atskirose finansinėse ataskaitose atvaizduojamos savikainos metodu. Vertės sumažėjimo įvertinimas atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.7. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte, į kurią neįeina kasdieninės priežiūros išlaidos, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Įsigijimo vertė apima ilgalaikio materialiojo turto dalių pakeitimo išlaidas ir ilgalaikių statybos projektų skolinimosi kaštus, kai jie atitinka pripažinimo kriterijus. Pakeistos dalys yra nurašomos. Visos kitos remonto ir eksploataavimo išlaidos yra pripažįstamos pelnu ar nuostoliais kai patiriamos.

Kai įvykiai ar aplinkos pokyčiai rodo, kad balansinė ilgalaikio materialiojo turto vertė gali būti neatgaunama, tikrinama, ar ši vertė nėra sumažėjusi.

Ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas jį pardavus arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nebesitikima jokios ekonominės naudos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantis dėl turto nurašymo (apskaičiuojamas kaip grynujų pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas), yra įtraukiamas į tų metų pelną ar nuostolius, kuriais turtas yra nurašomas.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokį turto naudingo tarnavimo laikotarpį:

• Pastatai	10 – 40 metų
• Mašinos ir įrengimai	3 – 25 metai
• Transporto priemonės ir kitas ilgalaikis materialusis turtas	2 – 10 metų

Turto likutinės vertės, naudingo tarnavimo laikotarpiai ir nusidėvėjimo metodai yra peržiūrimi ir, jei reikia, pakoreguojami perspektyviai kiekvienų finansinių metų pabaigoje.

Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertė bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskaičiuojamas tol, kol statyba nėra baigta, ir turtas nėra tinkamas naudoti numatytam tikslui.

3.8. Nematerialusis turtas, išskyrus prestižą

Nematerialusis turtas iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta. Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialiojo turto, išskyrus prestižą, naudingo tarnavimo laikas apskaičiuojamas kaip baigtinis. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką.

Pelnas ir nuostoliai iš nematerialiojo turto pripažinimo nutraukimo apskaičiuojamas kaip grynujų pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas ir pripažįstamas pelnu arba nuostoliais, kai turto pripažinimas yra nutraukiamas.

Tyrimų ir plėtros išlaidos

Tyrimų išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos. Plėtros išlaidos individualiems projektams yra pripažįstamos nematerialiuoju turtu, kai Grupė gali įrodyti nematerialiojo turto techninį naudingumą taip, kad jis galėtų būti naudojamas arba parduodamas, savo ketinimus užbaigti jį ir galimybę naudoti ar parduoti turtą taip, kad turtas ateityje teiktų ekonominę naudą bei turto užbaigimui reikalingų išteklių prieinamumą ir galimybę patikimai įvertinti plėtros išlaidas.

Po pradinio plėtros išlaidų pripažinimo turtu yra naudojamas savikainos modelis, pagal kurį turtas turi būti apskaitomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Turtas pradedamas amortizuoti kai plėtra yra pabaigta ir turtą galima naudoti. Jis yra amortizuojamas per 5 metus. Plėtros laikotarpiu turto vertės sumažėjimas įvertinamas kasmet.

Programinė įranga

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiu ilgalaikiu turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Programinė įranga yra amortizuojama per 2 – 15 metų laikotarpį.

Išlaidos, patirtos atstatant arba išlaikant Grupės ir Bendrovės numatomą ekonominę naudą iš turimų programinių sistemų veiklos, yra pripažįstamos to laikotarpio, kai atliekami palaikymo ir priežiūros darbai, sąnaudomis.

Licencijos

Licencijos yra suteiktos atitinkamos valdžios institucijos laikotarpiui nuo 2 iki 10 metų su galimybe jas pratęsti šio periodo pabaigoje. Licencijos yra amortizuojamos tiesioginiu būdu jų galiojimo laikotarpiu. Licencijos suteikia galimybę jas atnaujinti, jei Grupė atitinka licencijos sąlygas ir gali būti atnaujinamos su mažomis arba be jokių sąnaudų Grupei. Jei licencijos laikotarpis yra pratęsiamas, amortizacijos nepripažinta trukmė yra peržiūrima. Visos Grupės patentų ir licencijų registravimo pagal ES direktyvų reikalavimus sąnaudos yra kapitalizuojamos ir amortizuojamos per jų naudingo tarnavimo laikotarpį (detalesnė informacija pateikiama 18 pastaboje).

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.9. Nefinansinio turto, išskyrus prestižą, vertės sumažėjimas

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą Grupė ir Bendrovė peržiūri likutinę ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertę, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Jei tokių požymių yra, Grupė ir Bendrovė įvertina šio turto atsiperkamąją vertę tam, kad būtų galima įvertinti vertės sumažėjimą (jei toks yra). Kai neįmanoma įvertinti turto atsiperkamosios vertės, Grupė ir Bendrovė paskaičiuoja pajamas generuojančios turto grupės, kuriai šis turtas priklauso, atsiperkamąją vertę. Kai gali būti nustatytas patikimas ir nuoseklus paskirstymo pagrindas, Grupės ir Bendrovės turtas yra paskirstomas atskiriems pajamas generuojančio turto vienetams arba Grupės ir Bendrovės turtas yra paskirstomas mažesnėms pajamas generuojančio turto vienetų grupėms, kurioms gali būti nustatytas patikimas ir nuoseklus paskirstymo pagrindas.

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą bei, kai yra vertės sumažėjimo požymių, Grupė ir Bendrovė atlieka ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio naudingo tarnavimo laikotarpis yra neapibrėžtas, ir ilgalaikio nematerialiojo turto, kuris nėra dar paruoštas naudojimui, vertės sumažėjimo testus.

Atsiperkamoji vertė yra didesnė iš tikrosios vertės, atėmus pardavimo sąnaudas, ir naudojimo vertės. Įvertinant naudojimo vertę, tikėtini ateities pinigų srautai yra diskontuojami iki dabartinės vertės naudojant ikimokestinę diskonto normą, įvertintą pagal dabartines rinkos sąlygas, egzistuojančią pinigų laiko vertę bei su turtu susijusią riziką, į kurią nebuvo atsižvelgta įvertinant ateities pinigų srautus.

Jei turto (ar pajamas generuojančios turto grupės) įvertinta atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei šio turto apskaitinė vertė, apskaitinė turto vertė sumažinama iki atsiperkamosios šio turto (ar pajamas generuojančios turto grupės) vertės. Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo pripažįstami iš karto per pelną ar nuostolius, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Tuo atveju, nuostoliai dėl vertės sumažėjimo yra apskaitomi kaip perkainojimo rezervo sumažėjimas.

Jei po nuostolio dėl vertės sumažėjimo pripažinimo turto vertė padidėja, tai apskaitinė turto (pajamas generuojančios turto grupės) vertė padidinama iki naujai paskaičiuotos turto atsiperkamosios vertės, bet taip, kad padidėjimas neviršytų apskaitinės šio turto (pajamas generuojančios turto grupės) vertės, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais metais nebūtų buvę pripažinti. Turto vertės sumažėjimo atstatymas pripažįstamas per pelną ar nuostolius iš karto, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Tuo atveju, vertės sumažėjimo atstatymas yra apskaitomas kaip perkainojimo rezervo padidėjimas.

3.10. Investicijos ir kitas finansinis turtas

Pagal 39 TAS finansinis turtas yra skirstomas į finansinį turtą, vertinamą tikrąją verte per pelną ar nuostolius, suteiktas paskolas ir gautinas sumas, finansinį turtą, laikomą iki išpirkimo termino, finansinį turtą, galimam pardavimui arba išvestines finansines priemones, priskiriamas efektyviems apsidraudimo instrumentams, jei tinkamos. Grupė nustato finansinio turto klasifikavimą pirminiu pripažinimo momentu.

Iš pradžių finansinis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, kuri yra lygi sumokėto atlyginimo tikrajai vertei, įtraukiant (išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąją verte per pelną ar nuostolius) sandorio sudarymo sąnaudas.

Finansinio turto pirkimas arba pardavimas, kuris reikalauja perdavimo per nustatytą laiką arba pagal nusistovėjusią tvarką rinkoje (prastinis įsigijimas) yra pripažįstami pardavimo dieną, t.y. dieną, kai Grupė įsipareigoja pirkti arba parduoti turtą.

Grupės finansinį turtą sudaro pinigai, pirkėjų ir kitos gautinos sumos, paskolos ir kitos gautinos sumos ir išvestinės finansinės priemonės.

Vėlesnis finansinio turto įvertinimas priklauso nuo jų klasifikavimo:

Finansinis turtas vertinamas tikrąją verte per pelną ar nuostolius

Finansiniam turtui, vertinamam tikrąją verte per pelną ar nuostolius, priskiriamas prekybinis turtas ir finansinis turtas, priskiriamas pirminiu vertinimu finansiniam turtui, vertinamam tikrąją verte per pelną ar nuostolius. Finansinis turtas yra klasifikuojamas kaip prekybinis, kai jis buvo įsigytas su tikslu parduoti jį artimiausioje ateityje. Šiai kategorijai taip pat priskiriamos Grupės išvestinės finansinės priemonės, kurios neatitinka apsidraudimo apskaitos kriterijų, nustatytų TAS 39. Finansinis turtas, vertinamas tikrąją verte per pelną ar nuostolius balanso dieną apskaitomas tikrąją verte, o pelnas arba nuostoliai iš šio turto vertės pasikeitimo yra pripažįstami pelnu ar nuostoliais.

Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino

Iki išpirkimo dienos laikomas neišvestinis finansinis turtas, kuris turi nustatytus mokėjimus ir nustatytą išpirkimo datą, yra klasifikuojamas kaip iki išpirkimo dienos laikomos investicijos, jei Grupė ketina ir gali laikyti šią investiciją iki išpirkimo dienos. Po pirminio nustatymo iki išpirkimo laikomos investicijos yra apskaitomos amortizuota verte. Ši vertė yra skaičiuojama iš įsigijimo savikainos atėmus pagrindinės sumos grąžinimus, pridėjus arba atėmus sukauptą amortizaciją, kuri apskaičiuojama naudojant efektyvios palūkanų normos metodą kaip skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir išpirkimo sumos, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. Šie skaičiavimai apima visus gautus ar sumokėtus komisinius mokesčius tarp sutarties šalių, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudėtinė dalis, išlaidas ir visas kitas priemokas ir nuolaidas. Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami per pelną ar nuostolius, kai investicijų pripažinimas nutraukiamas arba sumažėja jų vertė, taip pat per amortizacijos procesą. Grupė ir Bendrovė neturėjo investicijų, laikomų iki išpirkimo termino 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.10. Investicijos ir kitas finansinis turtas (tęsinys)

Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriuo neprekiaujama aktyvioje rinkoje. Po pirminio pripažinimo paskolos ir gautinos sumos vėliau yra apskaitomos amortizuota verte, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą atimant visus vertės sumažėjimus. Amortizuota vertė yra apskaičiuojama įskaitant visas įsigijimo nuolaidas ar priedus ir apima mokesčius, neatskiriamus nuo efektyvios palūkanos normos ir sandorio kainos. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami per pelną ar nuostolius tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Finansinės priemonės skirtos parduoti

Finansinis turtas skirtas parduoti – tai finansinis turtas, kuris nėra išvestinė finansinė priemonė skirta parduoti, ir kuris nepriskiriamas nė vienai iš trijų aukščiau paminėtų grupių. Po pirminio pripažinimo finansinis turtas, skirtas parduoti, finansinėse ataskaitose apskaitomas tikrąja verte, kartu su pelnu ir nuostoliais, kurie buvo pripažinti kitose bendrose pajamose ir sukaupti investicijos perkainojimo rezerve. Kai investicija yra parduodama, sukauptas pelnas arba nuostoliai, anksčiau sukaupti investicijos perkainojimo rezerve, pripažįstami per pelną ar nuostolius. Iš investicijų uždirbtos ar sumokėtos palūkanos yra apskaitomos kaip palūkanų pajamos ar sąnaudos, naudojant efektyvią palūkanų normą. Iš investicijų gauti dividendai yra pripažįstami per pelną ar nuostolius kaip „Gauti dividendai“ kai atsiranda teisė gauti išmokas. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo investicijų, skirtų parduoti.

3.11. Finansinio turto vertės sumažėjimas

Kiekvieną balanso sudarymo datą Grupė vertina, ar yra požymių, kad finansinis turtas ar finansinio turto grupė yra nuvertėję. Finansinis turtas ar finansinio turto grupė yra nuvertėję, tada ir tik tada, jei yra nustatytas vertės sumažėjimas, kurį sąlygojo vienas ar keli įvykiai po pirminio turto pripažinimo (įvykę nuostolių įvykiai) ir (ar) tų nuostolių įvykis (ar įvykiai) turi neigiamą įtaką finansinio turto ar turto grupės pinigų srautams ir yra įmanoma tą įtaką patikimai įvertinti. Vertės sumažėjimo požymiais gali būti požymiai, kad skolininkas ar skolininkų grupė turi reikšmingų finansinių sunkumų, yra pažeidžiamos paskolos ir palūkanų mokėjimo sąlygos, yra tikimybė, kad jie bankrutuos ar bus kitaip reorganizuoti arba kur yra informacijos, kad prognozuojami pinigų srautai sumažės dėl, pavyzdžiui, pasikeitusių ekonominių sąlygų, kurios įtakotų klientų įsipareigojimų nevykdymą.

Amortizuota savikaina pripažintas turtas

Grupė ir Bendrovė, vertindamos paskolas bei gautinas sumas iš kitų šalių, nustato, ar egzistuoja objektyvūs individualiai reikšmingo turto vertės sumažėjimo įrodymai arba turto vertės sumažėjimo įrodymai bendrai tokiam turtui, kuris nėra individualiai reikšmingas. Jei yra nustatyta, kad individualiai vertinamo turto (tiek reikšmingo, tiek ne) vertė nėra sumažėjusi, toks turtas yra įtraukiamas į savo kredito rizika panašaus turto grupes ir toms grupėms vertės sumažėjimas yra nustatomas bendrai. Turtas, kuriam vertės sumažėjimas yra nustatytas individualiai ir kuriam vertės sumažėjimo nuostoliai yra ir toliau pripažįstami, nėra įtraukiamas į bendrai vertinamo turto vertės sumažėjimo įvertinimą.

Jeigu yra požymių, kad turto vertė yra sumažėjusi, turto vertės sumažėjimas yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp turto balansinės vertės ir planuojamų pinigų srautų dabartinės vertės (neįvertinant ateityje tikėtinų nuostolių, kurie dar nėra patirti). Turto balansinė vertė yra mažinama apskaičiuoto vertės sumažėjimo suma, ir vertės sumažėjimo suma yra įtraukiama per pelną ar nuostolius naudojant vertės sumažėjimo sąskaitą. Jeigu vėlesniu laikotarpiu turto vertės sumažėjimo nuostoliai sumažėja arba padidėja ir šis sumažėjimas (padidėjimas) gali būti siejamas tiesiogiai su įvykiu, įvykiu po vertės sumažėjimo pripažinimo, anksčiau pripažintas vertės sumažėjimas yra atstatomas arba padidinamas. Jei nurašymas vėliau yra atstatomas, atstatymas pripažįstamas per pelną ar nuostolius.

Planuojamų pinigų srautų dabartinė vertė yra apskaičiuojama naudojant efektyvią pradinę palūkanų normą. Jeigu paskolos palūkanų norma yra kintama, diskontuojant pinigų srautus yra naudojama dabartinė efektyvioji palūkanų norma.

Finansinės investicijos skirtos parduoti

Jei skirtos pardavimui finansinės investicijos yra nuvertėjusios, tai dydis apimantis skirtumą tarp jų savikainos (grynąja verte įvertinus visus grąžinimus ir amortizaciją) ir jų dabartinės tikrosios vertės, atėmus visus anksčiau per pelną ar nuostolius pripažintus nuostolius, yra perkeliamas iš sukaupto pelno arba nuostolio bendrųjų pajamų ataskaitoje į pelną ar nuostolius. Vertės sumažėjimo, susijusio su nuosavybės vertybiniais popieriais, klasifikuojamais kaip skirti parduoti, atstatymas nėra pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Vertės sumažėjimo atstatymas, susijęs su skolos vertybiniais popieriais, yra parodomas per pelną ar nuostolius, jei investicijos tikrosios vertės padidėjimas gali būti siejamas su įvykiu, įvykiu po vertės sumažėjimo pripažinimo pelnu ar nuostoliais

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.12. Atsargos

Atsargos apskaitomos žemesniaja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės. Grynoji realizacinė vertė yra pardavimo kaina, esant įprastinėms verslo sąlygoms, atėmus užbaigimo, rinkodaros ir paskirstymo išlaidas. Savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Į pagamintos produkcijos ir nebaigtos gamybos savikainą įtraukiamos pastovios ir kintamos pridėtinės išlaidos, esant normalioms gamybos apimtims. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

3.13. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir einamosiose sąskaitose bei kiti trumpalaikiai indėliai, kurių pradinis terminas trumpesnis nei 3 mėnesiai.

3.14. Finansiniai įsipareigojimai

Pagal 39 TAS finansiniai įsipareigojimai yra skirstomi į finansinius įsipareigojimus, apskaitomus tikrąją verte per pelną ar nuostolius, suteiktas paskolas arba išvestines finansines priemones, priskiriamas efektyviems apsidraudimo instrumentams, jei tinkamos. Grupė nustato finansinių įsipareigojimų klasifikavimą pirminiu pripažinimo momentu. Pirminiu pripažinimo momentu finansiniai įsipareigojimai yra apskaitomi tikrąją verte bei paskolų atveju, įtraukiant tiesiogiai su sandoriu susijusius kaštus.

Grupės finansinius įsipareigojimus sudaro tiekėjų ir kitos mokėtinos sumos, bankų overdraftai, paskolos, finansinio lizingo įsipareigojimai ir išvestiniai finansiniai instrumentai.

Vėlesnis finansinių įsipareigojimų įvertinimas priklauso nuo jų klasifikavimo:

Finansiniai įsipareigojimai vertinami tikrąją verte per pelną ar nuostolius

Finansiniams įsipareigojimams, vertinamiems tikrąją verte per pelną ar nuostolius, priskiriami prekybiniai įsipareigojimai ir finansiniai įsipareigojimai, priskiriami pirminiu vertinimu finansiniams įsipareigojimams, vertinamiems tikrąją verte per pelną ar nuostolius. Finansiniai įsipareigojimai yra klasifikuojami kaip skirti parduoti, kai jie buvo įsigyti su tikslu parduoti juos artimiausioje ateityje. Šiai kategorijai taip pat priskiriamos Grupės išvestinės finansinės priemonės, kurios neatitinka apsidraudimo apskaitos kriterijų, nustatytų TAS 39. Pelnas arba nuostoliai iš šių įsipareigojimų vertės pasikeitimo yra pripažįstami per pelną ar nuostolius. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo finansinių įsipareigojimų, vertinamų tikrąją verte per pelną ar nuostolius.

Paskolos

Po pirminio pripažinimo, paskolos, kurioms nustatytos palūkanos, apskaitomos amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą. Pelnas ir nuostoliai pripažįstami per pelną ar nuostolius, kai įsipareigojimų pripažinimas yra nutraukiamas bei amortizavimo metu. Paskolos klasifikuojamos kaip ilgalaikės, jei finansavimo sutartis prieš balanso sudarymo datą rodo, kad įsipareigojimai balanso sudarymo dieną buvo ilgalaikiai.

3.15. Nuoma

Įvertinimas ar susitarimas yra (arba) apima nuomą yra atliekamas susitarimo pradžioje atsižvelgiant į konkretaus turto panaudojimą ir į tai, ar susitarimas suteikia teisę turtą naudoti.

Grupė kaip nuomotojas

Finansinės nuomos, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pereina Grupei, įmokes kapitalizuojamos nuomos pradžioje tikrąją nuomojamo turto verte arba minimalių finansinės nuomos įmokų dabartine verte, jei pastaroji yra mažesnė. Finansinės nuomos įmokes yra padalinamos tarp finansinių išlaidų ir nuomos įsipareigojimų mažinimo, kad pasiekti pastovią palūkanų normą likusiam įsipareigojimų balansui. Finansinės išlaidos yra atspindimos per pelną ar nuostolius.

Kapitalizuotas nuomojamas turtas yra nudėvimas per trumpesnę įvertintą naudingą laikotarpį, arba nuomos laikotarpį, jei nėra aišku, kad Grupė gaus nuosavybės teisę pasibaigus nuomos laikotarpiui.

Įmokes pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip sąnaudos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.16. Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalis finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Grupė ir Bendrovė perdavė teisę į pinigų srautus, arba prisiėmė įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; ir arba (a) perleido iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleido, nei išlaikė su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleido šio turto kontrolę.

Kai Grupė ir Bendrovė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet neperleidžia su turto nuosavybe susijusios rizikos, naudos ir turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas tiek, kiek Grupė ir Bendrovė yra su juo susijusios.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas.

Kai esamas finansinis įsipareigojimas tam pačiam kreditoriui yra pakeičiamas kitu įsipareigojimu su iš esmės kitomis sąlygomis, arba esamo įsipareigojimo sąlygos yra iš esmės pakeičiamos, tokie pakeitimai yra pripažįstami esamų įsipareigojimų pripažinimo nutraukimu ir naujų įsipareigojimų pripažinimu, skirtumą tarp jų pripažįstant per pelną ar nuostolius.

3.17. Išvestinės finansinės priemonės ir apsidraudimo sandorių apskaita

Grupė naudoja išvestines finansines priemones, tokias kaip valiutos kursų pasirinkimo sandorius ir palūkanų normų apsikeitimo sandorius, siekdama apsidrausti atitinkamai nuo valiutos kursų ir palūkanų normų pokyčio rizikos. Pirminiu pripažinimo momentu tokie išvestiniai finansiniai instrumentai apskaitomi tikrąja verte, kuri buvo sandorio sudarymo dieną, o vėliau vertinami tikrąja verte. Išvestinės finansinės priemonės apskaitomos kaip finansinis turtas, kai tikroji vertė yra teigiama ir kaip finansiniai įsipareigojimai, kai tikroji vertė yra neigiama.

Pelnas ar nuostoliai, atsirandantys iš išvestinių finansinių priemonių, kurios neatitinka apsidraudimo apskaitos nuostatų ir neefektyvios apsidraudimo sandorių dalies, tikrosios vertės pasikeitimo per metus yra apskaitomi iš karto per pelną ar nuostolius.

Valiutos kursų pasirinkimo sandorių tikroji vertė yra skirtumo tarp pasirinkimo valiutos kurso ir sandorio kurso bei laiko vertės suma. Pasirinkimo sandorio valiutos kursas nustatomas atsižvelgiant į dabartinį pasirinkimo valiutos kursą panašaus termino kontraktams. Palūkanų normų apsikeitimo sandorių tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į panašių instrumentų rinkos vertes.

Apsidraudimo apskaitai apsidraudimo sandoriai klasifikuojami kaip:

- tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai, kai apdraudžiamas galimas tikrosios vertės, susijusios su pripažintu turtu ar įsipareigojimu arba nepripažintu įmonės įsipareigojimu (išskyrus užsienio valiutos kurso pasikeitimo riziką) pasikeitimas; arba
- pinigų srautų apsidraudimo sandoriai, kai apdraudžiamas galimas pinigų srautų nepastovumas, susijęs su specifine rizika, susijusia su pripažintu turtu ar įsipareigojimu, arba labai tikėtiniu prognozuojamu sandoriu ar valiutos kurso rizika dėl nepripažinto įmonės įsipareigojimo; arba
- grynosios investicijos į užsienio veiklą apsidraudimo sandoriai.

Apsidraudimo sandorio pradžioje, Grupė formaliai nustato ir dokumentuoja apsidraudimo sandorius, kuriems Grupė siekia taikyti apsidraudimo sandorių apskaitą, rizikos valdymo tikslą ir strategiją pasirinktam apsidraudimui. Dokumentavimas apima apsidraudimo instrumento identifikavimą, apdraudžiamąjį straipsnį ar sandorį, draudžiamos rizikos prigimtį ir kaip įmonė įvertins apsidraudimo instrumento efektyvumą, atsveriant galimus draudžiamojo straipsnio tikrosios vertės ar pinigų srautų svyravimus, susijusius su draudžiama rizika. Tikima, kad tokie apsidraudimo sandoriai yra labai efektyvūs, atsveriant galimus tikrosios vertės ar pinigų srautų svyravimus, ir pastoviai yra įvertinami siekiant nustatyti, jog jie iš tiesų buvo labai efektyvūs tais finansinių ataskaitų ruošimo laikotarpiais, kuriems buvo sudaryti.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.17. Išvestinės finansinės priemonės ir apsidraudimo sandorių apskaita (tęsinys)

Apsidraudimo sandoriai, kurie atitinka griežtus apsidraudimo sandorių apskaitos kriterijus, yra apskaitomi taip:

Pinigų srautų apsidraudimo sandoriai

Apsidraudimo instrumentų pajamų ar nuostolių efektyvioji dalis apskaitoma tiesiogiai kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje, tuo tarpu kai bet kokia neefektyvi dalis pripažįstama iš karto per pelną ar nuostolius.

Sumos, apskaitytos kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje ir sukauptos nuosavybėje, perkeliamos į pelną ar nuostolius, kai apdrausta operacija įtakoja pelną ar nuostolius, t.y. kai apdraustos finansinės pajamos ar sąnaudos yra pripažįstamos arba kai įvyksta numatytas pardavimas. Kai apdraustas straipsnis yra nefinansinio turto ar įsipareigojimo vertė, suma, apskaityta nuosavybėje yra perkeliama į pradinę nefinansinio turto ar įsipareigojimo vertę.

Jei daugiau nebesitikima, kad prognozuojamas sandoris įvyks, sumos, prieš tai pripažintos nuosavybėje yra perkeliamos į pelną ar nuostolius. Jei pasibaigia apsidraudimo instrumento galiojimo laikas arba jis yra parduodamas, nutraukiamas arba įvykdomas be pakeitimo ar pratęsimo, arba jo nustatymas kaip apsidraudimo instrumento yra atšaukiamas, sumos, kurios prieš tai buvo apskaitytos nuosavybėje, lieka nuosavybėje tol, kol įvyksta numatytas sandoris.

Grupė turi palūkanų normų apsikeitimo sandorius, kurie naudojami apsidrausti nuo kintamų palūkanų normų svyravimų, susijusių su Jelfa S.A. paskolomis. Daugiau informacijos pateikiama 28 pastaboje.

Trumpalaikės ir ilgalaikės dalies klasifikacija

Išvestinės priemonės, kurioms netaikoma apsidraudimo sandorių apskaita ir efektyvūs apsidraudimo instrumentai yra klasifikuojami kaip trumpalaikiai arba ilgalaikiai ar skirstomi į einamųjų metų dalį ir ilgalaikę dalį pagal faktų ir aplinkybių įvertinimą (t.y. pagal susijusius sutartinius pinigų srautus):

- tais atvejais, kai Grupė laiko išvestinį instrumentą kaip ekonominę apsidraudimo priemonę (ir netaiko apsidraudimo apskaitos) ilgesnį nei 12 m. po balanso datos periodą, išvestinė finansinė priemonė klasifikuojama kaip ilgalaikė (arba atskiriama einamųjų metų dalis ir ilgalaikė dalis) pagal susijusio pagrindinio straipsnio klasifikavimą;
- įterptinės išvestinės finansinės priemonės, kurios nėra tiesiogiai susijusios su pagrindiniu kontraktu, klasifikuojamos taip pat, kaip pinigų srautai iš pagrindinio kontrakto;
- išvestinės finansinės priemonės, kurios yra priskirtos nustatytos ir faktiškai yra efektyvūs apsidraudimo instrumentai, yra klasifikuojamos taip pat, kaip klasifikuojamas pagrindinis apdraustasis straipsnis. Išvestinė finansinė priemonė skirstoma į einamųjų metų dalį ir ilgalaikę dalį tik tuo atveju, jei patikimas išskyrimas yra įmanomas.

3.18. Dotacijos

Dotacijos yra pripažįstamos kai yra pagrįsta garantija, kad dotacija bus gauta ir visos susijusios sąlygos bus įvykdytos. Dotacijos, susijusios su išlaidomis, yra pripažįstamos kaip ataskaitinio laikotarpio pajamos, kai būtina tikslingai suderinti dotaciją su kompensuojamomis išlaidomis. Dotacijos, susijusios su turtu, suma finansinėse ataskaitose pripažįstama kaip ateinančių laikotarpių pajamos ir pajamomis pripažįstamos per turto, susijusio su šia dotacija, naudingo tarnavimo laikotarpį. Pelne ar nuostoliuose dotacijos amortizacijos sąnaudos mažina nusidėvėjimo sąnaudų straipsnį.

3.19. Išmokos darbuotojams

Grupės įmonės HBM Pharma s.r.o. ir Jelfa S.A. moka pensijų išmokas ir progines premijas savo darbuotojams.

Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas balanse ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę balanso sudarymo dieną bei atspindi aktuarinį pelną arba nuostolius ir ankstesnio darbo sąnaudas. Nustatytų išmokų darbuotojams įsipareigojimas balanso dieną yra apskaičiuojamas remiantis nepriklausomais aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Dabartinė apibrėžtų ilgalaikių išmokų darbuotojams įsipareigojimų vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant vyriausybės obligacijų, išreikštų ta pačia valiuta kaip išmokos ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą išmokų mokėjimo laikotarpį, palūkanų normą.

Aktuarinis pelnas ir nuostoliai padidina ar sumažina sąnaudas, apskaitytas per pelną ar nuostolius tą laikotarpį, kai jie atsiranda. Ankstesnio darbo sąnaudos, susijusios su apibrėžtų išmokų darbuotojams planu yra sistemingai apskaitomos per pelną ar nuostolius, naudojant tiesiogiai proporcingą metodą, per periodą, kai mokamos išmokos turi būti.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.20. Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė ir Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys išteklių, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Kai Grupė tikisi, kad dalis ar visa atidėjimų suma bus kompensuota, pavyzdžiui remiantis draudimo sutartimi kompensuojama suma yra pripažįstama kaip atskiras turtas, bet tik kai kompensavimas yra garantuotas. Su atidėjimais susijusios išlaidos yra apskaitomos per pelną ar nuostolius grynąja verte, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė nereikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant to laikotarpio prieš-mokestinę palūkanų normą, jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

3.21. Neapibrėžtumai

Neapibrėžtieji įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys išteklių bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtasis turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas.

3.22. Pelno ir atidėtojo pelno mokestis

Einamųjų metų pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai už einamuosius ir praėjusius metus vertinami suma, kuria tikimasi gauti arba sumokėti mokesčių administratoriui. Mokesčiams apskaičiuoti naudojamas tas mokesčių tarifas ir mokesčių įstatymai, kurie galioja arba iš esmės galiojo balanso sudarymo dieną. Einamųjų metų pelno mokestis, susijęs su sandoriais, apskaitytais ne per pelną ar nuostolius (arba kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje, arba tiesiogiai nuosavybėje), apskaitomas taip pat ne per pelną ar nuostolius. Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal atitinkamos šalies mokesčių įstatymų reikalavimus.

Standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas 2008 m. buvo 15 proc. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo pakeitimams, nuo 2009 m. sausio 1 d. neribotam terminui nustatytas 20 proc. pelno mokesčio tarifas. Nuo 2010 m. sausio 1 d. standartinis pelno mokesčio tarifas Lietuvoje vėl sumažintas iki 15 proc.

Lietuvoje mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Standartinis pelno mokesčio tarifas Lenkijoje ir Slovakijoje yra 19 proc. Remiantis Lenkijos teisės aktais mokestiniai nuostoliai gali būti keliami 5 metus. Pusė pirminių nuostolių gali būti išskaityti bet kuriais 5 metų laikotarpio metais. Slovakijoje kiekvienų metų mokestiniai nuostoliai turi būti atskirti ir gali būti keliami 5 mokestinius metus.

Atidėtojo pelno mokestis yra skaičiuojamas taikant balansinių įsipareigojimų metodą laikiniams skirtumams tarp mokestinės bei turto ir įsipareigojimų bazės ir sumų, apskaitytų finansinėse ataskaitose balanso sudarymo datą.

Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas yra pripažįstamas visiems laikiniams skirtumams, išskyrus:

- tuos laikinuosius skirtumus, kai atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas atsiranda iš pirminio prestižo pripažinimo arba iš turto ar įsipareigojimo ūkinėje operacijoje, kuri nėra verslo jungimas, ir ūkinės operacijos metu nedaro įtakos nei apskaitiniam pelnui, nei mokestiniam pelnui ar nuostoliams; ir
- laikinuosius skirtumus, susijusius su investicija į dukterinę bendrovę, kai laikinųjų skirtumų pasikeitimo laikotarpis negali būti kontroliuojamas ir yra tikėtina, kad laikinieji skirtumai nebus realizuoti numatomoje ateityje.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra pripažįstamas visiems leidžiamiems laikiniams skirtumams, keliamoms mokestinėms paskoloms ir nuostoliams tiek, kiek tikimasi, kad juos bus galima panaudoti sudengiant su mokestiniu pelnu, išskyrus:

- tuos laikinuosius skirtumus, kai atidėtojo pelno mokesčio turtas atsiranda iš pirminio pripažinimo turto ar įsipareigojimo ūkinėje operacijoje, kuri nėra verslo jungimas, ir ūkinės operacijos metu nedaro įtakos nei apskaitiniam pelnui, nei mokestiniam pelnui ar nuostoliams; ir
- leidžiamus laikinuosius skirtumus, susijusius su investicija į dukterinę bendrovę, kai atidėtojo pelno mokesčio turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kiek tikimasi, kad laikinieji skirtumai realizuosis artimoje ateityje ir bus uždirbtas mokestinis pelnas, kurį bus galima sudengti su laikiniais skirtumais.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.22. Pelno ir atidėtojo pelno mokestis (tęsinys)

Atidėtojo pelno mokesčio balansinė vertė peržiūrima kiekvieną balanso sudarymo dieną ir yra sumažinama ta dalimi, kuriai ateityje nebesitikima turėti pakankamai mokestinio pelno, kuris padėtų realizuoti visą ar dalį atidėtojo pelno mokesčio.

Nepripažintas atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas kiekvieną balanso sudarymo dieną ir pripažįstamas ta dalimi, kuriai ateityje tikimasi turėti pakankamai mokestinio pelno, kuris realizuotų atidėtąjį pelno mokestį.

Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiu, kuriame bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti balanso datą.

Atidėtasis pelno mokestis, susijęs su sandoriais, apskaitytais ne per pelną ar nuostolius (arba kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje, arba tiesiogiai nuosavybėje), apskaitomas taip pat ne per pelną ar nuostolius.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra sudengiami, jei egzistuoja juridškai įteisintos teisės sudengti pelno mokesčio turtą su pelno mokesčio įsipareigojimu bei pelno mokestis yra susijęs su ta pačia apmokestinama bendrove ir tuo pačiu mokesčių administratoriumi.

3.23. Pelnas vienai akcijai

Pelnas vienai akcijai apskaičiuojamas dalijant akcininkams priskiriamą grynąjį pelną iš metinio išleistų ir apmokėtų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinio vidurkio.

3.24. Dividendų išmokėjimas

Dividendų išmokėjimas Bendrovės akcininkams yra pripažįstamas kaip įsipareigojimai Grupės ir Bendrovės finansinėse ataskaitose tą laikotarpį, kada jie buvo patvirtinti visuotinio akcininkų susirinkimo.

3.25. Pajamų pripažinimas

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog Grupė ir Bendrovė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pajamos įvertinamos tikrąja verte, atėmus suteiktas nuolaidas, permokų grąžinimus ir kitus pardavimų mokesčius ir muitus. Prieš pripažįstant šias pajamas reikia, kad būtų tenkinami žemiau išvardinti specifiniai pajamų pripažinimo kriterijai:

Prekių pardavimas

Pajamos iš prekių pardavimo yra pripažįstamos perdavus riziką bei prekių nuosavybės teikiamą naudą, paprastai pristačius prekes.

Palūkanų pajamos

Pajamos yra pripažįstamos kaupiant palūkanas (taikant efektyvios palūkanų normos metodą). Palūkanų pajamos įtraukiamos į pelną ar nuostolius finansinės veiklos pajamose.

Dividendai

Pajamos yra pripažįstamos kai atsiranda Grupės teisė gauti išmokėjimus.

3.26. Skolinimosi kaštai

Skolinimosi kaštai kapitalizuojami, kai yra tiesiogiai priskirtini konkrečiam, kriterijus atitinkančiam, turto, įsigijimui, statybai ar gamybai. Skolinimosi kaštų kapitalizavimas pradėdamas, kai vykdoma veikla, reikalinga parengti turtą numatomam naudojimui ir yra patiriamos skolinimosi išlaidos. Skolinimosi kaštai yra kapitalizuojami tol, kol iš esmės visa veikla, būtina turtui parengti numatomam naudojimui ar pardavimui, yra baigta. Jei galutinė turto apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, apskaitomi vertės sumažėjimo nuostoliai.

3. Apskaitos principai (tęsinys)

3.27. Veiklos segmentai

Nuo 2009 m. sausio 1 d. Grupė taiko 8-ąjį TFAS „Veiklos segmentai“. 8-asis TFAS reikalauja, kad veiklos segmentai būtų identifikuojami remiantis vidinėmis ataskaitomis apie Grupės komponentus, teikiamomis Grupės sprendimus priimančioms organams, kuriomis remiantis priimami sprendimai dėl išteklių paskirstymo ir vertinami jų veiklos rezultatai. Iki 8-ojo TFAS galiojusiame standarte (14-ajame TAS „Segmentų ataskaitos“) buvo reikalaujama, kad juridinis asmuo naudotų dviejų rūšių segmentų (verslo ir geografinių) klasifikaciją, taikant rizikos ir pelno metodą, o juridinio asmens „vidaus finansinių ataskaitų teikimo aukščiausiai vadovybei sistema“ remtųsi tik kaip išėities tašku identifikuojamas tokius segmentus. Įdiegiant 8 TFAS, Grupės segmentų identifikavimo principai nepasikeitė.

3.28. Svarbūs apskaitiniai sprendimai, įvertinimai ir prielaidos

Rengiant finansines ataskaitas Grupės ir Bendrovės vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui ataskaitinei datai. Tačiau šių įvertinimų neapibrėžtumas gali įtakoti ateities rezultatus, kurie gali reikalauti reikšmingų turto ar įsipareigojimų apskaitinės vertės pakeitimų. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, yra aptariamos žemiau.

Prestižo vertės sumažėjimas

Mažiausiai vieną kartą metuose Grupė įvertina prestižo vertės sumažėjimą. Įvertinimas reikalauja pinigų generuojančių vienetų, kuriems yra priskirtas prestižas, vertės nustatymo. Vertės nustatymui yra būtina, kad vadovybė nustatytų tikėtinus ateities pinigų srautus iš pinigų generuojančio vieneto ir pasirinktų tinkamą diskontavimo normą minėtų pinigų srautų dabartinės vertės apskaičiavimui. Apskaitinė prestižo vertė 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 254.269 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 253.629 tūkst. litų) (detaliau atskleista 18 pastaboje).

Atidėtojo mokesčio turtas

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra apskaitomas visiems nepanaudotiems mokestiniais nuostoliams balanse tada, kai yra tikėtina gauti tiek planuojamo mokesčio pelno ateityje, kad jo pakaktų laikiniesiems skirtumams realizuoti. Reikšmingas vadovybės įvertinimas yra reikalingas nustatant atidėtojo mokesčio turto dydį, kuris gali būti pripažintas, atsižvelgiant į galimą laiką ir būsimo apmokestinamo pelno lygį kartu su būsimo mokesčių planavimo strategijomis. Grupės pripažintų mokesčio nuostolių apskaitinė vertė 2009 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 9.470 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 9.530 tūkst. litų).

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai yra nustatyti remiantis vadovybės atliktais šių sumų atsipirkimo ir atgavimo terminų įvertinimais, susijusiais su sumomis, kurios nebus atgautos pagal pradžioje numatytus terminus. Šiems apskaitiniams įvertinimams atlikti reikia priimti svarbius sprendimus. Šie sprendimai remiasi reikšmingais įvertinimais, kad skolininkas susidūrė su rimtais finansiniais sunkumais, tikimybe, kad skolininkas bankrutuos arba bus įvykdyta finansinė reorganizacija, taip pat mokėjimų nevykdymu ar uždelsimu. Dabartiniai įvertinimai galėtų reikšmingai pasikeisti dėl pasikeitusios padėties rinkoje ar šalies ekonomikoje. Atsiperkamumo rodiklis taip pat labai priklauso nuo sėkmės rodiklio bei veiksmų, kurių buvo imtasi, siekiant atgauti uždelstas gautinas sumas. Gautinų sumų apskaitinės vertės yra atskleistos 21 ir 22 pastabose.

Ilgalaikis materialusis turtas – naudingo tarnavimo laikotarpis

Pagrindinės prielaidos, kuriomis remiantis nustatomas ilgalaikio materialiojo turto naudingojo tarnavimo laikotarpis, yra: numatoma turto naudojimo trukmė, numatomas techninis, technologinis ar kitoks senėjimas dėl paslaugų naujovių ar pokyčių, teisinių ar panašių apribojimų turto naudojimui, tokių kaip finansinės nuomos sutarčių galiojimo data.

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Grupė ir Bendrovė įvertina, ar ataskaitų sudarymo dieną nėra požymių, kad nefinansinis turtas gali būti nuvertėjęs. Nefinansinio turto vertės sumažėjimas tikrinamas, kai yra požymių, jog balansinės sumos negali būti atgautos. Kai yra įvertinamos naudojimo vertės, vadovybė turi įvertinti tikėtinas būsimas pinigines įplaukas iš turto ar pinigų generuojančių vienetų ir pasirinkti tinkamą diskonto normą, skaičiuojant dabartinę piniginių įplaukų vertę.

4. Veiklos tęstinumas

2009 m. finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis Grupės ir Bendrovės veiklos tęstinumo prielaida.

2009 m. Bendrovė patyrė 781 tūkst. litų grynujų nuostolių (grynieji nuostoliai 2008 m. sudarė 12.269 tūkst. litų) bei Bendrovės likvidumo (trumpalaikis turtas iš viso/trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso) ir skubaus padengimo koeficientai ((trumpalaikis turtas iš viso-atsargos)/trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso) 2009 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,16 ir 0,11 (atitinkamai 0,19 ir 0,11, p 2008 m. gruodžio 31 d.). Žemus likvidumo rodiklius daugiausiai lėmė naujos gamyklos Kaune statybos, kurios buvo baigtos 2008 m. rugsėjo mėn.

Bendrovė turėjo laikinai sustabdyti gamybą dėl gamybos perkėlimo iš senųjų gamybinių pastatų į naujas patalpas. Nuo 2008 m. balandžio mėn. iki 2008 m. lapkričio mėn. Bendrovė gamybos nevykdė, o nuo 2008 m. gruodžio mėn. iki 2009 m. gruodžio mėn. gamyba buvo ribota, nes kol registracijos procesas vaistams, pagamintiems naujose gamyklos patalpose buvo baigtas, iš esmės buvo gaminami tik vaistai, reikalingi testinėms produktų stabilumo serijoms. Gamybos sustabdymas neigiamai paveikė Bendrovės pardavimus 2009 m. (5 pastaba) ir apyvartinį kapitalą.

Gamyklos statybos buvo finansuojamos banko paskolomis (trumpalaikėmis ir ilgalaikėmis), susijusių šalių paskolomis ir dalinai ES fondų lėšomis. Dėl išvardintų priežasčių, 2009 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 56.496 tūkst. litų (44.828 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.). Didžiąją Bendrovės trumpalaikių įsipareigojimų dalį sudaro mokėtinos sumos dukterinėms įmonėms (32.050 tūkst. litų 2009 m. gruodžio 31 d. ir 25.432 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d., 35 pastaba).

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 41.129 tūkst. litų (219.178 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.).

Šiuo metu visi minėti trukdymai įprastai Bendrovės veiklai, susiję su naujos gamyklos paleidimu, yra išspręsti, ir Bendrovė bei jos gamykla pradėjo 2010 m. normalią verslo veiklą. Bendrovės vadovybė parengė 2010 m. Bendrovės ir Grupės veiklos prognozes, pagal kurias 2010 m. prognozuojami pinigų srautai iš pagrindinės veiklos yra pakankamas, kad užtikrintų visus planuojamus 2010 m. Grupės ilgalaikių ir trumpalaikių paskolų grąžinimus. Todėl ir Bendrovės paskolų grąžinimas yra įtikimas, vykdant pinigų srautų valdymą Grupės mastu. 2010 m. kovo mėnesį Bendrovė grąžino 5.000 tūkst. litų overdraftą „Swedbank“, AB naudodama vidinius finansavimo šaltinius (36 pastaba).

Galiausiai pinigų srautai yra valdomi Grupės lygmenyje (34 pastaba) ir atidžiai stebimi Grupės vadovybės. Tai užtikrina patikimus visų Grupės įmonių atsiskaitymus su trečiosiomis šalimis.

Įvertinant aukščiau minėtas aplinkybes, Bendrovės vadovybė mano, kad Bendrovė tęs savo veiklą 2010 m. ir vėlesniais metais.

5. Informacija pagal segmentus

Valdymo tikslais Grupė suskaidyta į verslo vienetus pagal produktus ir turi keturis ataskaitų segmentus: injekciniai preparatai, tabletės, tepalai bei akių lašai ir vienkartiniai švirkštai. Vadovybė kontroliuoja verslo vienetų veiklos rezultatus atskirai tam, kad galėtų priimti sprendimus dėl resursų paskirstymo ir veiklos įvertinimo.

Išskirtų veiklos segmentų apskaitos politika yra tokia pat, kaip Grupės apskaitos politika, apibūdinta 3 pastaboje. Tiesiogiai su segmentu susijusios veiklos sąnaudos priskiriamos tam tikram segmentui. Kitos veiklos sąnaudos, susijusios su įprastine veikla, priskiriamos segmentams netiesioginiu būdu – proporcingai pagamintų per periodą produktų vertei. Sąnaudos, nesusijusios su įprastine veikla (pvz. 2008 m. sąnaudos dėl strateginių alternatyvų apžvalgos), segmentams nėra priskiriamos. Finansinė veikla ir pelno mokesčiai yra kontroliuojami Grupės mastu, todėl veiklos segmentams jie taip pat nepriskiriami. Tokiu būdu informacija apie segmentus yra pateikiama vadovams, kurie priima sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir segmento veiklos vertinimo.

Vertinant segmento veiklą ir skirstant segmentams išteklius:

- visas turtas, išskyrus investicijas į dukterines įmones, kitas finansinis turtas, pelno mokesčio turtas ir prestižas, yra priskiriamas segmentams. Turtas, kuris yra naudojamas keletu segmentų, yra priskiriamas proporcingai segmento gaunamoms pajamoms;
- visi įsipareigojimai, išskyrus kitus finansinius įsipareigojimus, paskolas, einamąjį ir atidėtąjį pelno mokesčius ir kitus įsipareigojimus, yra priskiriami segmentams. Įsipareigojimai, kurie yra susiję su keletu segmentų, yra priskiriamas proporcingai segmento turimam turtui.

Grupės informacija pagal verslo segmentus už 2009 ir 2008 metus yra tokia:

Grupė	Injekciniai preparatai		Tabletės		Tepalai		Akių lašai, švirkštai		Nepaskirstyta		Iš viso	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos	41.494	46.867	27.860	23.907	1.592	1.425	-	-	112	87	71.058	72.286
Savos produkcijos pardavimo pajamos	40.504	55.931	92.909	112.899	113.544	141.232	45	-	4.689	164	251.691	310.226
Pajamų iš viso	81.998	102.798	120.769	136.806	115.136	142.657	45	-	4.801	251	322.749	382.512
Bendrasis segmento pelnas (nuostoliai)	27.840	42.332	58.398	65.621	81.261	103.196	(574)	(177)	1.862	136	168.787	211.108
Kita veikla, grynąja verte	-	-	-	-	-	-	-	-	1.252	2.521	1.252	2.521
Veiklos sąnaudos	(25.486)	(23.934)	(57.698)	(57.878)	(40.417)	(46.927)	(78)	-	(5.737)	(34.916)	(129.416)	(163.655)
Veiklos pelnas (nuostoliai) prieš finansines sąnaudas	2.354	18.398	700	7.743	40.844	56.269	(652)	(177)	(2.623)	(32.259)	40.623	49.974
Finansinės sąnaudos, grynąja verte	124	-	-	-	-	-	-	-	(22.994)	(60.037)	(22.870)	(60.037)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	2.478	18.398	700	7.743	40.844	56.269	(652)	(177)	(25.617)	(92.296)	17.753	(10.063)
Pelno mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-	-	91	8.179	91	8.179
Segmento pelnas (nuostoliai)	2.478	18.398	700	7.743	40.844	56.269	(652)	(177)	(25.526)	(84.117)	17.844	(1.884)
Segmento turtas	72.477	104.105	125.674	117.409	66.625	74.312	13.976	14.081	417.809	442.457	696.561	752.364
Segmento įsipareigojimai	22.183	7.854	26.167	12.136	8.447	9.573	4.872	4.547	316.813	419.736	378.482	453.846
Ilgalaikio turto įsigijimas	1.587	13.405	2.390	15.134	581	1.824	37	11.242	4.197	19.801	8.792	61.406
Nusidėvėjimas ir amortizacija	6.378	6.891	8.644	9.131	3.827	5.077	413	75	15.225	19.364	34.487	40.538
Dotacijos amortizacija	(162)	(20)	(152)	(29)	-	-	(107)	(15)	(373)	(99)	(794)	(163)

Nepaskirstytus pardavimus daugiausia sudaro sirupų ir suspensijų pardavimai, kurie negali būti priskirti kitiems segmentams.

Aukščiau pateiktos pardavimų pajamos yra gautos iš išorės klientų. 2009 m. ir 2008 m. pardavimų tarp segmentų nebuvo.

5. Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Bendrovės informacija pagal verslo segmentus už 2009 ir 2008 metus yra tokia:

Bendrovė	Injekciniai preparatai		Tabletės		Tepalai		Akių lašai, švirkštai		Nepaskirstyta		Iš viso	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos	1.928	8.847	-	-	-	-	-	-	-	-	1.928	8.847
Savos produkcijos pardavimo pajamos	7.771	8.962	4.537	6.397	1.836	2.550	45	-	-	(2)	14.189	17.907
Pajamų iš viso	9.699	17.809	4.537	6.397	1.836	2.550	45	-	-	(2)	16.117	26.754
Bendrasis segmento pelnas (nuostoliai)	1.680	6.146	1.136	3.611	1.179	1.552	(574)	(177)	(9)	(11)	3.412	11.121
Kita veikla, grynąja verte	-	-	-	-	-	-	-	-	15.152	66	15.152	66
Veiklos sąnaudos	(9.151)	(10.054)	(4.400)	(6.181)	(406)	(794)	(78)	-	(525)	(7.222)	(14.560)	(24.251)
Veiklos pelnas (nuostoliai) prieš finansines sąnaudas	(7.471)	(3.908)	(3.264)	(2.570)	773	758	(652)	(177)	14.618	(7.167)	4.004	(13.064)
Finansinės sąnaudos, grynąja verte	-	-	-	-	-	-	-	-	(4.443)	(1.166)	(4.443)	(1.166)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	(7.471)	(3.908)	(3.264)	(2.570)	773	758	(652)	(177)	10.175	(8.333)	(439)	(14.230)
Pelno mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-	-	(342)	1.961	(342)	1.961
Segmento pelnas (nuostoliai)	(7.471)	(3.908)	(3.264)	(2.570)	773	758	(652)	(177)	9.833	(6.372)	(781)	(12.269)
Segmento turtas	14.971	17.158	20.574	21.800	755	1.202	14.080	14.081	364.248	364.166	414.628	418.407
Segmento įsipareigojimai	8.258	3.742	4.124	3.302	118	67	4.964	4.547	95.136	103.940	112.600	115.598
Ilgalaikio turto įsigijimas	26	8.924	11	13.028	-	-	37	11.242	333	10.360	407	43.554
Nusidėvėjimas ir amortizacija	1.141	708	1.007	215	-	2	413	75	2.047	1.329	4.608	2.329
Dotacijos amortizacija	(162)	(20)	(152)	(29)	-	-	(107)	(15)	(373)	(99)	(794)	(163)

Bendrovės pajamos iš kontraktinės gamybos pardavimų ženkliai sumažėjo 2009 m., lyginant su 2008 m., nes Bendrovė sustabdė gamybą senosios gamyklos patalpose antrąjį 2008 m. ketvirtį. Kontraktinės gamybos pardavimai Grupės mastu išliko panašaus lygio, nes kontraktinės gamybos sutartys, sudarytos Bendrovėje, buvo perkeltos į kitas Grupės įmones.

Grupės pajamos iš išorės klientų ir informacija apie ilgalaikį turtą pagal geografinę vietovę už metus, pasibaigusius 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d., yra tokia:

Grupė	Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos		Savos produkcijos pardavimo pajamos		Pajamų iš viso		Ilgalaikio turto iš viso		Ilgalaikio turto įsigijimas	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Lenkija	2.979	2.304	150.439	212.361	153.418	214.665	448.205	501.825	7.163	12.438
Rusija	-	-	47.162	44.082	47.162	44.082	-	-	-	-
Latvija	22.902	29.091	482	612	23.384	29.703	-	-	-	-
Slovakija	17.530	15.773	5.373	2.661	22.903	18.434	35.657	40.042	1.222	5.508
Vokietija	22.332	19.355	-	-	22.332	19.355	-	-	-	-
Lietuva	-	-	13.054	17.186	13.054	17.186	67.259	71.486	407	43.460
Ukraina	-	-	7.997	6.184	7.997	6.184	-	-	-	-
Čekijos Respublika	1.174	1.908	6.588	4.232	7.762	6.140	-	-	-	-
Vengrija	2.179	3.002	3.513	4.528	5.692	7.530	-	-	-	-
Gruzija	-	-	5.443	5.771	5.443	5.771	-	-	-	-
Bulgarija	-	-	3.184	3.201	3.184	3.201	-	-	-	-
Vietnamas	-	-	2.974	1.962	2.974	1.962	-	-	-	-
Kazachstanas	-	-	2.682	3.193	2.682	3.193	-	-	-	-
Baltarusija	-	-	1.618	2.377	1.618	2.377	-	-	-	-
Šveicarija	1.425	572	-	-	1.425	572	-	-	-	-
Moldova	-	-	466	886	466	886	-	-	-	-
Uzbekistanas	-	-	406	608	406	608	-	-	-	-
Kirgizija	-	-	237	188	237	188	-	-	-	-
Didžioji Britanija	221	204	-	-	221	204	-	-	-	-
JAV	169	-	-	-	169	-	-	-	-	-
Nepaskirstyta	147	77	73	194	220	271	-	-	-	-
Iš viso	71.058	72.286	251.691	310.226	322.749	382.512	551.121	613.353	8.792	61.406

Daugiau informacijos apie savo produkcijos pardavimus yra pateikta Konsoliduotojo metinio pranešimo paragrafe 24.7. Pardavimai ir produkcijos distribucija.

5. Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Bendrovė	Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos		Savos produkcijos pardavimo pajamos		Pajamų iš viso		Ilgalaikio turto iš viso		Ilgalaikio turto įsigijimas	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Lietuva	-	-	13.054	17.186	13.054	17.186	67.338	71.574	407	43.554
Latvija	1.928	8.847	482	612	2.410	9.459	-	-	-	-
Lenkija	-	-	653	109	653	109	-	-	-	-
Iš viso	1.928	8.847	14.189	17.907	16.117	26.754	67.338	71.574	407	43.554

Bendrovės kontraktinės gamybos pardavimų pajamos sudaro pardavimai įmonei AS „Grindeks“ Latvijoje.

6. Verslo jungimas

2008 m. gruodžio 23 d. Grupės įmonė Jelfa S.A. įsigijo 100 proc. Lenkijos tepalų gamintojos Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o. akcijų. Grupė įsigijo Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o. dėl šios įmonės turimo produktų portfelio.

Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM Sp. z.o.o. pripažintino turto ir įsipareigojimų tikroji vertė įsigijimo dieną ir atitinkama apskaitinė vertė prieš įsigijimo datą buvo:

	Apskaitinė vertė	Įsigijimo metu pripažinta tikroji vertė
Ilgalaikis materialusis turtas (17 pastaba)	1.413	2.108
Ilgalaikis nematerialusis turtas (18 pastaba)	25	1.608
Kitas ilgalaikis turtas	15	34
Atsargos	1.090	2.067
Gautinos sumos	1.107	1.107
Kitas trumpalaikis turtas	3	3
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	664	664
Turto iš viso	4.317	7.591
Ilgalaikiai įsipareigojimai	25	657
Prekybos skolos	602	602
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos	138	138
Įsipareigojimų iš viso	765	1.397
Grynasis turtas	3.552	6.194
Įsigijimo metu atsiradęs prestižas		3.081
Įsigijimo datą sumokėti pinigai		1.841
Pinigai, kurie turės būti sumokėti ateityje (31 pastaba)		7.434
Atlygio iš viso		9.275
Įgyti grynieji pinigai		(664)
Pirkimo atlygio iš viso, atėmus įgytus grynuosius pinigus		8.611

Visa 9.275 tūkst. litų atlygio suma apima 187 tūkst. litų teisinių paslaugų sąnaudas ir kitus mokesčius.

3.081 tūkst. litų prestižą sudaro laukiama sinergija, atsirandanti iš įsigijimo, ir kita nauda dėl to, kad Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM Sp. z.o.o. turtas ir veikla prisidės prie Grupės (18 pastaba).

Jei verslo jungimas būtų įvykęs metų pradžioje, Grupės grynasis rezultatas 2008 m. apytiksliai būtų 1.100 tūkst. litų didesnis, o Grupės pajamos išaugtų apie 6.700 tūkst. litų.

2009 m. gruodžio 31 d. visos Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. akcijos buvo bendrovės Jelfa S.A. įkeistos bankams, kaip užstatas už paskolą (26 pastaba). 2008 m. gruodžio 31 d. visos Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. akcijos buvo įkeistos Jelfa S.A. akcijų pardavėjui kaip užstatas mokėjimams, kurie bus sumokėti ateityje pagal pardavimo sutartį.

Skirtumą tarp mokėtinos sumos už Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. 2008 m. gruodžio 31 d. (7.434 tūkst. litų), ir 2009 m. sumokėtos sumos (6.908 tūkst. litų), sudaro užsienio valiutos skirtumas.

7. Pardavimų savikaina

2009 m. darbuotojų išmokų sąnaudos, sudarančios 41.359 tūkst. litų ir 2.093 tūkst. litų (2008 m. – 47.819 tūkst. litų ir 1.328 tūkst. litų) buvo įtrauktos į pardavimų savikainą atitinkamai Grupės ir Bendrovės bendrųjų pajamų ataskaitose.

8. Kitos pajamos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Nuoma ir paslaugos	4.488	4.466	268	76
Valdymo konsultacijų paslaugų pajamos	-	-	15.021	-
Trumpalaikio turto pardavimo pajamos	493	942	156	325
Ilgalaikio materialiojo turto pardavimo pajamos	-	34	-	20
	<u>4.981</u>	<u>5.442</u>	<u>15.445</u>	<u>421</u>

Kitos Bendrovės pajamos padidėjo dėl valdymo konsultacijų paslaugų pajamų, apskaitytų einamaisiais metais, kurios yra susijusios su 2006 - 2009 m. dukterinėms bendrovėms suteiktomis konsultacijomis.

9. Pardavimų ir paskirstymo sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Rinkodaros paslaugos	(35.892)	(41.772)	(726)	(1.430)
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(25.095)	(27.319)	(1.345)	(1.192)
Transporto priemonių eksploatacija	(4.923)	(1.139)	(140)	(124)
Amortizacija	(2.844)	(3.011)	(9)	(6)
Transportavimo sąnaudos	(2.797)	(3.265)	(1)	-
Kitos išlaidos, susijusios su pardavimo ir paskirstymo darbuotojais	(1.825)	(3.722)	-	-
Nusidėvėjimas	(1.490)	(1.674)	(425)	(149)
Mokymai ir susitikimai	(1.258)	(1.676)	(33)	(27)
Komandiruočių sąnaudos	(1.138)	(919)	(46)	(63)
IT ir telekomunikacijų sąnaudos	(986)	(1.610)	(37)	(38)
Mokesčiai (išskyrus socialinį draudimą ir pelno mokestį)	(939)	(3.146)	-	-
Nuoma	(720)	(1.839)	-	-
Ofiso sąnaudos	(347)	(2.398)	(5)	(14)
Kita	(201)	(3.129)	(156)	(265)
	<u>(80.455)</u>	<u>(96.619)</u>	<u>(2.923)</u>	<u>(3.308)</u>

Pardavimų ir paskirstymo sąnaudos sumažėjo, lyginant su praėjusiais metais, nes 2009 m. buvo surengta mažiau marketingo kampanijų.

10. Registravimo sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(4.110)	(4.005)	(349)	(342)
Naujų produktų registracija	(2.121)	(5.567)	-	-
Paslaugos	(1.447)	(2.000)	(406)	(147)
Variacijų ir atnaujinimo mokesčiai	(954)	(66)	(100)	(468)
Amortizacija	(630)	(70)	(47)	(65)
Transporto priemonių eksploatacija	(583)	(565)	(18)	(19)
Komandiruočių sąnaudos	(281)	(531)	(6)	(27)
Ofiso sąnaudos	(280)	(471)	(5)	(5)
IT ir telekomunikacijų sąnaudos	(235)	(386)	(6)	(18)
Kitos išlaidos, susijusios su vaistų registravimo darbuotojais	(152)	(413)	-	-
Mokymai ir susitikimai	(121)	(321)	-	(1)
Nuoma	(110)	(129)	-	-
Nusidėvėjimas	(82)	(83)	(9)	(2)
	(11.106)	(14.607)	(946)	(1.094)

Per 2009 m. registravimo sąnaudos sumažėjo, lyginant su tuo pačiu periodu 2008 m., nes produkcijos harmonizavimo procesas buvo baigtas 2008 m. pabaigoje.

11. Tyrimų ir plėtros sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(821)	(1.305)	(198)	(198)
Kitos išlaidos, susijusios su tyrimų ir plėtros darbuotojais	(567)	(190)	2	-
Kitos tiesioginės tyrimų ir plėtros sąnaudos	(236)	(753)	(52)	(56)
Komandiruočių sąnaudos	(87)	(124)	(33)	(41)
Transporto priemonių eksploatacija	(83)	(19)	(6)	(6)
IT ir telekomunikacijų sąnaudos	(47)	(139)	(11)	(9)
Nusidėvėjimas	(24)	(34)	(10)	(7)
Mokymai ir susitikimai	(12)	(75)	-	-
Ofiso sąnaudos	(14)	(32)	-	(1)
Amortizacija	(10)	(55)	-	-
	(1.901)	(2.726)	(308)	(318)

12. Administracinės sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(16.461)	(17.376)	(6.110)	(6.636)
Amortizacija	(2.334)	(2.700)	(23)	(27)
Konsultacinės ir kitos panašios sąnaudos	(2.293)	(8.230)	(279)	(6.477)
Nusidėvėjimas	(1.988)	(2.360)	(985)	(715)
Atsargų nurašymas	(1.346)	(2.783)	107	(360)
IT paslaugos	(1.316)	(841)	-	-
Atsargų nuvertėjimo pasikeitimas	(1.229)	(2.516)	(135)	(9)
Komunalinės paslaugos	(974)	(968)	(427)	(387)
Komandiruočių sąnaudos	(962)	(1.301)	(499)	(642)
Transporto priemonių eksploatacija	(689)	(764)	(121)	(179)
Remontas ir eksploatacija	(536)	(294)	(160)	-
Telekomunikacijos sąnaudos	(448)	(573)	(164)	(205)
Valymas ir atliekų utilizavimas	(385)	(503)	(109)	(206)
Ofiso sąnaudos	(378)	(548)	(71)	(121)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nurašymas	(315)	(366)	(1)	(116)
Nuoma	(280)	(1.086)	(161)	(1.017)
Gautinų ir kitų gautinų sumų nuvertėjimo pasikeitimas	(261)	(2.010)	-	-
Mokymai ir susitikimai	(247)	(420)	(29)	(31)
Mokesčiai (išskyrus socialinį draudimą ir pelno mokestį)	(252)	(240)	(144)	(95)
Atidėjinių, susijusių su Corhydron byla, pasikeitimas (33 pastaba)	(150)	380	-	-
Gautinų ir kitų gautinų sumų nurašymai / anksčiau padarytų nurašymų atstatymai	81	(1.143)	84	(1.143)
Kita	(3.191)	(3.061)	(1.156)	(1.165)
	(35.954)	(49.703)	(10.383)	(19.531)

Paskutinįjį 2009 m. ketvirtį Grupė ir Bendrovė baigė darbuotojų skaičiaus optimizavimo procesą. Dėl to su kai kuriais darbuotojais buvo pasirašyti tarpusavio susitarimai dėl darbo sutarčių nutraukimo. Išmokėtoms išieitinėms pašalpoms, su tuo susijusiems sukaupimams ir mokesčiams Grupės administracinėse sąnaudose 2009 m. yra apskaityta 1.370 tūkst. litų (667 tūkst. litų Bendrovės administracinėse sąnaudose).

2008 m. Grupė ir Bendrovė patyrė 5.602 tūkst. litų sąnaudų, nesusijusių su įprastine Grupės ir Bendrovės veikla. Minėtos sąnaudos daugiausiai susijusios su projekto dėl strateginių alternatyvų apžvalgos vykdymu ir yra apskaitytos kaip konsultacinės ir kitos panašios sąnaudos. Projektą vykdė keletas konsultacinių bendrovių, vadovaujamos finansinių konsultacijų bendrovės „Merrill Lynch International“.

Administracinėse sąnaudose yra apskaitytas užmokestis auditoriams už finansinių ataskaitų auditą, su auditu susijusias ir kitas ne su auditu susijusias paslaugas. Užmokestis už 2009 m. Grupės ir Bendrovės finansinių ataskaitų auditą atitinkamai sudarė 366 tūkst. litų ir 99 tūkst. litų (2008 m. atitinkamai 425 tūkst. litų ir 140 tūkst. litų). 2009 m. Grupė ir Bendrovė neįsigijo su auditu susijusių ir su auditu nesusijusių paslaugų. 2008 m. Grupės ir Bendrovės su auditu susijusių paslaugų užmokestis atitinkamai sudarė 75 tūkst. litų ir 25 tūkst. litų. Be to, 2008 m. Grupė ir Bendrovė sumokėjo 1.882 tūkst. litų už anksčiau buvusių auditorių paslaugas, susijusias su projektu dėl strateginių alternatyvų apžvalgos.

13. Finansinė veikla, grynoji vertė

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Palūkanų pajamos	42	145	-	2
Teigiama valiutos kurso įtaka, grynoji vertė	1.145	-	148	1.470
Finansinių instrumentų pajamos	6.628	12.905	-	-
Kitos finansinės pajamos	20	38	-	-
Finansinės pajamos	7.835	13.088	148	1.472
Palūkanų (sąnaudos)	(14.941)	(22.366)	(4.377)	(2.537)
(Neigiama) valiutos kurso įtaka, grynoji vertė	-	(49.953)	-	-
Finansinių instrumentų (sąnaudos)	(7.080)	-	-	-
Finansinių instrumentų tikrosios vertės pasikeitimas	(7.404)	(705)	-	-
Kitos finansinės (sąnaudos)	(1.280)	(101)	(214)	(101)
Finansinės sąnaudos	(30.705)	(73.125)	(4.591)	(2.638)

13. Finansinė veikla, grynąja verte (tęsinys)

2008 m. birželio 3 d. Jelfa S.A. 248.000 tūkst. zlotų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. buvo konvertuotos kursu 3.3515 PLN/EUR į paskolas eurais. Tai leido sumažinti palūkanų normos bazę, taikomą paskoloms, bet sąlygojo paskolos likučiui EUR/PLN valiutos kurso kitimo riziką. Kintantis Lenkijos zlotų kursas (2009 m. gruodžio 31 d. buvo 4,1082 PLN/EUR, o 2008 m. gruodžio 31 d. – 4,17 PLN/EUR) lėmė svyravimus Grupės valiutų kursų įtakai ir sudarė 1.458 tūkst. litų teigiamą įtaką per 2009 m. bei 55.702 tūkst. litų neigiamą įtaką per 2008 m.

Pinigų srautų atžvilgiu Grupė nepatiria valiutos kurso kitimo rizikos, nes pinigų srautai eurais yra pakankami, kad padengtų paskolų ir kitų mokėtinų sumų eurais įsipareigojimus. Be to, po paskolos konvertavimo Jelfa S.A. sudarė keletą pasirinkimo sandorių sutarčių, kurie užtikrina Lenkijos zlotų konvertavimą į eurus 3,8 PLN/EUR kursu paskolos įmokos dieną visiems mokėjimams iki 2010 m. rugpjūčio mėn. (28 pastaba).

14. Pelno mokesčiai

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pelno mokesčio sąnaudos				
Ataskaitinių metų pelno mokesčiai	(204)	(114)	-	-
Praėjusių metų einamojo pelno mokesčio koregavimas	(655)	(61)	(722)	(14)
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos	950	8.354	380	1.975
Pelno mokesčio (sąnaudos) nauda, apskaitytos per pelną ar nuostolius	91	8.179	(342)	1.961

2009 m. praėjusių metų einamojo pelno mokesčio koregavimas iš esmės yra susijęs su Bendrovės pelno mokesčio sąnaudomis, susijusiomis su valdymo konsultacijų pajamomis, apskaitytomis už 2006 – 2008 m. (8 pastaba).

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas				
Keliama mokesstiniai nuostoliai	11.956	16.544	2.830	2.571
Paskolų valiutų kursų skirtumai	6.665	8.816	-	-
Ilgalaikis materialusis turtas	7.222	7.098	-	20
Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė	2.031	2.267	-	-
Suakauptimai	1.007	2.034	25	48
Gautinos sumos	601	1.011	306	413
Išmokos darbuotojams	860	826	-	-
Atsargos	359	555	36	28
Atidėjiniai, susiję su Corhydron byla	30	-	-	-
Kita	685	590	344	333
Atidėtojo mokesčio turtas prieš realizacinės vertės sumažėjimą	31.416	39.741	3.541	3.413
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(3.565)	(8.727)	(1.106)	(1.358)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte	27.851	31.014	2.435	2.055
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas				
Ilgalaikis materialusis turtas	(12.026)	(12.275)	-	-
Ilgalaikis nematerialusis turtas	(3.306)	(3.829)	-	-
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	(624)	(2.088)	-	-
Kita	(677)	(1.276)	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	(16.633)	(19.468)	-	-

2009 m. Grupės ir Bendrovės atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai buvo apskaitomi naudojant 19 proc. ir 15 proc. tarifus (2008 m. 19 proc. ir 20 proc.).

14. Pelno mokestis (tęsinys)

Grupės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2009 m. buvo tokie:

	2008 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta per pelną ar nuostolius	Pripažinta kitose bendrosiose pajamose	Valiutos kurso įtaka	2009 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	86.397	8.996	(27.563)	(931)	66.899
Paskolų valiutų kursų skirtumai	46.400	(10.947)	-	(374)	35.079
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	37.353	474	-	184	38.011
Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė	11.939	-	(1.226)	(20)	10.693
Su kaupimai	10.692	(5.115)	-	(205)	5.372
Gautinos sumos	5.212	(1.588)	-	(32)	3.592
Išmokos darbuotojams	4.347	158	-	21	4.526
Atsargos	2.914	(942)	-	(32)	1.940
Atidėjiniai, susiję su Corhydron byla	-	150	-	7	157
Kitas turtas	3.007	1.008	-	26	4.041
Ilgalaikio materialiojo turto įsipareigojimas	(64.605)	1.405	-	(95)	(63.295)
Ilgalaikis nematerialusis turtas	(20.153)	2.683	-	70	(17.400)
Finansinis turtas per pelną arba nuostolius	(10.989)	7.405	-	299	(3.285)
Kiti įsipareigojimai	(6.716)	3.037	-	121	(3.558)
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	105.798	6.724	(28.789)	(961)	82.772
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(45.575)	2.235	27.563	(4.537)	(20.314)
Laikinių skirtumų iš viso	60.223	8.959	(1.226)	(5.498)	62.458
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	11.546	950	(236)	(1.042)	11.218

Bendrovės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2009 m. buvo tokie:

	2008 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta per pelną ar nuostolius	2009 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	12.855	6.012	18.867
Gautinos sumos	2.065	(25)	2.040
Su kaupimai	240	(73)	167
Atsargos	140	100	240
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	100	(100)	-
Kitas turtas	1.665	629	2.294
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	17.065	6.543	23.608
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(6.790)	(582)	(7.372)
Laikinių skirtumų iš viso	10.275	5.961	16.236
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	2.055	380	2.435

2009 m. gruodžio 31 d. 18.867 tūkst. litų Bendrovės keliamų mokestinių nuostolių likutis gali būti keliamas neribotą laiką. Likusi Grupės keliamų mokestinių nuostolių dalis (48.032 tūkst. litų) gali būti keliami iki 2011 m.

14. Pelno mokestis (tęsinys)

Grupės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2008 m. buvo tokie:

	2007 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta per pelną ar nuostolius	Pripažinta kitose bendrosiose pajamose	Įsigyta dukterinė įmonė	Valiutos kurso įtaka	2008 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	119.021	9.849	(40.326)	-	(2.147)	86.397
Paskolų valiutų kursų skirtumai	-	54.479	-	-	(8.079)	46.400
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	41.545	487	-	68	(4.747)	37.353
Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė	-	-	14.021	-	(2.082)	11.939
Sukaupimai	13.966	(2.063)	-	79	(1.290)	10.692
Gautinos sumos	4.313	1.109	-	-	(210)	5.212
Išmokos darbuotojams	6.021	(1.174)	-	-	(500)	4.347
Atsargos	2.426	773	-	26	(311)	2.914
Atidėjiniai, susiję su Corhydron byla	372	(372)	-	-	-	-
Kitas turtas	4.557	(1.376)	-	-	(174)	3.007
Ilgalaikio materialiojo turto įsipareigojimas	(67.795)	(5.505)	-	(895)	9.590	(64.605)
Ilgalaikis nematerialusis turtas	(24.274)	3.005	-	(1.584)	2.700	(20.153)
Finansinis turtas per pelną arba nuostolius	-	(12.905)	-	-	1.916	(10.989)
Kiti įsipareigojimai	(2.011)	(4.679)	-	(979)	953	(6.716)
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	98.141	41.628	(26.305)	(3.285)	(4.381)	105.798
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(86.400)	1.688	40.326	-	(1.189)	(45.575)
Laikinių skirtumų iš viso	11.741	43.316	14.021	(3.285)	(5.570)	60.223
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	2.213	8.354	2.664	(624)	(1.061)	11.546

Bendrovės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2008 m. buvo tokie:

	2007 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta per pelną ar nuostolius	2008 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	-	12.855	12.855
Gautinos sumos	2.613	(548)	2.065
Sukaupimai	113	127	240
Atsargos	547	(407)	140
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	487	(387)	100
Kitas turtas	2.220	(555)	1.665
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	5.980	11.085	17.065
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(5.447)	(1.343)	(6.790)
Laikinių skirtumų iš viso	533	9.742	10.275
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	80	1.975	2.055

2008 m. gruodžio 31 d. 12.855 tūkst. litų Bendrovės keliamų mokestinių nuostolių likutis gali būti keliamas neribotą laiką. Likusi Grupės keliamų mokestinių nuostolių dalis (73.542 tūkst. litų) gali būti keliamas iki 2011 m.

14. Pelno mokestis (tęsinys)

Viso pelno mokesčio suderinimas su teorine suma, naudojant Grupės ir Bendrovės mokesčio tarifus, yra toks:

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	17.753	(10.063)	(439)	(14.230)
Pelno mokestis, apskaičiuotas taikant įstatymų nustatytą tarifą*	3.551	(1.509)	(88)	(2.135)
Pelno mokesčio nemažinančios pajamos (sąnaudos)	3.306	(751)	1.918	(380)
Atidėtojo pelno mokesčio realizacinės vertės pasikeitimas	(5.162)	(7.471)	(252)	541
Praėjusių metų einamojo pelno mokesčio koregavimas	(655)	(61)	(722)	(14)
Dukterinių įmonių mokesčių tarifų skirtumai	(617)	1.586	-	-
Pelno mokesčio tarifo pasikeitimas	(514)	27	(514)	27
Pelno mokesčio sąnaudos (nauda), apskaitytos per pelną ar nuostolius	(91)	(8.179)	342	(1.961)

* 2009 m. 20 proc., 2008 m. – 15 proc.

15. Pelnas tenkantis vienai akcijai

Pagrindinis pelnas vienai akcijai yra lygus sumažintam pelnui vienai akcijai, nes 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. nebuvo išleistos potencialios akcijos.

Pagrindiniam ir sumažintam Grupės pelnui vienai akcijai apskaičiuoti naudoti tokie pelno ir akcijų duomenys:

	2009 m.	2008 m.
Grynasis pelnas (nuostoliai)	17.844	(1.884)
Paprastųjų akcijų svertinis vidurkis (tūkst.)	31.106	31.106
Pagrindinė ir sumažinta pelno (nuostolių) dalis vienai akcijai (litais)	0,57	(0,06)

16. Dividendai

2008 m. balandžio 17 d. įvykęs visuotinis akcininkų susirinkimas paskelbė 18.664 tūkst. litų dividendų už 2007 finansinius metus (0,6 lito už akciją). Iki 2008 m. gruodžio 31 d. buvo išmokėta 12.520 tūkst. litų dividendų. Likusi 6.144 tūkst. litų suma apskaityta kaip trumpalaikiai Bendrovės ir Grupės įsipareigojimai. 2009 m. gruodžio 31 d. mokėtini dividendai sudarė 3.710 tūkst. litų (31 pastaba).

Už 2008 finansinius metus dividendai nebuvo skelbti.

17. Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Žemė	Pastatai	Įrengimai ir įranga	Transporto priemonės ir kitas turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Įsigijimo vertė:						
2007 m. gruodžio 31 d. likutis Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o.	4.207	146.174	150.766	27.654	27.858	356.659
įsigijimas (6 pastaba)	1.244	-	582	5	277	2.108
įsigijimai	-	18.352	21.772	5.094	10.864	56.082
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	-	(586)	-	110	(476)
Pardavimai ir nurašymai	(4)	(25)	(3.806)	(4.640)	-	(8.475)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	(336)	(12.365)	(12.673)	(2.841)	17	(28.198)
Perklasifikavimai	181	19.211	6.128	(235)	(25.285)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	5.292	171.347	162.183	25.037	13.841	377.700
įsigijimai	-	46	2.339	1.289	397	4.071
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	-	(26)	(1)	-	(27)
Pardavimai ir nurašymai	-	(56)	(1.344)	(1.525)	(266)	(3.191)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	12	263	294	40	(5)	604
Perklasifikavimai	-	2.789	5.068	45	(7.902)	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	5.304	174.389	168.514	24.885	6.065	379.157
Sukauptas nusidėvėjimas:						
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	14.672	50.555	10.625	-	75.852
Nusidėvėjimas per metus	-	8.368	19.811	5.363	-	33.542
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	-	(490)	-	-	(490)
Pardavimai ir nurašymai	-	(3)	(3.556)	(3.130)	-	(6.689)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	(889)	(5.118)	(1.282)	-	(7.289)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	22.148	61.202	11.576	-	94.926
Nusidėvėjimas per metus	-	7.631	16.178	3.757	-	27.566
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	-	(21)	(1)	-	(22)
Pardavimai ir nurašymai	-	(56)	(1.259)	(1.149)	-	(2.464)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	208	533	120	-	861
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	29.931	76.633	14.303	-	120.867
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	5.304	144.458	91.881	10.582	6.065	258.290
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	5.292	149.199	100.981	13.461	13.841	282.774

17. Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė	Pastatai	Įrengimai ir įranga	Transporto priemonės ir kitas turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Įsigijimo vertė:					
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	447	19.643	1.642	26.027	47.759
Įsigijimai	17.350	13.986	696	10.635	42.667
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	(586)	-	110	(476)
Pardavimai ir nurašymai	-	(2.826)	(93)	-	(2.919)
Perklasifikavimai	18.590	4.935	15	(23.540)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	36.387	35.152	2.260	13.232	87.031
Įsigijimai	11	80	163	153	407
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	(22)	(1)	-	(23)
Pardavimai ir nurašymai	(56)	(543)	(140)	-	(739)
Perklasifikavimai	2.789	4.970	-	(7.759)	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	39.131	39.637	2.282	5.626	86.676
Sukauptas nusidėvėjimas:					
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	121	16.928	579	-	17.628
Nusidėvėjimas per metus	293	1.596	337	-	2.226
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	(490)	-	-	(490)
Pardavimai ir nurašymai	-	(2.779)	(84)	-	(2.863)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	414	15.255	832	-	16.501
Nusidėvėjimas per metus	1.554	2.568	355	-	4.477
Perkėlimas iš atsargų/į atsargas	-	(17)	(1)	-	(18)
Pardavimai ir nurašymai	(56)	(541)	(112)	-	(709)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	1.912	17.265	1.074	-	20.251
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	37.219	22.372	1.208	5.626	66.425
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	35.973	19.897	1.428	13.232	70.530

2008 m. rugsėjo mėnesį Bendrovė Kaune atidarė naują gamyklą, kurioje įrengtos gamybos bei administracinės patalpos, laboratorija ir sandėliai. Bendrovė investavo į naują gamyklą 68.716 tūkst. litų. Gamyklos pastatas, administracinės patalpos, laboratorijos ir dalis įrengimų buvo pradėti dėvėti paskutinįjį 2008 m. ketvirtį.

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas 2009 m. atitinkamai sudaro 27.566 tūkst. litų ir 4.477 tūkst. litų (atitinkamai 33.542 tūkst. litų ir 2.226 tūkst. litų 2008 m.). 3.937 tūkst. litų ir 1.782 tūkst. litų sumos 2009 m. (4.240 tūkst. litų ir 962 tūkst. litų 2008 m.) atitinkamai Grupėje ir Bendrovėje yra įtrauktos į veiklos sąnaudas. Likusios sumos yra įtrauktos į gamybos savikainą.

Grupės ir Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas, kurio likutinė vertė 2009 m. gruodžio 31 d. buvo lygi atitinkamai 277.477 tūkst. litų ir 64.993 tūkst. litų (219.574 tūkst. litų ir 51.875 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.), buvo įkeistas bankams kaip paskolų užstatas (26 pastaba).

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2009 m. gruodžio 31 d. atitinkamai lygi 66.870 tūkst. litų ir 6.951 tūkst. litų, buvo visiškai nusidėvėjusi (atitinkamai 68.709 tūkst. litų ir 12.739 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.), tačiau vis dar naudojama veikloje.

2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo įsipareigojimų pirkti ilgalaikį materialųjį turta.

2009 m. Grupė ir Bendrovė nekapitalizavo skolinimosi sąnaudų, nes neturėjo kvalifikuojamo turto. Grupės ir Bendrovės 2008 m. kapitalizuotos skolinimosi sąnaudos, susijusios su kvalifikuojančio statomo turto įsigijimu, yra lygios 1.125 tūkst. litų. Kapitalizavimo norma, naudojama nustatant kapitalizuojamų skolinimosi sąnaudų sumą, 2008 m. Grupėje ir Bendrovėje buvo 5,83 proc.

18. Ilgalaikis nematerialusis turtas

Grupė	Prestižas	Licencijos	Programinė įranga	Viduje sukurtas nematerialusis turtas	Vystomas nematerialusis turtas ir išankstiniai apmokėjimai	Iš viso
Įsigijimo vertė:						
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	287.794	40.130	12.437	3.328	786	344.475
Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. įsigijimas (6 pastaba)	3.081	1.583	-	-	25	4.689
Įsigijimai	-	2.087	2.137	705	395	5.324
Pardavimai ir nurašymai	-	(50)	(26)	-	(64)	(140)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	(37.246)	(5.463)	(1.285)	(535)	(130)	(44.659)
Perklasifikavimai	-	19	-	100	(119)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	253.629	38.306	13.263	3.598	893	309.689
Įsigijimai	-	2.238	103	-	2.380	4.721
Pardavimai ir nurašymai	-	(2)	(18)	-	(41)	(61)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	640	187	28	9	187	1.051
Perklasifikavimai	-	(195)	-	-	195	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	254.269	40.534	13.376	3.607	3.614	315.400
Sukaupta amortizacija:						
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	5.850	4.187	81	-	10.118
Amortizacija per metus	-	4.105	2.765	126	-	6.996
Pardavimai ir nurašymai	-	(43)	(26)	-	-	(69)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	(1.028)	(644)	(26)	-	(1.698)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	8.884	6.282	181	-	15.347
Amortizacija per metus	-	3.762	2.470	689	-	6.921
Pardavimai ir nurašymai	-	(2)	(11)	-	-	(13)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	189	95	30	-	314
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	12.833	8.836	900	-	22.569
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	254.269	27.701	4.540	2.707	3.614	292.831
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	253.629	29.422	6.981	3.417	893	294.342

Prestižo vertės sumažėjimo vertinimas

251.180 tūkst. litų prestižas, atsiradęs verslo jungimo su Jelfa S.A. metu, vertės sumažėjimo vertinimo tikslais yra priskiriamas pinigų kuriantiems vienetams pagal identifikuotus verslo segmentus. 3.089 tūkst. litų prestižas, atsiradęs verslo jungimo su Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. metu, vertės sumažėjimo vertinimo tikslais yra priskiriamas vienam pinigų kuriančiam vienetui (tepalų verslo segmentui). Atsiperkamoji Jelfa S.A. ir Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. vienetų vertė buvo apskaičiuota naudojimo vertės metodu, naudojant 5 metų pinigų srautų prognozes, kurios rėmėsi Grupės vadovybės patvirtintais finansiniais biudžetais. Priešmokestinė diskonto norma, taikyta pinigų srautų prognozėms, yra 13,3 proc. (13,1 proc. 2008 m.), o po 5 metų būsiami pinigų srautai buvo prognozuojami taikant 0 proc. (0 proc. 2008 m.) augimo koeficientą, kuris atspindi laukiamą vidutinį ekonomikos augimo tempą. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. prestižo vertės sumažėjimo požymių nebuvo.

Grupės vadovybės tiki, kad pagrįstai tikėtini pasikeitimai pagrindinėse prielaidose, įtakančiose atsiperkamąją vertę, neturės įtakos tam, kad bendra pinigų kuriančių identifikuotų vienetų balansinė vertė viršys bendrą atsiperkamąją vertę.

18. Ilgalaikis nematerialus turtas (tęsinys)

Bendrovė	Programinė įranga		Viduje sukurtas nematerialusis turtas	Vystomas nematerialusis turtas ir išankstiniai apmokėjimai	Iš viso
	Licencijos				
Įsigijimo vertė:					
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	335	318	-	183	836
Įsigijimai	-	847	-	40	887
Pardavimai ir nurašymai	(50)	(10)	-	(64)	(124)
Perklasifikavimai	19	-	100	(119)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	304	1.155	100	40	1.599
Pardavimai ir nurašymai	(2)	(11)	-	-	(13)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	302	1.144	100	40	1.586
Sukaupta amortizacija:					
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	233	272	-	-	505
Amortizacija per metus	50	38	15	-	103
Pardavimai ir nurašymai	(43)	(10)	-	-	(53)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	240	300	15	-	555
Amortizacija per metus	25	86	20	-	131
Pardavimai ir nurašymai	(2)	(11)	-	-	(13)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	263	375	35	-	673
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	39	769	65	40	913
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	64	855	85	40	1.044

2009 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė turi 2.707 tūkst. litų ir 65 tūkst. litų viduje sukurto ilgalaikio nematerialiojo turto (2008 m. gruodžio 31 d. 3.417 tūkst. litų ir 85 tūkst. litų).

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija 2009 m. atitinkamai sudaro 6.921 tūkst. litų ir 131 tūkst. litų (atitinkamai 6.996 tūkst. litų ir 103 tūkst. litų 2008 m.). 5.818 tūkst. litų ir 79 tūkst. litų sumos 2009 m. (5.836 tūkst. litų ir 98 tūkst. litų 2008 m.) atitinkamai Grupėje ir Bendrovėje yra įtrauktos į veiklos sąnaudas. Likusios sumos yra įtrauktos į gamybos savikainą.

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2009 m. gruodžio 31 d. atitinkamai lygi 7.753 tūkst. litų ir 494 tūkst. litų, buvo visiškai amortizuota (atitinkamai 6.227 tūkst. litų ir 415 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.), tačiau vis dar naudojama veikloje.

2008 m. Bendrovė už 804 tūkst. litų įsigijo kompiuterinę programą SCADA (Supervisory Control And Data Acquisition), kuri kontroliuoja šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo ir kitus pramoninius procesus naujose Bendrovės gamyklos patalpose. SCADA bus baigta amortizuoti 2023 m. lapkričio mėn.

19. Investicijos

	Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.
Jelfa S.A. akcijos (100 proc.)	292.705	292.705
HBM Pharma s.r.o. akcijos (100 proc.)	41.690	41.690
Investicijų iš viso	334.395	334.395

2009 m. ir 2008 m. visos Bendrovės turimos Jelfa S.A. akcijos buvo įkeistos bankams kaip užstatas už paskolas (26 pastaba).

Bendrovė pardavė 100 proc. dukterinės įmonės UAB „Altisana“ akcijų 2008 m. balandžio 17 d. už 8 tūkst. litų. Šio sandorio metu Bendrovė patyrė 3 tūkst. litų nuostolio.

20. Atsargos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Žaliavos	17.227	19.587	1.019	1.305
Nebaigta gamyba	6.281	7.969	464	574
Pagaminta produkcija	20.586	17.902	2.009	2.488
Įranga skirta pardavimui	109	184	109	184
	44.203	45.642	3.601	4.551
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(1.961)	(2.889)	(242)	(141)
	42.242	42.753	3.359	4.410

Grupės ir Bendrovės atsargų, apskaitytų grynąja realizacine verte, įsigijimo vertė 2009 m. gruodžio 31 d. atitinkamai sudarė 2.008 tūkst. litų ir 248 tūkst. litų (3.501 tūkst. litų ir 141 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.).

Kaip atskleista 26 pastaboje, 2009 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės atsargos, kurių balansinė vertė atitinkamai lygi 36.420 tūkst. litų ir 3.359 tūkst. litų buvo įkeistos bankams kaip užstatas už paskolas (2008 m. gruodžio 31 d. – atitinkamai 30.392 tūkst. litų ir 4.410 tūkst. litų).

Grupės ir Bendrovės atsargos, apskaitytos kaip sąnaudos, per 2009 m. atitinkamai sudaro 77.878 tūkst. litų ir 2.323 tūkst. litų (91.821 tūkst. litų ir 4.623 tūkst. litų atitinkamai per 2008 m.).

Grupės ir Bendrovės atsargų nurašymai, apskaityti kaip sąnaudos, atskleisti 12 pastaboje.

Grupė savo apskaitoje neatspindi trečiųjų šalių atsargų, laikomų savo sandėliuose perdirbimui, vertės. 2009 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo trečiųjų šalių atsargų, laikomų savo sandėliuose. 2008 m. gruodžio 31 d. tokios atsargos buvo įvertintos 59.291 tūkst. litų suma ir priklausė Sanofi-Aventis Slovakia s.r.o. Grupė neturėjo jokių įsipareigojimų, susijusių su šiomis atsargomis.

21. Gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Gautinos sumos, grynąja verte	64.036	84.198	6.780	4.096
Atimti: abejotinių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(2.582)	(3.207)	(157)	(157)
	61.454	80.991	6.623	3.939

2009 m. gruodžio 31 d. 49.793 tūkst. litų Grupės iš pirkėjų gautinos sumos buvo įkeistos bankams kaip užstatas už paskolas (2008 m. gruodžio 31 d. - Grupės 75.946 tūkst. litų) (26 pastaba).

Iš pirkėjų gautinos sumos yra beprocentės ir paprastai jų terminas yra 30 – 150 dienų.

Grupės ir Bendrovės iš pirkėjų gautinos sumos, kurių nominali vertė 2009 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo lygi 2.582 tūkst. litų ir 157 tūkst. litų (3.207 tūkst. litų ir 157 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.), buvo nuvertėjusios ir joms buvo apskaitytas vertės sumažėjimas.

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų nuvertėjimo pasikeitimas yra toks:

	Grupė	
	2009 m.	2008 m.
Likutis metų pradžioje	3.207	1.013
Nuvertėjimas, priskaičiuotas per metus	414	2.323
Panaudota	(1.054)	(54)
Nepanaudotų sumų atstatymas	-	(31)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	15	(44)
Likutis metų pabaigoje	2.582	3.207

2009 m. ir 2008 m. Bendrovėje nebuvo pokyčių, susijusių su pirkėjų gautinų sumų nuvertėjimu.

Abejotinių gautinų sumų nuvertėjimo pokytis 2009 m. ir 2008 m. yra įtrauktas į administracines sąnaudas.

21. Gautinos sumos (tęsinys)

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų laikotarpių analizė 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. yra tokia:

	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra nepradelstos bei joms nėra apskaitytas nuvertėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra pradelstos, tačiau joms nėra apskaitytas nuvertėjimas				Iš viso
		Mažiau nei 30 dienų	30 – 90 dienų	90 – 180 dienų	Daugiau nei 180 dienų	
2009 m.	57.886	3.152	194	148	74	61.454
2008 m.	61.192	10.886	5.897	2.329	687	80.991

Bendrovės iš pirkėjų gautinų sumų laikotarpių analizė 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. yra tokia:

	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra nepradelstos bei joms nėra apskaitytas nuvertėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra pradelstos, tačiau joms nėra apskaitytas nuvertėjimas				Iš viso
		Mažiau nei 30 dienų	30 – 90 dienų	90 – 180 dienų	Daugiau nei 180 dienų	
2009 m.	4.969	1.654	-	-	-	6.623
2008 m.	3.151	10	778	-	-	3.939

Finansinio turto, kurio terminas yra nepradelstas, bei kuriam nėra apskaitytas vertės sumažėjimas, kredito kokybė

Iš pirkėjų gautinų sumų, kurių terminas yra nepradelstas bei joms nėra nustatytas nuvertėjimas, finansinių ataskaitų dieną nėra jokių požymių, jog skolininkai neįvykdys savo mokėjimų įsipareigojimų, nes Grupė ir Bendrovė prekiauja tik su pripažintomis, gerą kredito reitingą turinčiomis trečiosiomis šalimis.

22. Kitos gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Gražintinas PVM	4.284	1.288	-	211
Iš dukterinių įmonių gautinos sumos	-	-	2	35
Kitos gautinos sumos	405	293	71	20
	<u>4.689</u>	<u>1.581</u>	<u>73</u>	<u>266</u>

Kitos gautinos sumos yra beprocentės ir paprastai jų terminas yra 14 – 60 dienų. Iš dukterinių įmonių gautinos sumos detaliau aprašytos 35 pastaboje.

2009 m. Grupės įmonė Jelfa S.A. atstatė 153 tūkst. litų vertės sumažėjimą, kuris buvo suformuotas prieš dukterinės įmonės įsigijimą.

23. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pinigai banke	3.234	1.910	177	31
Pinigai kasoje	183	56	-	-
	<u>3.417</u>	<u>1.966</u>	<u>177</u>	<u>31</u>

Pinigai banke uždirba palūkanas pagal kintančias palūkanų normas, kurios kinta pagal kiekvienos dienos banko indėlių rodiklius. Grupės ir Bendrovės pinigų tikroji vertė 2009 m. gruodžio 31 d. yra atitinkamai 3.417 tūkst. litų ir 177 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 1.966 tūkst. litų ir 31 tūkst. litų).

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės sąskaitos užsienio ir nacionaline valiuta bankuose 1.624 tūkst. litų ir 83 tūkst. litų sumoms (2008 m. gruodžio 31 d. – atitinkamai 722 tūkst. litų ir 12 tūkst. litų) yra įkeistos bankams kaip užstatas už paskolą (26 pastaba).

24. Įstatinis kapitalas

2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas sudarė 31.105.920 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 litas.

2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas buvo pilnai apmokėtas. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. dukterinės įmonės Bendrovės akcijų neturėjo. Bendrovė neturėjo įsigijusi savų akcijų.

248.086 tūkst. litų skirtumas tarp nominalios vertės ir emisijos vertė 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. yra apskaitytas kaip akcijų priedai.

Bendrovėje galioja 2009 m. visuotinio akcininkų susirinkimo patvirtintas Tariamų akcijų opciono planas, kuriuo pasinaudoti turi teisę Bendrovės ir jos dukterinių įmonių aukščiausiosios ir vidurinėsios grandies vadovai. Tariamų akcijų opciono planas suteikia ne galimybę įsigyti akcijų opcionų, bet duoda teisę gauti tam tikras pinigines premijas, susietas su tam tikrų Bendrovės akcininkų akcijų pardavimu. Iki 2009 m. gruodžio 31 d. Tariamų akcijų opcionai nebuvo suteikti. Tariamų akcijų opciono plano neįgyvendinus iki 2013 m. pabaigos, jis automatiškai nustoja galioti.

25. Rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, apskaičiuojamo pagal TFAS, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Rezervas gali būti naudojamas tik Bendrovės sukauptiems nuostoliams dengti. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės privalomasis rezervas buvo pilnai suformuotas.

Tikrosios vertės rezervas

Šis rezervas yra apskaitomas pagal TAS 39 reikalavimus. Šiame rezerve yra apskaityti pinigų srautų apsidraudimo sandorių tikrosios vertės pasikeitimai (28 pastaba).

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas sudaromas skirtumams, susidarantiems konsoliduojant užsienio valstybėse veiklą vykdančių dukterinių įmonių finansines ataskaitas.

Valiutų perskaičiavimo skirtumai konsoliduotose finansinėse ataskaitose apskaitomi kitose bendroje pajamose ir kaupiami akcininkų nuosavybėje tol, kol investicija yra neparduodama. Pardavus atitinkamą investiciją, sukauptas valiutos perskaičiavimo rezervas perkeliamas į pelno (nuostolių) ataskaitą.

26. Paskolos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Ilgalaikės paskolos				
Ilgalaikės paskolos	178.075	43.780	30.265	43.780
	178.075	43.780	30.265	43.780
Trumpalaikės paskolos				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	61.119	255.704	19.479	13.799
Trumpalaikės paskolos	36.623	33.987	11.182	20.846
	97.742	289.691	30.661	34.645
Paskolų iš viso	275.817	333.471	60.926	78.425

26. Paskolos (tęsinys)

Ilgalaikes ir trumpalaikes Grupės paskolas sudaro:

Skolintojas	Palūkanų norma	Paskolos valiuta	Visa suma paskolos valiuta	Gražinimo data	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
Bank Polska Kasa Opieki S.A./Bank Zachodni WBK S.A.	3-mėn. EURIBOR+3,6%	EUR	73.997	2014 m. gegužės mėn.	190.650	236.095
„Swedbank“, AB	6-mėn. EURIBOR+3,5%	EUR	11.874	2015 m. liepos mėn.	35.974	40.487
Tatra Bank a.s.	1-mėn. BRIBOR+2,4%	EUR	4.979	2010 m. vasario mėn.	10.904	11.508
AB „Invalda“	6,50%	LTL	7.978	2010 m. gruodžio mėn.	8.497	7.978
Bank Zachodni WBK S.A.	1-mėn. WIBOR+2,5%	PLN	10.000	2010 m. gegužės mėn.	8.240	8.274
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	1-mėn. WIBOR+2,5%	PLN	10.000	2010 m. gegužės mėn.	7.647	5.535
„Swedbank“, AB	7%	EUR	1.448	2010 m. vasario mėn.	5.000	2.615
„Swedbank“, AB*	6-mėn. EURIBOR+4%	EUR	2.000	2010 m. kovo mėn.	2.882	-
Amber Trust II SCA	6,50%	LTL	2.358	2010 m. birželio mėn.	2.510	-
Tatra Bank a.s.	1-mėn. BRIBOR+2,4%	EUR	1.413	2010 m. balandžio mėn.	1.771	4.876
Fiziniai asmenys	6,50%	LTL	1.465	2010 m. gruodžio mėn.	1.563	1.465
Deutsche Bank PBC S.A.	3-mėn. WIBOR	PLN	250	2010 m. lapkričio mėn.	137	-
Nordea Bank Finland Plc Lietuvos skyrius	1-d. VILIBOR+1%	EUR	83.400	2008 m. gruodžio mėn.	42	43
Tatra Leasing	3-mėn. BRIBOR+3,91%	SKK	472	2011 m. spalio mėn.	-	3843,780
Bank PEKAO S.A.	3-mėn. WIBOR+0,32%	PLN	44.088	2009 m. gruodžio mėn.	-	10.805
„Swedbank“, AB	6-mėn. LIBOR+4,5%	EUR	1.303	2009 m. gegužės mėn.	-	3.752
					275.817	333.471
Atimti: einamųjų metų dalis					(97.742)	(289.691)
Ilgalaikės paskolos, atėmus einamųjų metų dalį					178,075	43.780

Ilgalaikes ir trumpalaikes Bendrovės paskolas sudaro:

Skolintojas	Palūkanų norma	Paskolos valiuta	Visa suma paskolos valiuta	Gražinimo data	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
„Swedbank“, AB	6-mėn. EURIBOR+3,5%	EUR	11.874	2015 m. liepos mėn.	35.974	40,487
AB „Invalda“	6,50%	LTL	7.978	2010 m. gruodžio mėn.	8.497	7,978
„Swedbank“, AB	7%	EUR	1.448	2010 m. vasario mėn.	5.000	2,615
„Swedbank“, AB*	6-mėn. EURIBOR+4%	EUR	2.000	2010 m. kovo mėn.	2.882	-
Amber Trust II SCA	6,50%	LTL	2.359	2010 m. birželio mėn.	2.510	-
Fiziniai asmenys	6,50%	LTL	1.465	2010 m. gruodžio mėn.	1.563	1,465
HBM Pharma s.r.o.	1-mėn. BRIBOR+1,20%	EUR	5.000	2009 m. gruodžio mėn.	1.200	5,034
Jelfa S.A.	5,67%	EUR	995	2010 m. vasario mėn.	203	3,477
Jelfa S.A.	7,10%	PLN	4.000	2010 m. vasario mėn.	285	3,421
Jelfa S.A.	7,01%	PLN	3.500	2010 m. vasario mėn.	229	3,034
Jelfa S.A.	7,02%	EUR	762	2010 m. vasario mėn.	168	2,646
Jelfa S.A.	4,67%	EUR	700	2010 m. vasario mėn.	105	2,428
Jelfa S.A.	7,20%	PLN	2.500	2010 m. vasario mėn.	142	2,088
Jelfa S.A.	6,50%	EUR	1.350	2009 m. gruodžio mėn.	268	-
Jelfa S.A.	6,01%	EUR	400	2009 m. gruodžio mėn.	62	-
Jelfa S.A.	6,03%	EUR	600	2009 m. gruodžio mėn.	1.121	-
Jelfa S.A.	6,10%	EUR	200	2009 m. gruodžio mėn.	717	-
„Swedbank“, AB	6-mėn. LIBOR+4,5%	EUR	1.303	2009 m. gegužės mėn.	-	3,752
					60.926	78,425
Atimti: einamųjų metų dalis					(30.661)	(34,645)
Ilgalaikės paskolos, atėmus einamųjų metų dalį					30,265	43.780

* Suma susijusi su įsipareigojimu pagal faktoringo su regresu sutartį.

26. Paskolos (tęsinys)

Ilgalaikių ir trumpalaikių paskolų grąžinimo terminai:

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Per vienerius metus	97.742	289.691	30.661	34.645
Nuo vienerių iki penkerių metų	174.227	34.042	26.417	34.042
Po penkerių metų	3.848	9.738	3.848	9.738
	<u>275.817</u>	<u>333.471</u>	<u>60.926</u>	<u>78.425</u>

2008 m. birželio 3 d. Jelfa S.A. 248.000 tūkst. zlotų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. (paskolų suma originalia valiuta 310.000 tūkst. Lenkijos zlotų) buvo konvertuotos kursu 3.3515 PLN/EUR į paskolas eurais, kurių suma 73.997 tūkst. eurų. Dėl paskolų sutarčių pasikeitimo Jelfa S.A. pasirašė sutartis dėl apsidraudimo sandorių ir finansinių išvestinių priemonių (28 pastaba).

Netikėtas ir staigus EUR/PLN santykio kilimas nuo 2008 m. antros pusės turėjo neigiamą įtaką Grupės įmonės Jelfa S.A. finansiniams rodikliams – nominalia Lenkijos zlotų verte padidėjo finansiniai įsipareigojimai, denominuoti eurais. Dėl to 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Jelfa S.A. nevykdė paskolų sutartyse su bankais Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. numatyto finansinių įsipareigojimų ir EBITDA finansinio rodiklio įsipareigojimo, kuris turėtų būti mažesnis nei 3. Ši situacija buvo aptarta su finansuojančiais bankais, kurie, pasirašydami sutarčių pakeitimus 2009 m. liepos 30 d., patvirtino, kad nereikalaus nustatytų rodiklių laikymosi 2009 m. gruodžio 31 d. 2008 m. gruodžio 31 d. 194.578 tūkst. litų ilgalaikės paskolos Grupės balanse buvo perklasifikuotos į ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalį.

Liepos mėn. Jelfa S.A. overdraftai bankuose Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. (abu po 10.000 tūkst. Lenkijos zlotų) buvo pratęsti iki 2010 m. gegužės 28 d., taikant 1 mėn. WIBOR+2,5 proc. palūkanų normą.

2009 m. liepos 13 d. 2009 m., Bendrovės overdraftas „Swedbank“, AB, kurio visa suma yra 5.000 tūkst. litų, buvo pratęstas iki 2009 m. rugsėjo 13 d., taikant 6 mėn. VILIBOR ir 4,5 proc. palūkanų norma. Rugsėjo mėnesį šis overdraftas buvo konvertuotas į EUR (1.448 tūkst. eurų) su fiksuota 7 proc. palūkanų normą ir grąžinimo terminu iki 2009 m. gruodžio 10 d. Vėliau overdraftas buvo pratęstas iki 2010 m. vasario 15 d. Overdraftas buvo grąžintas 2010 m. kovo mėnesį (36 pastaba).

Rugsėjo mėn. taip pat buvo pakeista sutartis dėl Bendrovės paskolos, kuria buvo finansuotos naujos gamyklos statybos: palūkanų norma pakeista į 6 mėn. EURIBOR+3,5 proc. marža, o paskolos grąžinimo įmokos 6 mėnesių laikotarpiui sumažintos nuo 148 tūkst. eurų iki 30 tūkst. eurų.

2010 m. vasario 25 d. dukterinė bendrovė HBM Pharma s.r.o. gavo laišką iš Tatra Bank a.s., kuriame bankas patvirtino savo ketinimą pratęsti overdrafto, kurio grąžinimo terminas 2010 m. vasario 28 d., grąžinimą iki 2011 m. vasario 28 d. 2010 m. kovo 9 d. buvo pasirašyta sutartis dėl overdrafto grąžinimo pratęsimo iki 2011 m. vasario 28 d. (36 pastaba).

2009 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė buvo nepanaudojusi atitinkamai 2.132 tūkst. litų ir 0 tūkst. litų kredito linijų lėšų (2008 m. gruodžio 31 d. – atitinkamai 11.128 tūkst. litų ir 2.385 tūkst. litų).

Įkeistą bankams turtą sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Jelfa S.A. akcijos (19 pastaba)	292.705	292.705	292.705	292.705
Ilgalaikis materialusis turtas (17 pastaba)	277.477	219.574	64.993	51.875
Atsargos (20 pastaba)	36.420	30.392	3.359	4.410
Gautinos sumos (21 pastaba)	49.793	75.946	-	-
Pinigai (23 pastaba)	1.624	722	83	12

Be to, 2009 m. gruodžio 31 d. visos Laboratorium Farmaceutyczne HOME OF FARM sp. z.o.o. akcijos buvo bendrovės Jelfa S.A. įkeistos bankams, kaip užstatas už paskolą.

27. Finansinės nuomos įsipareigojimai

Pagal finansinės nuomos sutartis nuomojamą Grupės ir Bendrovės turtą sudaro pastatai, mašinos, įrengimai ir transporto priemonės. Be nuomos įmokų, reikšmingiausi įsipareigojimai pagal išperkamosios nuomos sutartis yra turto priežiūra ir draudimas. Finansinės nuomos terminai yra nuo 2 iki 5 metų. Toliau pateikiamas finansinės nuomos būdu įsigyto turto likutinės vertės paskirstymas:

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pastatai	31	-	-	-
Mašinos ir įrengimai	5.100	9.639	536	1.229
Transporto priemonės	1.618	1.793	744	972
	<u>6.749</u>	<u>11.432</u>	<u>1.280</u>	<u>2.201</u>

Pagrindines mokėtinas finansinės nuomos likučių sumas metų pabaigoje nacionaline ir užsienio valiuta sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Eurais	3.622	6.154	804	1.656
Lenkijos zlotais	1.190	1.706	-	-
	<u>4.812</u>	<u>7.860</u>	<u>804</u>	<u>1.656</u>

2009 m. gruodžio 31 d. finansinės nuomos įsipareigojimų likučio eurais palūkanų norma svyruoja priklausomai nuo 6 mėn. EURIBOR+0,95 proc. - 3,99 proc., 6 mėn. LIBOR+1 proc. - 1,1 proc. ir 3 mėn. BRIBOR+1,5 proc. (2008 m. gruodžio 31 d. - 6 mėn. EURIBOR+0,95 proc. - 1,4 proc., 6 mėn. LIBOR+1 proc. - 1,1 proc. ir 3 mėn. BRIBOR+1,5 proc.), Likusios finansinės nuomos įsipareigojimų likučio dalies palūkanų norma yra fiksuota nuo 5,76 proc. iki 17,16 proc. (2008 m. gruodžio 31 d. – nuo 5,7 proc. iki 30,8 proc.), kuri taip pat apima aptarnavimo paslaugų komponentą.

Minimalias finansinės nuomos įmokas ateityje pagal minėtas išperkamosios nuomos sutartis 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Per vienerius metus	3.208	3.915	537	1.010
Nuo vienerių iki penkerių metų	1.898	4.760	285	757
Finansinės nuomos įsipareigojimų iš viso	5.106	8.675	822	1.767
Palūkanos	(294)	(815)	(18)	(111)
Finansinės nuomos įsipareigojimų dabartinė vertė	<u>4.812</u>	<u>7.860</u>	<u>804</u>	<u>1.656</u>
Finansinės nuomos įsipareigojimai apskaityti kaip:				
- trumpalaikiai	3.025	3.432	523	938
- ilgalaikiai	1.787	4.428	281	718

28. Kitas finansinis turtas ir įsipareigojimai

	Grupė	
	2009 m.	2008 m.
Ilgalaikis išvestinių finansinių instrumentų turtas	-	5.196
Ilgalaikės gautinos sumos	21	27
Trumpalaikis išvestinių finansinių instrumentų turtas	3.285	5.793
	<u>3.306</u>	<u>11.016</u>
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – palūkanų normų apskaitimo sandoriai (efektyvus apsidraudimas)	3.562	7.522
Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – palūkanų normų apskaitimo sandoriai (efektyvus apsidraudimas)	7.131	4.417
	<u>10.693</u>	<u>11.939</u>

28. Kitas finansinis turtas ir įsipareigojimai (tęsinys)

Išvestinės finansinės priemonės, nepriskirtos apsidraudimo nuo rizikos priemonėms

Grupės įmonė Jelfa S.A. turi eurais denominuotas paskolas iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. bei PLN/EUR pasirinkimo sandorius tam, kad galėtų valdyti sandorių riziką. Šie valiutos kursų pasirinkimo sandoriai yra nepriskirti pinigų srautų, tikrosios vertės ar grynosios investicijos apsidraudimo priemonėms ir yra sudaryti tokiems pat periodams, kaip operacijos užsienio valiuta, paprastai 1 kartą per 3 mėnesius. Tokios išvestinės finansinės priemonės nepriskiriamos prie apsidraudimo nuo rizikos apskaitos.

Pinigų srautų apsidraudimas

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės įmonė Jelfa S.A. turėjo palūkanų normų apsikaitimo sandorių sutartis menamai 55.498 tūkst. eurų (190.459 tūkst. litų) sumai (2008 m. gruodžio 31 d. 67.908 tūkst. eurų (236.095 tūkst. litų)), pagal kurias Grupė gauna kintamą palūkanų normą, lygią 3 mėn. EURIBOR ir moka fiksuotą 5,25 proc. palūkanų normą. Apsikeitimo sandoris naudojamas siekiant apsidrausti nuo kintamų palūkanų normų svyravimų dėl Jelfa S.A. paskolų iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A.

Pinigų srautų apsidraudimo sandoriai buvo įvertinti kaip labai efektyvūs ir gryniesi nerealizuoti 10.693 tūkst. litų nuostoliai, atėmus 2.031 tūkst. litų atidėtąjį pelno mokesčio turtą (2008 m. gruodžio 31 d. – 11.939 tūkst. litų, atidėtojo pelno mokesčio turtas – 2.267 tūkst. litų), susiję su apsidraudimo sandoriais, yra apskaityti Grupės nuosavybėje. Tikimasi, kad 8.662 tūkst. litų tikrosios vertės nuostoliai, esantys nuosavybėje 2009 m. gruodžio 31 d. (9.672 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.), bus apskaityti konsoliduotoje bendrųjų pajamų ataskaitoje iki 2011 m. rugpjūčio mėn., kai yra numatyti paskolos gražinimai.

Tikrosios vertės hierarchija

Grupė naudoja šią hierarchiją nustatydama ir atskleisdama tikrąją finansinių instrumentų vertę pagal vertinimo metodą:
1 lygis: kotiruojama (nekoreguota) kaina aktyviose rinkose identiškam turtui ar įsipareigojimams;
2 lygis: kiti metodai, kurių įvesties duomenys, turintys didelę įtaką fiksuojamai tikrajai vertei, tiesiogiai arba netiesiogiai remiasi informacija, esančia rinkoje;
3 lygis: metodai, kurių įvesties duomenys, turintys didelę įtaką fiksuojamai tikrajai vertei, nesiremia informacija, esančia rinkoje.

2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. išvestinės finansinės priemonės, nepriskirtos apsidraudimo nuo rizikos priemonėms ir pinigų srautų apsidraudimo sandoriai buvo įvertinti naudojant 2 lygio vertinimo metodą. Ataskaitiniu laikotarpiu, pasibaigusiu 2009 m. gruodžio 31 d., nebuvo tikrosios vertės vertinimo metodų pakeitimų tarp 1 lygio ir 2 lygio, bei nebuvo pakeitimų iš/į 3 lygio vertinimo metodus.

29. Atidėtosios pajamos iš subsidijų

2005 m. sausio 21 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, viešoji įstaiga Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros agentūra ir Bendrovė sudarė sutartį dėl dotacijos, skirtos naujos Bendrovės gamyklos statybos finansavimo, gavimo. Visa patvirtinta dotacijos suma pagal sutarties pakeitimą sudaro 16.061 tūkst. litų ir yra suteikta faktinėms statybos sąnaudoms finansuoti. Per 2008 m. Bendrovė gavo 9.867 tūkst. litų dotacijų. Iki 2008 m. gruodžio 31 d. visa Bendrovės gauta dotacijos suma sudarė 16.055 tūkst. litų.

Paskutinįjį 2008 m. ketvirtį Bendrovė pradėjo dėvėti ir amortizuoti daugumą ilgalaikio turto, įsigyto finansuojant dotacija, dėl to buvo apskaityta 163 tūkst. litų dotacijos amortizacija: 89 tūkst. litų amortizacijos suma buvo įtraukta į Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitas, likusi 74 tūkst. litų suma įtraukta į gamybos savikainą. 2009 m. buvo apskaityta 794 tūkst. litų dotacijos amortizacija: 353 tūkst. litų amortizacijos suma buvo įtraukta į Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitas, likusi 441 tūkst. litų suma įtraukta į gamybos savikainą.

Dotacijos sutartyje yra nustatytos sąlygos, kurių nevykdant Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros agentūra gali atšaukti dotacijos sutarties vykdymą ir prašyti gražinti sumokėtus pinigus. 2009 m. ir 2008 m. Bendrovė vykdė visas nustatytas sutarties sąlygas.

30. Prekybos skolos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Mokėtinos sumos už atsargas	16.347	11.198	21.383	3.291
Mokėtinos sumos už ilgalaikį turta	1.999	4.153	205	1.700
Mokėtinos sumos už paslaugas	14.701	16.279	7.580	1.784
	<u>33.047</u>	<u>31.630</u>	<u>29.168</u>	<u>6.775</u>

Prekybos skolos yra beprocentės ir paprastai jų terminas yra 30 – 90 dienų. Prekybos skolos susijusioms šalims detaliau aprašytos 35 pastaboje.

31. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Mokesčiai, atlyginimai ir socialinis draudimas	6.690	6.558	1.617	1.179
Atostoginių sukauptimas	2.013	2.570	631	987
Nuolaidos pirkėjams	2.112	288	345	288
Mokėtina suma už Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOPHARM sp. z.o.o. įsigijimą (6 pastaba)	-	7.434	-	-
Mokėtini dividendai (16 pastaba)	3.710	6.144	3.710	6.144
Mokėtinos sumos už projektą dėl strateginių alternatyvų apžvalgos (12 pastaba)	200	3.725	200	3.725
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	1.658	1.715	4	527
	<u>16.383</u>	<u>28.434</u>	<u>6.507</u>	<u>12.850</u>

Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai yra beprocentiniai ir paprastai jų terminas yra 30 – 50 dienų.

32. Išmokos darbuotojams

Pagal įstatymų nustatytus reikalavimus Bendrovės dukterinės įmonės HBM Pharmaspol. s.r.o. ir Jelfa S.A. privalo mokėti tam tikras vienkartinės išeitines išmokas darbuotojams, išeinantiems į pensiją. Jelfa S.A. moka 150 proc. mėnesinio atlyginimo dydžio išmoką. HBM Pharma s.r.o. moka 100 proc. mėnesinio atlyginimo dydžio išmoką.

Be to, šios dukterinės įmonės moka papildomas progines išmokas savo darbuotojams. Jelfa S.A. moka progines išmokas tiems darbuotojams, kurių darbo stažas yra ne mažiau kaip 15 metų ir iš jų mažiausiai 5 metai dirbti Jelfa S.A. Tokie darbuotojai gali gauti nuo 100 proc. iki 700 proc. mėnesinio atlyginimo dydžio išmoką priklausomai nuo to, kiek metų dirbo įmonėje. 2009 m. HBM Pharmas s.r.o. kiekvienas 10 m. darbo jubiliejus buvo pažymimas 332 eurų išmoka (2008 m. kiekvienas 10 m. jubiliejus buvo pažymimas 10 tūkst. Slovakijos kronų).

2009 m. Grupės išmokų darbuotojams sąnaudos (pajamos) sudarė 657 tūkst. litų (2008 m. – (628) tūkst. litų) ir yra įtrauktos į išmokų darbuotojams ir susijusių socialinio draudimo įmokų sąnaudas Grupės bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina gryųjų išmokų sąnaudų komponentus, pripažintus Grupės pelno (nuostolių) ataskaitoje ir balanse bei pagrindines prielaidas, taikytas įvertinant planuojamą išmokų darbuotojams įsipareigojimą:

	Grupė	
	2009 m.	2008 m.
Likutis metų pradžioje	5.045	7.035
Diskontavimo įtaka	225	423
Papildomai pripažintos ir sumažintos išmokos darbuotojams	577	(1.051)
Aktuariniai nuostoliai, susiję su įsipareigojimu	(145)	-
Grynosios išmokų sąnaudos (pripažintos išmokų darbuotojams ir susijusių socialinio draudimo įmokų sąnaudose)	657	(628)
Sumokėtos išmokos	(604)	(851)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	18	(511)
Likutis metų pabaigoje	<u>5.116</u>	<u>5.045</u>

32. Išmokos darbuotojams (tęsinys)

	Grupė	
	2009 m.	2008 m.
Diskonto norma	5,1%	5,9%
Darbuotojų kaitos rodiklis	4,3%	4,3%
Planuojamas metinis atlyginimo padidėjimas	3,7%	3,8%

33. Atidėjiniai

	Grupė	
	2009 m.	2008 m.
Likutis metų pradžioje	-	372
Priskaityta	150	-
Atstatyta	-	(380)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	7	8
Likutis metų pabaigoje	157	-

Atidėjinys yra susijęs su Corhydron problema, kilusia 2006 m., kuomet Lenkijos rinkoje buvo parduotos brokuotos Corhydron 250 pakuotės, kuriuos buvo pagamintos prieš įsigyjant dukterinę įmonę Jelfa S.A. 2008 m. visa atidėjinio, susijusio su šiuo įvykiu, suma buvo atstatyta, nes Jelfa S.A. vadovybė nebesitikėjo, jog bus patirtos išlaidos dėl šio įvykio, tačiau 2009 m. vadovybės vertinimas pasikeitė.

Tyrimo tikslais prokuratūra laikė didelį Corhydron 250 kiekį ir per 2009 m. nusprendė, kad šie vaistai yra nebereikalingi vykstančiam tyrimui. Prokuratūra ketina grąžinti visą turimą Corhydron 250 kiekį tiesiogiai Jelfa S.A. 2009 m. suformuotas atidėjinys remiantis numatoma grąžinamų vaistų verte.

34. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika

Pagrindinius Grupės ir Bendrovės finansinius įsipareigojimus, išskyrus išvestines finansinės priemonės, sudaro banko paskolos ir overdraftai, finansinė nuoma ir prekybos mokėtinos sumos. Pagrindinis šių finansinių įsipareigojimų tikslas padidinti Grupę ir Bendrovės operacijų finansavimą. Grupė ir Bendrovė turi įvairaus finansinio turto, tokio kaip iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos bei pinigai, kurie atsiranda tiesiogiai iš sandorių. Be to, Grupė naudoja išvestines finansines priemones.

Grupė naudoja valiutos kursų pasirinkimo sandorius ir palūkanų normų apsikeitimo sandorius siekdama apsidrausti nuo užsienio valiutos kursų ir palūkanų normų rizikų. Grupė nenaudoja išvestinių finansinių priemonių spekuliatyviais tikslais.

Pagrindinės finansinės rizikos, su kuriomis susiduria Grupė ir Bendrovė, yra palūkanų normų, likvidumo, valiutos kursų ir kredito rizika. Grupės vadovybė peržiūri ir suderina kiekvienai šių rizikų valdymo politiką, kurios yra aprašytos žemiau.

Palūkanų normos rizika

Palūkanų normos rizika yra rizika, kad finansinių instrumentų būsimų pinigų srautų tikroji vertė svyruos dėl palūkanų normų pasikeitimų rinkoje. Grupė ir Bendrovė patiria palūkanų normos kitimo rinkoje riziką pirmiausiai dėl ilgalaikių skolinių įsipareigojimų, kuriems nustatytos kintamos palūkanų normos. Dabartinė situacija nėra palanki fiksuotų palūkanų normų nustatymui (fiksuota palūkanų norma yra žymiai aukštesnė nei svyravimas, o dėl rinkos nepastovumo fiksuota palūkanų norma yra siūloma tik trumpiems laikotarpiams), todėl dauguma Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų yra su kintama palūkanų norma.

Grupės bendrovė Jelfa S.A., siekdama valdyti palūkanų normų kitimo riziką, sudarė palūkanų normų apsikeitimo sandorius, pagal kuriuos ji sutiko apsikeisti nustatytais intervalais skirtumu tarp fiksuotos palūkanų normos ir kintamos palūkanų normos, apskaičiuotu pagal menamas pagrindines paskolų sumas. Šie apsikeitimo sandoriai yra skirti apdrausti Jelfa S.A. paskolas iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. (28 pastaba). Grupė ir Bendrovė yra pasiruošusios sudaryti kitus palūkanų normų apsikeitimo sandorius, jei tai dar labiau padės sumažinti riziką.

34. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Palūkanų normos rizika (tęsinys)

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamos Grupės ir Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems palūkanų normų pokyčiams, visus kitus kintamuosius laikant konstantomis (įvertinant įsiskolinimus su kintama palūkanų norma), kurie taip pat įtakoja Grupės ir Bendrovės nuosavybę, bei Grupės nuosavybei (dėl palūkanų normų apsikeitimo sandorių tikrosios vertės pasikeitimo). Kitos įtakos Bendrovės nuosavybei, nei einamųjų metų pelno įtaka, nėra.

	2009 m.				2008 m.			
	Padidėjimas/ sumažėjimas baziniiais punktais	Įtaka nuosavybei Grupė	Įtaka pelnui prieš mokesčius		Padidėjimas/ sumažėjimas baziniiais punktais	Įtaka nuosavybei Grupė	Įtaka pelnui prieš mokesčius	
		Grupė	Grupė	Bendrovė		Grupė	Grupė	Bendrovė
EUR	+50	5.555	(1.211)	(200)	+50	2.402	(1.514)	(254)
PLN	+50	-	(80)	-	+100	-	(246)	-
LTL	-	-	-	-	+300	-	(78)	(78)
EUR	-50	(5.555)	1.211	200	-100	(4.804)	3.028	509
PLN	-50	-	80	-	-100	-	246	-
LTL	-	-	-	-	-300	-	78	78

Likvidumo rizika

Valdyba peržiūri Grupės likvidumo riziką kasmet planavimo proceso metu ir tada, kai yra būtina. Valdyba svarsto trumpalaikius įsipareigojimus lyginant su pinigų srautais.

Grupė ir Bendrovė kontroliuoja lėšų trūkumo riziką, naudodamos standartinę savaitinę pinigų srautų ataskaitą su likvidumo prognozėmis ateities laikotarpiams. Ataskaita apima numatomus pinigų srautus iš veiklos ir leidžia efektyviai planuoti finansavimą, jei toks būtų reikalingas.

Grupės ir Bendrovės tikslas palaikyti santykį tarp tęstinio finansavimo ir lankstumo naudojant bankų ovedraftus, bankų paskolas, finansinio lizingo ir faktoringo sutartis.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Grupės finansinių įsipareigojimų gražinimo terminus 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus.

	Iki pareika- lavimo	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos	1.673	34.401	72.656	190.951	3.906	303.587
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	-	557	2.651	1.898	-	5.106
Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai	-	1.415	5.758	4.212	-	11.385
Mokėtinos sumos	16.397	16.319	331	-	-	33.047
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	7.684	-	-	-	7.684
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	18.070	60.376	81.396	197.061	3.906	360.809
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos	194.620	22.285	85.079	58.235	10.585	370.804
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	-	1.545	2.370	4.760	-	8.675
Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai	-	541	3.954	7.879	-	12.374
Mokėtinos sumos	10.556	19.788	1.286	-	-	31.630
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	10.855	5.181	3.270	-	-	19.306
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	216.031	49.340	95.959	70.874	10.585	442.789

Kaip detaliau aprašyta 26 pastaboje, Grupės įmonė Jelfa S.A. nesilaikė paskolų sutartyse nustatyto finansinių įsipareigojimų ir EBITDA finansinio rodiklio įsipareigojimo, todėl ilgalaikės 194.578 tūkst. litų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. 2008 m. gruodžio 31 d. buvo perklasifikuotos į trumpalaikius įsipareigojimus ir aukščiau pateiktoje lentelėje yra parodytos kaip įsipareigojimai, mokėtini iki pareikalavimo. Vis dėlto, 2009 m. balandžio 9 d. bankų atstovai patvirtino savo ketinimus, kuriems turi pritarti kredito komitetai, tęsti bendradarbiavimą su Jelfa S.A. ir kartu su Jelfa S.A. bandyti rasti sprendimą, kaip panaikinti neigiamos 2008 m. gruodžio 31 d. finansinės informacijos įtaką paskolų sutartyse numatytų apribojimų laikymuisi.

34. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Likvidumo rizika (tęsinys)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų gražinimo terminus 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus.

	Iki pareiklavimo	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos	5.270	9.045	19.352	29.605	3.906	67.178
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	-	96	441	285	-	822
Mokėtinos sumos trečiosioms šalims	775	874	-	-	-	1.649
Mokėtinos sumos dukterinėms įmonėms	24.268	3.108	143	-	-	27.519
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	4.263	-	-	-	4.263
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	30.313	17.386	19.936	29.890	3.906	101.431
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos	22.128	4.646	10.787	41.326	10.286	89.173
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	-	319	691	757	-	1.767
Mokėtinos sumos trečiosioms šalims	2.118	1.372	-	-	-	3.490
Mokėtinos sumos dukterinėms įmonėms	2.481	787	17	-	-	3.285
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	9.866	818	-	-	-	10.684
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	36.593	7.942	11.495	42.083	10.286	108.399

Užsienio valiutos rizika

Užsienio valiutos rizika yra rizika, kad finansinių instrumentų būsimų pinigų srautų tikroji vertė svyruos dėl valiutos kursų pasikeitimų rinkoje. Grupė ir Bendrovė patiria valiutos kursų riziką dėl savo vykdomos veiklos (kai pajamos ir sąnaudos yra denominuotos skirtinga valiuta, nei Grupės ir Bendrovės funkcinės valiutos).

Dėl veiklos Lenkijoje (nuo 2009 m. sausio 1 d. Slovakijoje įvestas euras, kuris yra susietas su Lietuvos litu), Grupės balansas gali būti paveiktas PLN/LTL valiutų kursų svyravimų. Nepaisant to, sekančiose pastabose į valiutos kurso keitimo riziką, atsirandančią perskaičiuojant dukterinių įmonių, esančių Lenkijoje, finansines ataskaitas į Grupės pateikimo valiutą, nebuvo atsižvelgta.

Grupė ir Bendrovė siekia sumažinti užsienio valiutos riziką, laikydamos savo turtą ir įsipareigojimus išreikštus tokia pat valiuta, kokia yra kiekvienos atskiros įmonės funkcinė valiuta.

2008 m. birželio mėn. Jelfa S.A. 248.000 tūkst. Lenkijos zlotų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. (paskolų suma originalia valiuta 310.000 tūkst. Lenkijos zlotų) buvo konvertuotos į eurus (26 pastaba). Siekdama apsisaugoti nuo valiutos kurso kitimo rizikos, dukterinė bendrovė sudarė keletą pasirinkimo sandorių, kurie užtikrina Lenkijos zlotų konvertavimą į eurus 3,8 PLN/EUR kursu paskolos įmokos dieną visiems mokėjimams iki 2010 m. rugpjūčio.

2009 m. gruodžio 31 d. piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis, išreikšti litais, buvo tokie:

	Grupė		Bendrovė	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
PLN	27.038	32.710	-	1.990
USD	1.398	925	-	67
EUR	34.661	265.766	3.916	74.320
LTL	3.114	17.504	3.114	17.502
Kitos valiutos	1.668	2.339	-	933
Iš viso	67.879	319.244	7.030	94.812

2008 m. gruodžio 31 d. piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis, išreikšti litais, buvo tokie:

	Grupė		Bendrovė	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
PLN	45.761	50.488	-	9.748
USD	655	881	19	95
EUR	32.308	297.603	1.060	63.077
SKK	9.001	18.575	-	1.498
LTL	3.103	23.121	3.103	23.121
Kitos valiutos	1.870	1.599	-	1
Iš viso	92.698	392.267	4.182	97.540

34. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Užsienio valiutos rizika (tęsinys)

Žemiau pateiktoje lentelėje atskleidžiamos Grupės ir Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems užsienio valiutos kursų pokyčiams, visus kitus kintamuosius laikant konstantomis (dėl piniginio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės pasikeitimų), kurie taip pat įtakoja Grupės ir Bendrovės nuosavybę, bei Grupės nuosavybei (dėl palūkanų normų apskaitimo sandorių tikrosios vertės pasikeitimo). Kitos įtakos Bendrovės nuosavybei, nei einamųjų metų pelno įtaka, nėra.

	2009 m.			2008 m.			
	Valiutų kursų padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka nuosavybei Grupė	Įtaka pelnui prieš mokesčius Grupė	Valiutų kursų padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka nuosavybei Grupė	Įtaka pelnui prieš mokesčius Grupė	Bendrovė
LTL/PLN	+10%	-	(1.439)	+10%	-	(975)	(975)
PLN/USD	+10%	-	83	+25%	-	60	-
PLN/EUR	+10%	(1.069)	(17.824)	+25%	(2.985)	(48.460)	-
LTL/PLN	-10%	-	(83)	-25%	-	2.437	2.437
PLN/USD	-10%	-	17.824	-10%	-	(24)	-
PLN/EUR	-10%	1.069	-	-10%	1.194	19.384	-

Kredito rizika

Kredito rizika kyla dėl to, kad kita šalis gali neįvykdyti savo įsipareigojimų pagal finansinius instrumentus arba dėl to, kad yra sudaroma sutartis su pirkėju, vedanti į finansinius nuostolius. Grupė susiduria su kredito rizika vykdydama savo veiklą (daugiausiai dėl gautinų sumų) ir vykdydama finansinę veiklą, kuri apima operacijas užsienio valiuta ir kitus finansinius instrumentus.

Kredito rizika, susijusi su gautinomis sumomis yra valdoma kiekvienoje įmonėje atskirai prekiaujant tik su pripažintomis, gera kredito reitingą turinčiomis trečiosiomis šalimis. Pagal Grupės ir Bendrovės politiką, visi klientai, norintys prekiauti pagal kredito sąlygas, turi būti patikrinti pagal kredito patikrinimo procedūrą. Sandoriams, kurie vykdomi tose šalyje, kuriose Grupė neturi atstovybių, Grupė ir Bendrovė nesiūlo kredito sąlygų be Komercinių operacijų direktoriaus ir Finansų direktoriaus patvirtinimo. Papildomai Grupės vadovybė kas savaitę tikrina gautinų sumų likučius. Jei reikia, pardavimai yra nutraukiami arba užsakymams reikalaujama išankstinių apmokėjimų. Esant galimybei, naudojamas faktoringas be regreso kaip papildoma gautinų sumų saugumo priemonė veiklą vykdančioje šalyje. Siekdamą apsaugoti savo prekybos gautinas sumas, Grupė taip pat naudoja kredito draudimą vidaus ir eksporto prekybai. Grupė neturi užstatų, kaip apsidraudimo priemonės.

2009 m. gruodžio 31 d. 5 klientai, kurių gautinos sumos yra didžiausios, sudarė 45 proc. nuo visų Grupės gautinų sumų (2008 m. gruodžio 31 d. – 36 proc.). Maksimalūs galimi balansinės vertės nuostoliai dėl kredito rizikos yra atskleisti 21 pastaboje.

Galima kredito rizika, atsirandanti dėl Grupės ir Bendrovės kito finansinio turto, kurį sudaro kitas finansinis turtas, kitos gautinos sumos bei pinigai ir pinigų ekvivalentai, kyla dėl partnerių įsipareigojimų nevykdymo, ir yra lygi balansinei šių instrumentų vertei.

Finansinių instrumentų tikroji vertė

Pagrindiniai Grupės ir Bendrovės finansiniai instrumentai, neatspindėti tikraja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, prekybos ir kitos skolos, ilgalaikės ir trumpalaikės skolos.

Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti (parduoti) turtą arba užskaityti tarpusavio įsipareigojimą ir neapima priverstinių ar likvidavimosi sandorių. Tikroji vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba pasirinkimo sandorių („opcionų“) kainų modeliais priklausomai nuo aplinkybių.

Grupės ir Bendrovės finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų tikroji vertė yra artima jų balansinei vertei 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d.

Įsiskolinimų tikroji vertė buvo apskaičiuota diskontuojant laukiamus ateities pinigų srautus galiojančia palūkanų norma. Paskolų ir kito finansinio turto tikroji vertė buvo apskaičiuota naudojant rinkos palūkanų normą.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti yra naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos gautinų sumų, trumpalaikių prekybos skolų ir trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos ir fiksuotos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei.

34. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Kapitalo valdymas

Kapitalą sudaro nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės ir Grupės akcininkams. Pagrindinis kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Grupė ir Bendrovė palaiko stiprų kreditingumą ir atitinkamus kapitalo rodiklius, siekdamas garantuoti savo veiklą ir maksimizuoti akcininkams teikiamą naudą.

Grupė ir Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgiant į ekonominių sąlygų pokyčius. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalo dalį akcininkams arba išleisti naujas akcijas. 2009 m. ir 2008 m. nebuvo padaryta jokių kapitalo valdymo tikslų, politikos ar proceso pakeitimų.

Grupė kontroliuoja kapitalą naudodama finansinių įsipareigojimų su EBITDA koeficientą, kuris neturėtų viršyti 4. 2009 m. gruodžio 31 d. šis rodiklis buvo lygus 3,83 (2008 m. gruodžio 31 d. – 3,77).

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Bendrovės nuosavybė nesudarytų mažiau nei 50 proc. jos akcinio kapitalo. Nėra jokių kitų išoriškai nustatytų reikalavimų Grupės ir Bendrovės kapitalui.

35. Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus.

2009 m. ir 2008 m. Grupė ir Bendrovė sudarė sandorius ir turėjo likučius su šiomis susijusiomis šalimis:

- Amber Trust II (Bendrovės akcininkas);
- AB „Invalda“ (Bendrovės akcininkas);
- HBM Pharma s.r.o. (Bendrovės dukterinė įmonė);
- Jelfa S.A. (Bendrovės dukterinė įmonė);
- Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o (Bendrovės dukterinė įmonė);
- UAB „Acena“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- AB „Finasta įmonių finansai“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Finansų spektro investicija“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- AB FMĮ „Finasta“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- TOB „Finasta“ (Ukraina) (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Invaldos nekilnojamojo turto valdymas“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Laikiniosios sostinės projektai“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė).

2009 m. Grupės ir Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir susiję likučiai buvo:

	Pastabos	Pardavimai susijusioms šalims	Pirkimai iš susijusių šalių	Gautinos sumos iš susijusių šalių	Mokėtinos sumos susijusioms šalims
Bendrovės sandoriai					
HBM Pharma s.r.o.	a)	2.747	4.654	-	17.204
Jelfa S.A.	b)	13.396	2.580	-	14.846
Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o		2	-	2	-
Grupės ir Bendrovės sandoriai					
AB „Invalda“		-	519	-	8.497
Amber Trust II		-	153	-	2.512
UAB „Acena“		-	22	-	-
AB „Finasta įmonių finansai“		-	1	-	-
UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“		-	18	-	-
AB FMĮ „Finasta“		-	24	-	4
Fiziniai asmenys	c)	-	98	-	1.563

35. Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

2008 m. Grupės ir Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir susiję likučiai buvo:

	Pastabos	Pardavimai susijusioms šalims	Pirkimai iš susijusių šalių	Gautinos sumos iš susijusių šalių	Mokėtinos sumos susijusioms šalims
Bendrovės sandoriai					
HBM Pharma s.r.o.	a)	91	8.793	35	7.129
Jelfa S.A.	b)	653	1.840	-	18.303
Grupės ir Bendrovės sandoriai					
AB „Invalda“		2	-	-	7.978
UAB „Acena“		-	65	-	-
UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“		-	140	-	143
UAB „Finansų spektro investicija“		8	-	-	-
AB „Finasta įmonių finansai“		-	38	-	1
AB FMĮ „Finasta“		-	25	-	7
UAB „Invalda nekilnojamojo turto valdymas“		-	194	-	6
UAB „Laikinosios sostinės projektai“	d)	-	853	-	4
Fiziniai asmenys	c)	-	-	-	1.465
Grupės sandoriai					
UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“		-	70	-	-
TOB „Finasta“ (Ukraina)		-	23	-	-

- a) 2005 m. spalio mėn. HBM Pharma s.r.o. Bendrovei suteikė 5.000 tūkst. eurų paskolą. Paskolos likutis 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 1.200 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 5.034 tūkst. litų). 2009 m. palūkanos sudaro 125 tūkst. litų (2008 m. – 302 tūkst. litų). HBM Pharma s.r.o. gamina Bendrovei produktus. 2009 m. Bendrovė pirko produktų už 4.154 tūkst. litų (2007 m. – už 7.897 tūkst. litų).
- b) 2009 m. ir 2008 m. Jelfa S.A. suteikė Bendrovei paskolas su fiksuota palūkanų norma. Šių paskolų likutis 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 3.300 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 17.094 tūkst. litų). 2009 m. palūkanos sudaro 1.267 tūkst. litų (2008 m. – 311 tūkst. litų).
- c) 2008 m. gruodžio mėnesį akcininkai suteikė Bendrovei paskolas su fiksuota palūkanų norma (26 pastaba)
- d) Veiklai vystyti Bendrovė išsinuomojo dalį nekilnojamojo turto iš UAB „Laikinosios sostinės projektai“. 2008 m. nuomos mokestis buvo 853 tūkst. litų.

Sandorių su susijusiomis šalimis terminai ir sąlygos

Metų pabaigos likučiai yra neapdrausti, beprocentiniai (išskyrus paskolas) ir pagal susitarimą atsiskaitoma grynais pinigais per 30 – 150 dienų laikotarpį. Nebuvo suteikta ar gauta jokių garantijų bet kuriai gautinai ar mokėtinai sumai iš susijusios šalies. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovė nebuvo suformavusi jokių atidėjimų abejotinoms skoloms iš susijusių šalių. Šis abejotinų skolų įvertinimas yra peržiūrimas kiekvienais finansiniais metais, įvertinant susijusių šalių finansinę situaciją ir rinką, kurioje susijusi šalis vykdo savo veiklą.

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

Vadovybės darbo užmokestį sudaro tik trumpalaikės išmokos darbuotojams. 2009 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei priskaičiuotas darbo užmokestis iš viso sudarė 689 tūkst. litų (2008 m. – 683 tūkst. litų). 2009 m. papildomai buvo sukaupta 360 tūkst. litų kitų išmokų Grupės ir Bendrovės vadovybei (2008 m. - 98 tūkst. litų). 2009 m. ir 2008 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

36. Poataskaitiniai įvykiai

2010 m. vasario 1 d. Hoechst-Biotika, spol. s r.o. pavadinimas buvo pakeistas į HBM Pharma s.r.o.

2010 m. vasario 25 d. dukterinė bendrovė HBM Pharma s.r.o. gavo laišką iš Tatra Bank a.s., kuriame bankas patvirtino savo ketinimą pratęsti overdrafto, kurio grąžinimo terminas 2010 m. vasario 28 d., grąžinimą iki 2011 m. vasario 28 d. 2010 m. kovo 9 d. buvo pasirašyta sutartis dėl overdrafto grąžinimo pratęsimo iki 2011 m. vasario 28 d. 2010 m. kovo 5 d. Tatra Bank a. s. oficialiai patvirtino paskolos sutarties pratęsimą, kuris buvo pasirašytas 2010 m. kovo 9 d.

Kovo mėnesį Bendrovė grąžino 5.000 tūkst. litų vertės overdraftą „Swedbank“, AB.

Konsoliduotasis metinis pranešimas

I. ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS

1. Ataskaitinis laikotarpis

Konsoliduotas metinis pranešimas parengtas už 2009 metus.

II. TRUMPAS AB „SANITAS“ GRUPĖS PRISTATYMAS

2. Pagrindiniai duomenys apie AB „Sanitas“

AB „Sanitas“ (toliau – „Sanitas“ arba „Bendrovė“)	
Teisinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data	1994 m. birželio 30 d.
Įregistravimo vieta	Kauno miesto valdyba
Registras, kuriame kaupiami duomenys apie bendrovę	Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Įmonės kodas	1341 36296
Buveinės adresas	Veiverių g. 134 B, LT-46352 Kaunas, Lietuva
Telefono numeris	+370 37 22 67 25
Fakso numeris	+370 37 22 36 96
Elektroninio pašto adresas	sanitas@sanitas.lt
Interneto svetainės adresas	www.sanitas.lt

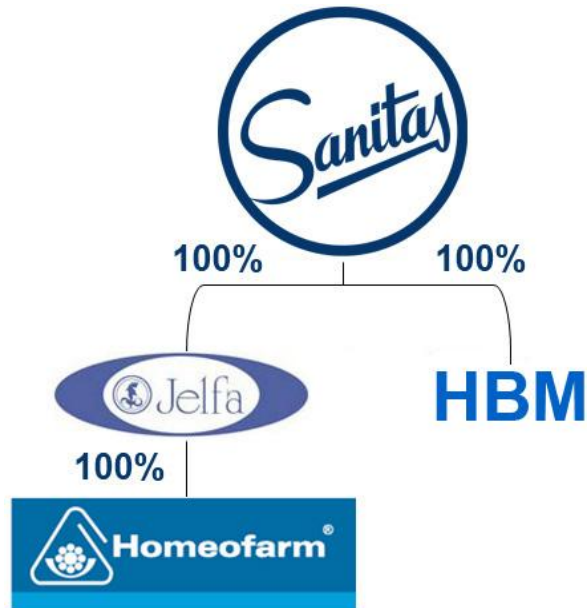
3. Kitų Sanito Grupės įmonių kontaktiniai duomenys

Hoechst – Biotika spol. s.r.o. (HBM Pharma s.r.o nuo 2010 m. vasario 1 d.) (toliau – „HBM“)	
Teisinė forma	Ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo
Įregistravimo data	1992 m. kovo 2 d.
Registras, kuriame kaupiami duomenys įmonę	Žilinos apylinkės teismas, Slovakija
Įmonės kodas	31 560 784
Buveinės adresas	Sklabinska 30, 036 80 Martin, Slovakija
Telefono numeris	+421434202111
Fakso numeris	+421434221004
Elektroninio pašto adresas	hbmpharma@hbmpharma.eu
Interneto svetainės adresas	www.hoechst-biotika.sk

Jelfa S.A. (toliau – „Jelfa“)	
Teisinė forma	Ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo
Įregistravimo data	1991 m. gruodžio 2 d.
Registras, kuriame kaupiami duomenys įmonę	Nacionalinis teismų centras, Vroclavo skyrius
Įmonės kodas	66687
Buveinės adresas	Wincentego Pola 21, 58 800 Jelenia Gora, Lenkija
Telefono numeris	+48756433100
Fakso numeris	+48757524455
Elektroninio pašto adresas	jelfa@jelfa.com.pl
Interneto svetainės adresas	www.jelfa.com.pl

Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o (toliau – „Homeofarm“)	
Teisinė forma	Ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo
Įregistravimo data	2002 m. gruodžio 12 d.
Registras, kuriame kaupiami duomenys įmonę	Nacionalinis teismų centras, Gdanskio skyrius
Įmonės kodas	00001442971
Buveinės adresas	Jagielonska 44, 80 366, Gdanskas, Lenkija
Telefono numeris	+48585533303
Fakso numeris	+48585538947
Elektroninio pašto adresas	homeofarm@homeofarm.pl
Interneto svetainės adresas	www.homeofarm.pl

4. Sanito Grupės struktūra. Valdomi akcijų paketai

Sanitas yra vienintelis Jelfos ir HBM akcininkas. Jelfa yra vienintelis Homeofarm akcininkas.

5. Sanito Grupės įmonių filialai ir atstovybės

<p>Čekijos Respublika</p> <p>Adresas: Modřany, Mezi vodami 27, Prague, Czech Republic Tel.: + 420 225 153 026 Faks.: + 420 225 152 004 El. p.: lenka.teberyova@hbmpharma.eu</p>		<p>Rusija</p> <p>Adresas: Prospectus Mira 74/1/92 (since 01.02.2010 Korovyi Val 7/80), Moscow Tel./Faks.: + 7 495 510 28 79 El. p.: jelfa@jelfa.ru</p>
<p>Vengrija</p> <p>Adresas: Nagy Lajos Király tér 5. 3/14 H-4032, Debrecen Tel./Faks.: + 36 52 785 421 El. p.: office@jelfa.hu</p>		<p>Ukraina</p> <p>Adresas: Wasykowskaja 1/207, Kiev Tel./Faks.: +38 044 461 91 96 El.p.: jelfa@jelfa.com.ua</p>
		<p>Bulgarija</p> <p>Adresas: Nikolay Kopernik 21/10, Sofia Tel./Faks.: +359 2 979 94 10 El. p.: dianadimitrova@jelfa.bg.</p>

● Gamybos vietos
● Jelfos atstovybės
● HBM filialas
● Kiti Grupės biurai

Sanitas ir Homeofarm neturi filialų ar atstovybių.

6. Sanito Grupės pagrindinė veikla

Pagrindinė Sanito grupės veikla yra:

- įvairių formų generinių vaistų gamyba ir pardavimas;
- naujų produktų vystymas;
- kontraktinė gamyba.

7. Sanito dalyvavimas organizacijose

Sanitas yra Lietuvos vaistų gamintojų ir Lietuvos prekių numerių ir brūkšninių kodų vartotojų asociacijų narys.

8. Trumpa Sanito Grupės istorija

Sanito Grupės istorija siekia net 1922 m., kai Kauno mieste (Lietuva) buvo įkurta farmacijos laboratorija „Sanitas“, tuo metu gaminusi kosmetikos priemones. Laikui bėgant laboratorija buvo intensyviai vystoma, keitėsi jos savininkai. Šiuolaikinė Sanito istorija prasidėjo 1994 m., po Bendrovės privatizavimo. Gamyba buvo pertvarkyta pagal Geros Gamybos Praktikos (toliau – „GGP“) reikalavimus ir vystoma toliau.

2004 m. gegužės mėnesį Sanitas įsigijo kitos lietuviškos farmacinių preparatų gamintojos AB „Endokrininiai preparatai“ akcijas. Šios įmonės teritorijoje Veiverių g. 134, Kaune, 2005 m. pavasarį pagal projektą „AB „Sanitas“ gamybos modernizavimas“, kuris dalinai buvo finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, pradėta naujo modernaus vaistų gamybos fabriko statyba. Projektas užbaigtas 2008 m. rugsėjo mėnesį. Įdiegta nauja gamybos įranga padidino iki tol buvusius gamybos pajėgumus bei išplėtė asortimentą – įdiegtos visiškai naujos akių lašų ir užpildytų vienkartinų švirkštų linijos.

2005 m. liepos mėnesį Sanitas įsigijo generinių vaistų gamintoja, ribotos atsakomybės įmonę HBM, įsikūrusią Martin miestelyje, Slovakijoje. Tatrų papėdėje veikianti farmacijos gamykla buvo įkurta 1992 m. HBM įsigijimas buvo pirmas žingsnis į Sanito Grupės kūrimą ir tuo pačiu stiprus žingsnis į Centrinės Europos rinkas. 2006 m. pabaigoje HBM įkūrė atstovybę Prahoje, Čekijos Respublikoje, kuri vėliau buvo perregistruota į filialą.

2006 m. Sanitas įsigijo generinių vaistų gamybos kompanijos Jelfa akcijas ir šiuo metu valdo 100 proc. šios įmonės įstatinio kapitalo. Jelfos įsigijimo metu, siekiant pritraukti naujų lėšų, buvo išleista akcijų emisija. Naujai išleistas akcijas nupirko Sanito akcininkai AB „Invalda“, pasaulyje žinomi investiciniai fondai „Amber Trust II SCA“, „Citigroup Venture Capital International Jersey Limited“ ir keletas fizinių asmenų. Jelfos įsigijimas buvo labai svarbus Sanito Grupės plėtrai bei ėjimui į Centrinės Europos rinkas. Sanito Grupės produktų portfelis pasipildė daugiau nei 100 produktų. Didžiausia Jelfos produktų dalis realizuojama Lenkijoje, kita dalis – Rusijoje, Ukrainoje, Baltijos šalyse, Čekijos Respublikoje, Vengrijoje bei Slovakijoje. Jelfa turi atstovybes Rusijoje, Ukrainoje, Vengrijoje bei Bulgarijoje.

2008 m. gruodžio 23 d. Sanitas per savo dukterinę įmonę Jelfa įsigijo tepalų gamintojos Lenkijos įmonės Homeofarm 100 proc. akcijų paketą. Homeofarm akcijų perleidimas įvyko Jelfai pasirašius akcijų pirkimo – pardavimo sutartį su Lenkijos įmone „Hand – Prod“ sp.z.o.o. Homeofarm gamykla yra Gdanskio mieste. Apie 70 proc. pelno Homeofarm gauna iš 8 nuosavų produktų, likusius 30 proc. - iš kontraktinės gamybos bei kitų paslaugų.

9. Misija. Vertybės

Sanito Grupės misija – būti sparčiai augančia tarptautine farmacijos bendrove, strategiškai orientuota į Vidurio ir Rytų Europos rinkas bei būti viena geriausių savo srities bendrovių efektyvumo ir klientų pasitikėjimo prasme.

Sanito Grupės vertybės:

- Skaidrumas;
- Komandinė dvasia;
- Greitas reagavimas;
- Šeiminingumas;
- Iniciatyvumas.

Sanitas 1922 m.

Nauja Sanito gamykla Kaune, Lietuvoje

HBM, Martinas, Slovakija

Jelfa, Jelenia Gora, Lenkija

III. INFORMACIJA APIE SANITO ĮSTATINĮ KAPITALĄ IR VERTYBINIUS POPIERIUS

10. Sanito įstatinio kapitalo struktūra, akcijų suteikiamos teisės

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius	Nominali vertė, Lt	Bendra nominali vertė, Lt	Dalis įstatiniame kapitale, %	Suteikiamos balsavimo teisės
Paprastosios vardinės akcijos	31.105.920	1	31.105.920	100	1 akcija suteikia 1 balsą

Sanito akcijos akcininkams suteikia šias turtines ir neturtines teises:

1. Gauti Bendrovės pelno dalį (dividendą);
2. Gauti likviduojamos Bendrovės turto dalį;
3. Nemokamai gauti akcijų, jei įstatinis kapitalas didinamas iš Bendrovės lėšų, išskyrus Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymo numatytas išimtis;
4. Pirmumo teise įsigyti Bendrovės išleidžiamų akcijų ar konvertuojamųjų obligacijų, išskyrus atvejį, kai visuotinis acininkų susirinkimas Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatyme nustatyta tvarka nusprendžia pirmumo teisę visiems acininkams atšaukti;
5. Įstatymų nustatytais būdais ir tvarka skolinti Bendrovei pinigų;
6. Palikti testamentu visas arba dalį savo akcijų kitiems asmenims;
7. Parduoti ar kitokiu būdu perduoti akcijas kitų asmenų nuosavybėn;
8. Dalyvauti visuotiniuose acininkų susirinkimuose;
9. Balsuoti visuotiniuose acininkų susirinkimuose (viena vieno lito nominalios vertės pilnai apmokėta akcija suteikia vieną balsą);
10. Įstatuose nustatyta tvarka gauti informaciją apie Bendrovės ūkinę veiklą;
11. Kreiptis į teismą su ieškiniu, prašant atlyginti Bendrovei žalą, kuri susidarė dėl Bendrovės vadovo ir valdybos narių pareigų, nustatytų įstatymuose, šiuose įstatuose, nevykdymo ar netinkamo vykdymo, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais;
12. Gauti Bendrovės lėšų, kai Bendrovės įstatinis kapitalas mažinamas siekiant acininkams išmokėti Bendrovės lėšų;
13. Iš anksto pateikti Bendrovei klausimų, susijusių su visuotinio acininkų susirinkimo darbotvarkės klausimais;
14. Įgalioti fizinį ar juridinį asmenį atstovauti acininko interesams palaikant santykius su Bendrove ir kitais asmenimis;
15. Acininkai gali turėti ir kitas, įstatymų nustatytas, turtines ir neturtines teises.

11. Sanito savos akcijos

Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrovė neįsigijo, neperleido ir neturėjo savų akcijų. Sanito akcijų neįsigijo, neperleido ir neturėjo Jelfa, Homeofarm, HBM ar kiti Bendrovės dukterinių įmonių įgalioti asmenys.

12. Sanito acininkams išmokėti dividendai

Sprendimą mokėti dividendus ir mokamų dividendų dydį nustato visuotinis acininkų susirinkimas. Dividendus turi teisę gauti tie asmenys, kurie visuotinio acininkų susirinkimo, paskelbusio dividendus, dienos pabaigoje buvo Bendrovės acininkai ar kitokiu teisėtu pagrindu turėjo teisę į dividendus.

Už finansinius 2008 m. Bendrovė dividendų nemokėjo. Už finansinius 2007 m. Bendrovė paskelbė 18.664.000 litų dividendų (0,6 lito už paprastąją vardinę akciją).

13. Informacija apie prekybą vertybiniais popieriais

Reguliuojamose rinkose prekiaujama tik Sanito akcijomis. Nuo 2005 m. lapkričio 21 d. Sanito akcijomis buvo prekiaujama AB „NASDAQ OMX Vilnius“ (toliau – „NASDAQ“), anksčiau vadintos Vilniaus Vertybinių Popierių Birža, Baltijos Oficialiajame prekybos sąraše. Iki 2005 m. lapkričio 21 d. Bendrovės akcijomis prekiauta NASDAQ Einamajame prekybos sąraše.

Bendrovės akcijų, įtrauktų į Oficialųjį prekybos sąrašą, pagrindinės charakteristikos:

Akcijų rūšis	ISIN kodas	Trumpinys	Akcijų skaičius	Nominali vertė, Lt	Bendra nominali vertė, Lt	Suteikiamos balsavimo teisės
Paprastosios vardinės akcijos	LT0000106171	SAN1L	31.105.920	1	31.105.920	1 akcija suteikia 1 balsą

Pagrindiniai duomenys apie prekybą Bendrovės vertybiniais popieriais per paskutinius keturis metus:

	2009	2008	2007	2006
Atidarymo kaina, Lt	8,7	29,0	13,6	14,0
Aukščiausia kaina, Lt	11,5	35,0	36,4	17,0
Žemiausia kaina, Lt	6,1	7,0	13,0	12,3
Paskutinė kaina, Lt	9,5	8,7	29,9	13,6
Apyvarta vnt.	1.477.584	1.267.264	3.204.531	1.461.782
Apyvarta, milijonais Lt	12,3	27,7	63,8	20,7
Kapitalizacija, milijonais Lt	296,44	270,31	930,07	423,04

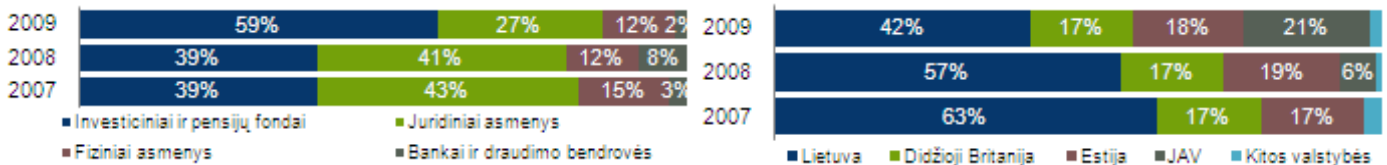
14. Sanito akcininkai

Bendras akcininkų skaičius 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 1.586 (2008 m. gruodžio 31 d. – 1.492).

Akcininkai, 2009 m. gruodžio 31 d. nuosavybės teise ar su kartu veikiančiais asmenimis, turėję ar valdę daugiau kaip 5 proc. įstatinio kapitalo ar balsų:

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas)	Nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekis, vnt.	Įstatinio kapitalo dalis, %	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiamų balsų dalis, %	Balsų dalis, proc.	
				Netiesiogiai turimi balsai, %	Akcininkams su kartu veikiančiais asmenimis tiesiogiai ir netiesiogiai priklausančių balsų dalis, %
AB „Invalda“, Šeimyniškių g. 1A, Vilnius, į.k. 121304349	6.916.476	22,24	22,24	3,21	25,45
Citigroup Venture Capital International Jersey Limited, 26 New street, St. Helier JE2, Normandijos salos, į.k. 90207	5.312.000	17,08	17,08	-	37,38
Baltic Pharma Limited, 26 New street, St. Helier JE2, Normandijos salos, į.k. 218089	6.314.502	20,30	20,30	-	-
Amber Trust II S.C.A, 8-10 me Mathias Hardt, L-1717, Liuksemburgas, į.k. B103.888	3.952.407	12,70	12,70	-	-

Bendrovės akcininkų suskirstymas pagal rūšį ir geografinį išsidėstymą 2009 m., 2008 m., 2007 m. gruodžio 31 d.:

15. Sanito vertybinių popierių perleidimo apribojimai

2009 m. sausio 12 d. tarp „Amber Trust II SCA“, „Citigroup Venture Capital International Jersey Limited“, „Baltic Pharma Limited“, AB „Invalda“, Dariaus Šulnio, Tomo Nausėdos, Jono Bielinio, Nerijaus Nausėdos, Arūno Tumos, Alvydo Dirvono, Dariaus Žaromskio, Donato Jazukevičiaus ir Bendrovės pasirašyta sutartis (toliau – „Akcininkų sutartis“). Joje nustatyti apribojimai, neleidžiantys kai kurioms Akcininkų sutarties šalims perleisti jiems priklausančių Bendrovės akcijų kitaip, nei Akcininkų sutartyje numatytais sąlygomis.

16. Sanito akcininkai, turintys specialias kontrolės teises, tų teisių aprašymai

Akcininkų sutartyje susitarta, kad akcininkai „Amber Trust II SCA“, „Baltic Pharma Limited“, „Citigroup Venture Capital International Jersey Limited“ turi teisę skirti po 1 atstovą į Bendrovės kolegialų valdymo organą – valdybą.

17. Bendrovės akcininkų balsavimo teisių apribojimai

Akcininkų sutartis nustato pareigą neinicijuoti ir nebalsuoti už Bendrovės įstatų pakeitimus, kurių pasėkoje pasikeistų valdybos narių skaičius. Bendrovei nėra žinoma apie kitus Sanito akcininkų balsavimo teisių apribojimus. Pasirašius Akcininkų sutartį pasibaigė kartu veikiančių akcininkų grupė.

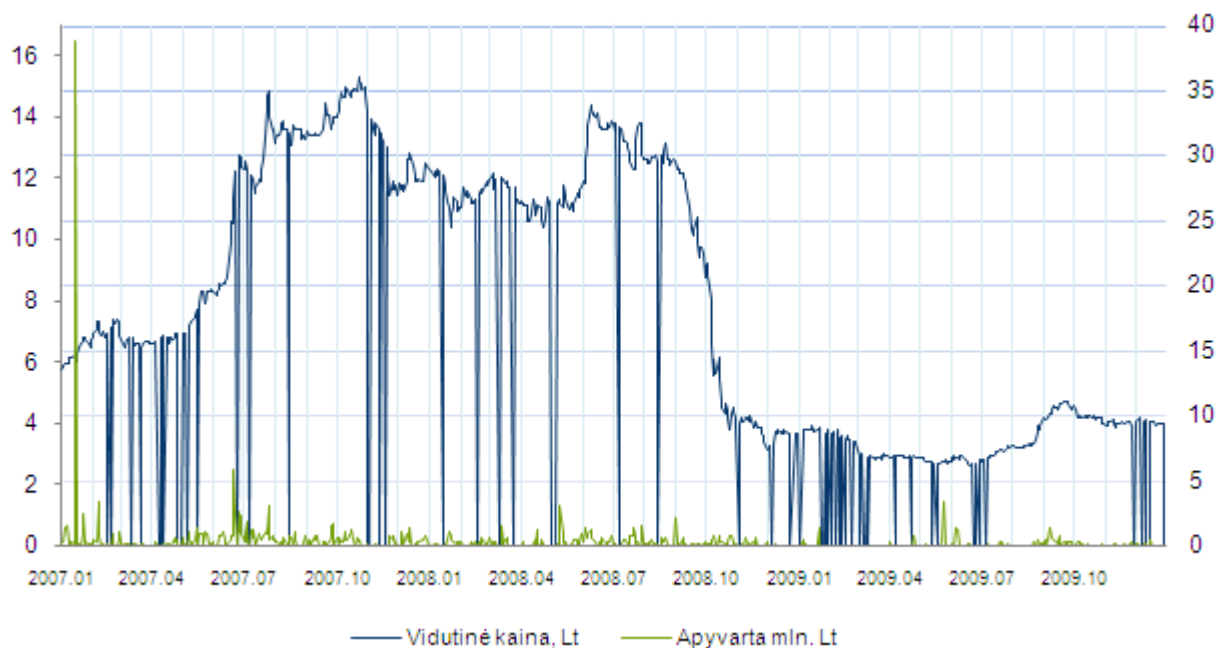
18. Sanito akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos Bendrovė žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės

Be Akcininkų sutarties kiti akcininkų susitarimai Bendrovei nėra žinomi.

19. Sanito sutartys su finansų maklerio įmonėmis

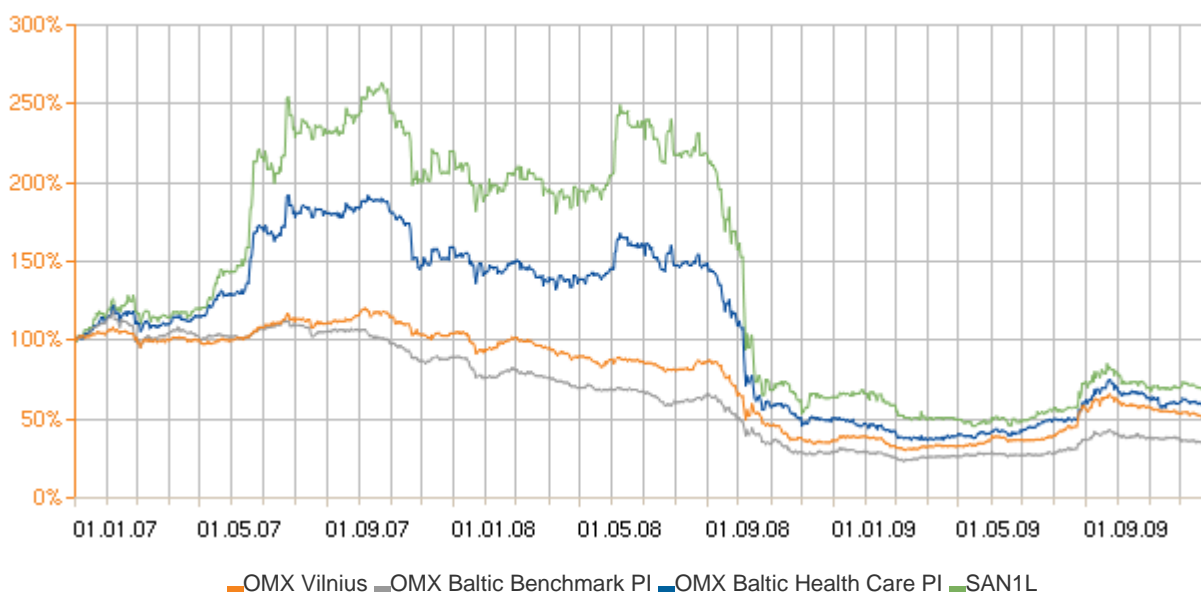
Bendrovė yra pasirašiusi sutartį su AB FMĮ „Finasta“ dėl Bendrovės vertybinių popierių apskaitos tvarkymo, vertybinių popierių ir piniginių lėšų saugojimo ir apskaitos, pavedimų priėmimo ir vykdymo.

20. Sanito akcijų kainos pokyčiai ir apyvarta

Šaltinis: <http://www.nasdaqomxbaltic.com>

21. Sanito akcijų kainos ir NASDAQ indeksų pokyčiai

Šaltinis: <http://www.nasdaqomxbaltic.com>

IV. INFORMACIJA APIE SANITO VALDYMĄ

22. Bendrovės valdymo organai

Bendrovė turi visuotinį akcininkų susirinkimą, vienasmenį valdymo organą – Bendrovės vadovą (generalinį direktorių) bei kolegialų valdymo organą – valdybą. Stebėtojų taryba Bendrovėje nesudaroma.

22.1. Valdyba

Bendrovės valdyba sudaroma iš 5 narių, ją 4 metų laikotarpiui renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Valdyba turi visus galiojančios teisės bei paprastai praktikoje valdyboms suteikiamus įgaliojimus ir teises, įskaitant kompetenciją spręsti klausimus dėl:

1. Esminio Bendrovės veiklos pobūdžio pakeitimo;
2. Bendrovės, jos viso turto ar esminės turto dalies sujungimo, konsolidavimo, įgijimo, pardavimo, nuomos ar kitokio disponavimo ar disponavimo netekimo;
3. Bendrovės naujos dukterinės įmonės steigimo;
4. Jungtinės veiklos tarp Bendrovės ir kitos organizacijos;
5. Bet kokio sandorio, viršijančio 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų ir galinčio sąlygoti tokiai sumai lygios atsakomybės atsiradimą Bendrovei, nenumatyto biudžete;
6. Bendrovės dukterinės įmonės, viso ar žymios jos turto dalies pardavimo;
7. Metinio Bendrovės veiklos plano ir biudžeto bei bet kokių esminių nukrypimų nuo jų tvirtinimo;
8. Kapitalo sąnaudų, nenumatytų biudžete ir viršijančių 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų, patiriamų vienu ar keletu sandorių bet kuriais metais;
9. Bendrovės turto, kurio buhalterinė vertė viršija 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų, pardavimo, nenumatyto biudžete, vienu ar keliais sandoriais bet kuriais metais;
10. Skolinimosi vienu ar keliais sandoriais, viršijančio 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų, nenumatyto biudžete bet kuriais metais ir hipotekos, įkeitimo, arešto nustatymo bet kuriam Bendrovės turtui, kurio buhalterinė vertė viršija 250.000 (du šimtai penkiasdešimt tūkstančių) eurų;
11. Bet kokio sandorio su bet kuriuo administracijos nariu, valdybos nariu ar kitais suinteresuotais asmenimis, arba su bet kuriais artimais su jais susijusiais asmenimis;
12. Bet kokio sandorio su akcininku ar su jo artimais giminaičiais;
13. Bendrovės valdybos komiteto ar Bendrovės dukterinės įmonės valdybos sudarymo;
14. Bet kokio sandorio sudaryto nukrypstant nuo įprastinių verslo vykdymo sąlygų;
15. Bet kokio teisių pasirašyti Bendrovės vardu sandorius pakeitimo;
16. Bendrovės generalinio ir finansų direktoriaus skyrimo ar pakeitimo;
17. Didesnio nei 50.000 (penkiasdešimt tūkstančių) eurų per metus darbo užmokesčio (po mokesčių) mokėjimo bet kuriam Bendrovės darbuotojui;
18. Kitų klausimų, pagal galiojančią teisę, visuotinio susirinkimo sprendimus ar Bendrovės įstatus, priskirtų valdybos kompetencijai.

Valdyba renka ir iš pareigų atšaukia generalinį direktorių, nustato jo darbo užmokesčio dydį bei kitas darbo sutarties sąlygas, tvirtina jo pareiginius nuostatus, jį skatina bei skiria jam nuobaudas. Darbo sutartį su generaliniu direktoriumi Bendrovės vardu pasirašo valdybos pirmininkas arba kitas įgaliotas valdybos narys.

Valdybos sprendimas yra priimtas, kai už jį balsuoja daugiau kaip pusė visų išrinktų valdybos narių, išskyrus aukščiau paminėtus 3 – 5, 7 – 9, 10 – 11, 13 – 15 ir 17 punktuose numatytus klausimus, kurie priimami 3/5 (trijų penktųjų) kvalifikuota posėdyje dalyvaujančių valdybos narių balsų dauguma, o 1 – 2, 6, 12 ir 16 punktuose numatyti klausimai – didesne nei 4/5 (keturių penktųjų) posėdyje dalyvaujančių valdybos narių balsų dauguma.

Bendrovės valdybos narių išrinkimo ir atšaukimo tvarka nesiskiria nuo tvarkos, numatytos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme. Valdybos narių rinkimo ir pakeitimo tvarka bei kiti su valdybos darbu susiję klausimai numatyti Sanito valdybos darbo reglamente. Paskutinįją Sanito valdybos darbo reglamento redakciją valdyba patvirtino 2009 m. balandžio 28 d.

22.2. Bendrovės vadovas

Bendrovės vadovą renka ir iš pareigų atšaukia valdyba. Generalinio direktoriaus kompetencija nesiskiria nuo numatytos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme. Bendrovės generalinis direktorius, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, turi teisę išduoti Bendrovės darbuotojui ar trečiajam asmeniui įgaliojimą Bendrovės vardu ir jos interesais atlikti teisinius veiksmus, susijusius su Bendrovės veikla.

22. Bendrovės valdymo organai (tęsinys)

22.3. Visuotinis akcininkų susirinkimas

Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo ir vedimo tvarka, nesiskiria nuo Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytos tvarkos, išskyrus tam tikras Sanito įstatų numatytas išimtis. Visuotinis akcininkų susirinkimas turi išimtinę teisę priimti sprendimus dėl:

1. Bendrovės įstatų keitimo;
2. Bet kurių Bendrovės akcijų suteikiamų teisių keitimo;
3. Obligacijų, įskaitant ir konvertuojamas, išleidimo;
4. Kapitalo, įskaitant akcijas, teises, opcionus, įsipareigojimus pirkti akcijas (ar kitus konvertuojamus vertybinius popierius ar išvestinius vertybinius popierius), išleidimo, kai kiekvienas akcininkas turi pirmumo teisę pasirašyti/įgyti naujai išleistas akcijas ar teises;
5. Akcijų kotiravimo pabaigos, naujo viešo akcijų kotiravimo bet kurioje vertybinių popierių biržoje;
6. Bet kokio Bendrovės ar jos dukterinių įmonių akcijų skaičiaus sumažinimo, apmokėjimo, atpirkimo;
7. Bet kokių dividendų ar kitų paskirstymų paskelbimo ir mokėjimo;
8. Bendrovės likvidavimo, pabaigos, įskaitant likvidatoriaus paskyrimą;
9. Bendrovės audito įmonės rinkimo ir keitimo, audito paslaugų apmokėjimo sąlygų;
10. Metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo apie Bendrovės veiklą, įskaitant valdybos ataskaitą, tvirtinimo;
11. Akcijų ar kitų vertybinių popierių emisijos išleidimo pagal darbuotojų akcijų opcionų planą, jo taisykles ir nurodymus bei sprendimus dėl bet kokių kitų ateityje atsirasiančių valdybos patvirtintų akcijų opcionų ar skatinimo planų;
12. Bendrovės reorganizavimo, pertvarkymo ar restruktūrizavimo;
13. Pirmumo teisės įsigyti konkrečios emisijos Bendrovės akcijų ar kitų konvertuojamų obligacijų atšaukimo visiems akcininkams;
14. Kitų klausimų, pagal galiojančią teisę priskirtų visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai.

Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimas laikomas priimtu, kai daugiau akcininkų balsuoja už negu prieš jį, išskyrus aukščiau paminėtus 3 – 7 ir 9 – 12 punktus, dėl kurių sprendimas priimamas 2/3 (dviejų trečiųjų), o 1 – 2, 8 ir 13 punktų atveju - 5/6 (penkių šeštųjų) visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsų dauguma.

22.4. Sanito audito komitetas

Bendrovės audito komitetą sudaro 4 nariai, vienas iš jų yra nepriklausomas. Audito komiteto ir valdybos veiklos kadencijos sutampa. Audito komiteto narius, Bendrovės valdybos teikimu, renka visuotinis akcininkų susirinkimas.

Pagrindinės audito komiteto funkcijos:

1. Teikti Bendrovės valdybai rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu bei sutarties su audito įmone sąlygomis;
2. Stebėti išorės audito atlikimo procesą;
3. Stebėti, kaip išorės auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų;
4. Stebėti Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinių rengimo procesą;
5. Vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų bei NASDAQ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso rekomendacijų numatytas funkcijas.

Audito komitetas yra kolegialus organas, sprendimus priimantis posėdžių metu. Audito komitetas gali priimti sprendimus ir jo posėdis laikomas įvykusi, kai jame dalyvauja bent 3 (trys) komiteto nariai. Sprendimas yra priimtas, kai už jį balsuoja bent 3 (trys) susirinkime dalyvavę audito komiteto nariai.

23. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius

Išsilavinimas, darbo patirtis ir dalyvavimas kitų įmonių veikloje 2009 m. gruodžio 31 d.:

Ashwin Roy
Valdybos pirmininkas

Išsilavinimas: Kembridžo universiteto Karališkojo koledžo ekonomikos magistro laipsnis, Didžiosios Britanijos diplomuotas finansininkas.

Darbo patirtis: „PricewaterhouseCoopers“, Londonas, Didžioji Britanija – vadovo pavaduotojas, Audito ir sandorių palaikymas (1996-2000 m.); „Societe Generale Asset Management“, Londonas ir Paryžius – Fondo vadovas (2000 – 2001 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)
Citi Venture Capital International – Direktorius;	-
Eurasian Brewery Holdings Limited (Džersis, Lamanšo salos) – Direktorius;	-
Silja Line Oy (Suomija) – Stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
AS Tallink Grupp (Estija) - Stebėtojų tarybos narys.	-

Darius Šulnis
Valdybos narys

Išsilavinimas: Ekonomikos fakulteto magistras, Vilniaus Universitetas.

Darbo patirtis: AB FMJ „Finasta“ – Direktorius (1994 – 2002 m.); UAB „Invalda Real Estate“ (dabartinis pavadinimas UAB „Invalda Nekilnojamojo Turto Valdymas“) – Direktorius (2002 – 2006 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dali (daugiau nei 5%)
AB „Invalda“ – Valdybos narys, prezidentas;	7,82% įstatinio kapitalo, 9,56% balsų
AB „Invaldos Nekilnojamojo Turto Fondas“ – Valdybos narys;	-
AB „Vilniaus Baldai“ – Valdybos narys;	-
SIA „Dommo“ (Latvija) – Stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
SIA „Dommo Grupa“ (Latvija) – Stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
SIA „Burusula“ (Latvija) – Stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
AB „Umega“ – Valdybos narys;	-
AB „Tiltra Grupė“ – Stebėtojų tarybos narys;	-
UAB „Golfas“;	31,00
UAB „Lucrum Investicija“.	100,00 (visos balsavimo teisės perleistos)

Martynas Česnavičius
Valdybos narys

Išsilavinimas: Bankininkystė ir finansai, Ekonomikos fakultetas, Vilniaus Universitetas.

Darbo patirtis: UAB „Pemco Kuras“ – Finansų kontrolierius (1996 – 1998 m.); Moller Invest – Generalinis direktorius (1998 – 2003 m.); Vilniaus Audi Centras – Direktorius (2002 – 2003 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)
UAB „Laisvas Nepriklausomas Kanalas“ – Valdybos narys;	-
UAB „Litagra“ – Valdybos narys;	-
UAB „Atradimų Studija“ – Valdybos narys;	31,00
UAB „Profinance“;	50,00
AB „Amilina“ – Valdybos narys;	-
AB „Premia KPC“ – Valdybos narys;	-
AB „Snaigė“ – Valdybos narys;	-
UAB „Meditus“ – Valdybos narys;	-
UAB „Malsena Plius“ – Valdybos pirmininkas;	-
AB „TEO“ – Valdybos narys, audito komiteto narys;	-
Amber Trust II S.C.A – Konsultantas.	-

23. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Tomas Nausėda
Valdybos narys

Išsilavinimas: Finansų magistras, Konkordijos Universitetas, Viskonsinas (JAV).

Darbo patirtis: JSC „Guaranty Bank“, JAV – Paskolų vadovas (1999 m.); UAB Dujasta” – Direktorius plėtrai (2000 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

UAB „Baltvesta” – Valdybos narys;
UAB „Sirijus” – Valdybos narys;
JSC „Georgian Properties” – Valdybos narys.

Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)

-
-
-

Martin Oxley
Valdybos narys

Išsilavinimas: Edinburgo Universitetas, šiuolaikinių kalbų ir filosofijos magistras su pagyrimu; Socialinė istorija; A lygis: prancūzų, vokiečių kalbos, istorija, verslo studijos.

Darbo patirtis: „GlaxoSmithKline” – Komercijos direktorius; „Bristol-Mayers Squibb” – Šalies vadovas; „Polpharma” – Prezidentas; „Pliva Krakow” – Prezidentas.

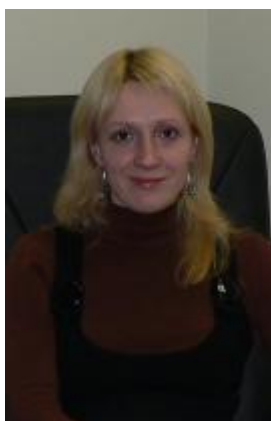
Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

„Britanijos Lenkijos Prekybos Rūmai” – Generalinis direktorius;
„Fundacija FIT” – Prezidentas.

Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)

-
-

Alina Naujokaitienė
Audito komiteto
pirmininkė

Išsilavinimas: Komercinės teisės magistras, Vytauto Didžiojo Universitetas.

Darbo patirtis: „Antstolės Linos Ugnės Dzikiėnės kontora” - Juristė, antstolės padėjėja (2006 – 2007 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

Sanitas – Juristė.

Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)

-

23. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Arvydas Saročka
Nepriklausomas audito
komiteto narys

Išsilavinimas: Marketingo bakalauras, Verslo administravimo magistras, Kauno Technologinis Universitetas.

Darbo patirtis: UAB „Arthur Andresen“ – Konsultantas, vyresnysis konsultantas (1997 – 2000 m.); UAB „Philips Lietuva“ – Finansų ir administracijos direktorius (2000 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)
UAB „Savvin“ – Direktorius;	-
UAB „AKS kapitalas“ – Direktorius.	100,00

Mindaugas Lankas
Audito komiteto narys

Išsilavinimas: Apskaitos ir audito bakalauras, Gamybos vadybos magistras, Vilniaus Universitetas.

Darbo patirtis: AB FMĮ „Finasta“ – Buhalteris, apskaitos skyriaus vadovas (2001 – 2006 m.); UAB „Finasta Turto Valdymas“ – Vyr. buhalteris (2004 – 2006 m.); AUB „Finansų Spektras“ – Direktorius (2004 – 2007 m.); UAB „Finansų Spektro Investicija“ – Direktorius (2005 – 2007 m.); AB „Invalda“ – Finansininkas; UAB „Invalda Turto Valdymas“ – Įmonių priežiūros departamento vadovas (2008 – 2009 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)
AB „Invalda“ – Investicijų valdytojas;	-
UAB „Kelio Ženkilai“ – Valdybos narys;	-
AB „Umega“ – Valdybos narys.	-

Kustaa Aima
Audito komiteto narys

Išsilavinimas: Ekonomikos magistras, Helsinkio Universitetas.

Darbo patirtis: „Bankers BBL“, Suomija – Direktorius (1997 – 2000 m.); „Danske Capital“, Suomija – Direktorius (2000 – 2009 m.).

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (daugiau nei 5%)
„Amber Trust Management“ SA (Liuksemburgas) – Prezidentas;	-
„Amber Trust II Management“ SA (Liuksemburgas) – Prezidentas;	-
„Kaima Capital“ OY (Suomija) – Generalinis direktorius;	100,00
„Kaima Capital Eesti“ Oü (Estija) – Generalinis direktorius;	100,00
„DCF Fund II SICAV – SIF“ (Liuksemburgas) – Valdybos narys;	-
„Cumulant Capital Fund Management“ Oy (Suomija) – Valdybos narys;	-
UAB „Litagra“ – Valdybos narys;	-
„BAN Insurance“ (Latvija) – Prezidento pavaduotojas;	-
„SALVA Insurance“ (Estija) – Stebėtojų tarybos narys;	-
„Premia Foods“ (Estija) – Stebėtojų tarybos narys;	-
„AS Tallink Group“ (Estija) – Stebėtojų tarybos narys;	-
„Tallink Silja“ Oy (Suomija) – Valdybos narys;	-
„AS PKL“ (Estija) – Stebėtojų tarybos narys.	-

23. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Saulius Jurgelėnas
Generalinis direktorius

Išsilavinimas: Ekonomikos fakultetas, Vilniaus Universitetas.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

HBM – Vykdytysis generalinis direktorius;
Jelfa – Stebėtojų tarybos pirmininkas.

Turima kitų įmonių akcijų
dalis (daugiau nei 5%)

-
-

Nerijus Drobavičius
Finansų direktorius

Išsilavinimas: Verslo administravimo bakalauras, Bankininkystės ir finansų magistras, Vytauto Didžiojo Universitetas.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Organizacijos pavadinimas, pareigos

Jelfa – Valdybos narys.

Turima kitų įmonių akcijų
dalis (daugiau nei 5%)

-

Dalyvavimas Sanito įstatiniame kapitale 2009 m. gruodžio 31 d.:

Vardas, pavardė	Pareigos	Turima įstatinio kapitalo ir balsų dalis, %
VALDYBA		
Ashwin Roy	Pirmininkas (Narys iki 2009-04-28)	-
Tomas Nausėda	Narys (nuo 2009-10-09)	0,08
Martynas Česnavičius	Narys	-
Martin Oxley	Narys (nuo 2009-04-24)	-
Darius Šulnis	Narys (Pirmininkas iki 2009-04-28)	0,44
Vytautas Bučas	Narys (iki 2009-04-24)	-
Darius Žaromskis	Narys (iki 2009-10-09)	1,66
AUDITO KOMITETAS		
Alina Naujokaitienė	Pirmininkė	-
Mindaugas Lankas	Narys	0,008
Arvydas Saročka	Nepriklausomas narys	-
Kustaa Aima	Narys	-
ADMINISTRACIJA		
Saulius Jurgelėnas	Generalinis direktorius	-
Nerijus Drobavičius	Finansų direktorius	-

23. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Valdybos ir audito komiteto narių kadencijos pradžia ir pabaiga:

Vardas, pavardė	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
VALDYBA		
Darius Šulnis	2006-04-27	2010
Tomas Nausėda	2009-10-09	2010
Martynas Česnavičius	2006-07-31	2010
Martin Oxley	2009-04-24	2010
Ashwin Roy	2007-04-26	2010
Vytautas Bučas	2007-04-24	2009-04-24
Darius Žaromskis	2006-04-27	2009-10-09
AUDITO KOMITETAS		
Alina Naujokaitienė	2008-10-27	2010
Mindaugas Lankas	2008-10-27	2010
Arvydas Saročka	2008-10-27	2010
Kustaa Aima	2008-10-27	2010

Duomenys apie Bendrovės per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotas pinigų sumas, kitą perleistą turtą ir suteiktas garantijas bendrai visiems valdybos, audito komiteto, administracijos nariams ir vidutinius dydžius, tenkančius vienam kolegialaus organo nariui, bendrovės vadovui, vyriausiajam finansininkui:

	Priskaičiuoti atlyginimai, Lt	Tantjemos, kitos išmokos iš pelno, Lt	Kitas perleistas turtas
Valdybos nariams bendrai	-	-	-
Vidutiniškai vienam valdybos nariui	-	-	-
Audito komiteto nariams bendrai	49.575*	-	-
Vidutiniškai vienam audito komiteto nariui	24.788*	-	-
Administracijos nariams (generaliniam direktoriui ir finansų direktoriui) bendrai	688.615	-	-
Vidutiniškai vienam administracijos nariui	344.308	-	-

* Audito komiteto pirmininkei Alinai Naujokaitienei mokėtas darbo užmokestis už darbą Sanito juriste. Vidutinė visiems audito komiteto nariams tenkanti suma išmokėta vienam audito komiteto nariui.

V. SANITO GRUPĖS VEIKLOS APŽVALGA

24. Nefinansinės veiklos apžvalga

24.1. Gamyba

Sanito Grupė gamina įvairių formų vaistus:

- į ampules supakuotus sterilius medicininius produktus (tirpalus ampulėse, suspensijas ir liofilizuotus produktus);
- tabletes ir kapsules (nedengtas tabletes, plėvele dengtas tabletes, cukrumi dengtas tabletes ir kapsules);
- į tūbas supakuotas pusiau kietas vaistų formas (tepalai, kremai, geliai, losjonai, emulsijos).

Artimiausiu metu bus pradėti gaminti užpildyti švirkštai ir akių lašai. Tai bus daroma 2008 m. rugsėjo mėnesį pastatytoje naujoje Kauno gamykloje.

Bendrovė turėjo laikinai sustabdyti gamybą dėl jos perkėlimo iš senosios gamyklos į naująją. Nuo 2008 m. balandžio iki 2008 m. lapkričio Bendrovėje gamyba nevyko, o nuo 2008 m. gruodžio iki 2009 m. gruodžio gamyba buvo apribota, nes iš esmės buvo gaminamos tik stabilumo testams atlikti reikalingos vaistų partijos. Visa informacija, susijusi su stabilumo testais, buvo pateikta tolesniems registracijos procesams atlikti.

2009 m. Sanito gamykla buvo paruošta eksploatavimui, po atlikto patikrinimo, Valstybinė Vaistų Kontrolės Tarnyba patvirtino Sanito atitikimą GGP reikalavimams.

Sanito gamykloje pagaminta produkcija:

Produktas	2007	2008	2009
Sterilūs medicininiai produktai ampulėse	47,9 milijonų	18,2 milijonų	3,0 milijonų
Tabletės ir kapsulės	75,9 milijonų	58,9 milijonų	30,0 milijonų

24. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

24.1. Gamyba (tęsinys)

2009 m. Jelfos tepalų, ampulių ir kokybės užtikrinimo skyriuose atlikti auditai patvirtino Jelfos atitikimą GGP reikalavimams.

Jelfos gamykloje pagaminta produkcija:

Produktas	2007	2008	2009
Sterilūs medicininiai produktai ampulėse	53,5 milijonų	70,0 milijonų	56,0 milijonų
Tabletės ir kapsulės	481,4 milijonų	644,0 milijonų	574,0 milijonų
Pusiaus kietos vaistų formos tūbose	33,5 milijonų	32,1 milijonų	21,6 milijonų

2009 m. HBM buvo paskutiniai kontraktinės gamybos „Sanofi Aventis“ metai. Gamybos kiekiai šiai įmonei palaipsniui keičiami į gamybos kiekius kitiems kontraktinės gamybos partneriams. Po 2009 m. atlikto patikrinimo HBM atnaujino savo GGP sertifikata.

HBM gamykloje pagaminta produkcija:

Produktas	2007	2008	2009
Sterilūs medicininiai produktai ampulėse	37,0 milijonų	51,5 milijonų	51,6 milijonų
Tabletės ir kapsulės	280,0 milijonų	263,0 milijonų	181,0 milijonų
Pusiaus kietos vaistų formos tūbose	0,25 milijono	0,25 milijono	-

24.2. Darbuotojai ir žmogiškųjų išteklių politika

24.2.1. Žmogiškųjų išteklių politika

Sanito Grupėje veikia unifikuota žmogiškųjų išteklių (toliau – „ŽI“) politika. Bendrosios šios politikos nuostatos taikomos visose Grupės įmonėse. 2009 m. esminių pasikeitimų ŽI politikoje nebuvo – toliau buvo tęsiami įdiegtų motyvavimo ir valdymo sistemų tobulinimo darbai.

Grupėje taikomos ŽI motyvavimo ir valdymo priemonės:

Struktūrizuota atlygio sistema, kurią sudaro reguliariai peržiūrimas bazinis darbo užmokestis (nustatomas remiantis tarptautinės tyrimų bendrovės duomenimis) ir priedas už individualių tikslų įvykdymą. Sistema užtikrina, kad darbuotojams mokamas darbo užmokestis atitiktų darbo užmokesčio lygį rinkoje. Individualiai keliami tikslai ir reguliarus jų įgyvendinimo vertinimas leidžia teisingai įvertinti kiekvieno darbuotojo indėlį bendram verslo rezultatui. Sistema motyvuoja darbuotojus siekti iškeltų tikslų ir skatina jų iniciatyvą sprendžiant problemas bei teikiant pasiūlymus. 2009 m. ši sistema veikė Sanite ir HBM, Jelfoje ji įdiegta nuo 2010 m. pradžios.

Vadovų skatinimas, t.y. nauja vadovybės skatinimo sistema – Tariamų Akcijų Opciono Planas (toliau – „Planas“), kuris buvo patvirtintas Sanito visuotinio akcininkų susirinkimo 2009 m. spalio 9 d., atsižvelgiant į geriausią pasaulinę farmacijos bendrovių praktiką. Remiantis šiuo Planu, Bendrovės ir jos dukterinių įmonių aukščiausios ir vidurinės grandies vadovams bus mokamos tam tikros pinigines premijos, susietos su tam tikrų akcininkų Bendrovės akcijų pardavimu. Tikimasi, kad Planas padės pritraukti ir išsaugoti vadovus, atlyginti jiems už darbą, o taip pat sustiprins interesų bendrumą tarp Bendrovės akcininkų ir vadovų.

Komunikacija - bendradarbiavimas Grupės lygmenyje padeda darbuotojams semtis tarptautinės patirties bei pritaikyti ją savo kasdienėje veikloje. Kasdieniai visos Grupės įmonių tikslai reikalauja grupinio darbo su užsienio šalių kolegomis, dėl to darbuotojai turi turėti aukštesnius bendravimo įgūdžius ir platesnes profesines žinias. Siekiant sustiprinti bendros organizacinės kultūros formavimąsi bei išlaikyti tam tikrą vidinės komunikacijos lygmenį visose Grupės įmonėse, periodiškai leidžiamas informacinis biuletenis *InSanitas*.

Socialinės garantijos ir parama darbuotojams – Sanite, HBM ir Jelfoje veikia profesinės sąjungos, yra sudarytos kolektyvinės sutartys. Remiantis Sanito kolektyvine sutartimi, mokamos papildomos socialinės išmokos jubiliejinių sukakčių ar artimųjų netekties atvejais. Jelfos kolektyvinė sutartis numato tam tikras įdarbinimo garantijas, t.y. dalis Jelfos darbuotojų turi papildomas 3, 7 ar 10 metų įdarbinimo garantijas. Pagal Jelfos ir HBM kolektyvines sutartis įmonės privalo mokėti išmokas darbuotojams, kurie yra išdirbę tam tikrą metų skaičių.

Mokymo politika – Grupės įmonių veiklos specifika bei GGP reikalavimai įpareigoja Grupę sukurti ir tobulinti vidinių mokymų sistemą, paremtą profesinės patirties ir įgūdžių perdavimu. Dauguma gamybos, techninio aptarnavimo, tiekimo, vaistų registracijos ar kokybės kontrolės padalinių darbuotojų turi turėti specifines profesines žinias, kurių negalima įgyti mokymo įstaigose. Šios žinios perduodamos iš vieno darbuotojo kitam per vidinius mokymus ir praktinio darbo metu. Grupės įmonėse taip pat rengiami saugaus darbo mokymai, apimantys žinių suteikimą, kaip saugiai dirbti su gamybos įranga, pirmosios pagalbos bei higienos įgūdžių suteikimą darbuotojams ir t.t.

Moderni techninė bazė, t.y. Grupės įmonėse naudojama nauja ir moderni įranga ne tik palengvina darbo atlikimą, bet kartu sumažina nelaimingų atsitikimų darbe bei profesinių ligų riziką.

24. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

24.2. Darbuotojai ir žmogiškųjų išteklių politika (tęsinys)

24.2.2. Darbuotojų statistika

Paskutinįjį 2009 m. ketvirtį Grupėje ir Bendrovėje buvo baigtas darbuotojų skaičiaus optimizavimo procesas. Dėl to su kai kuriais darbuotojais buvo pasirašyti tarpusavio susitarimai dėl darbo sutarčių nutraukimo. Darbuotojų skaičiaus pokyčiai buvo planuoti ir kontroliuojami, todėl jie neturėjo įtakos Grupėje įdiegtai motyvacinei sistemai. Dėl šios priežasties natūrali Grupės darbuotojų kaita 2009 m. buvo nežymi ir sudarė 3,4 proc. (Bendrovėje 3,8 proc.) nuo vidutinio darbuotojų skaičiaus.

Pagrindinis darbuotojų skaičiaus pasikeitimo tikslas 2009 m. – veiklos optimizavimas, siekiant pateikti rinkai aukšto lygio technologinio proceso ir aukštos kokybės produktus bei paslaugas. Atitinkamai išaugo reikalavimai Grupės darbuotojų kvalifikacijai. Darbuotojų su aukštesniu išsilavinimu skaičius padidėjo iki 44 proc. (2008 m. – 40 proc.), specialistų skaičius išaugo iki 53 proc. (2008 m. – 51 proc.).

Darbuotojų skaičius Grupės įmonėse 2007 m., 2008 m. ir 2009 m. gruodžio 31 d.:

	2007	2008	2009
Sanitas	192	189	131
HBM	341	345	287
Jelfa	921	994	936
Homeofarm	-	17	18
UAB „Altisana“* (toliau – „Altisana“)	1	-	-
Iš viso	1.455	1.545	1.372

*Sanito dukterinė įmonė iki 2008-04-17

Vidutinis darbuotojų skaičius Grupės įmonėse 2007 m., 2008 m. ir 2009 m.:

	2007	2008	2009
Sanitas	173	192	160
HBM	318	347	316
Jelfa	937	938	965
Homeofarm	-	-	18
Altisana	1	-	-
Iš viso	1.429	1.477	1.459

Darbuotojų grupavimo pagal jų užimamas pareigas santrauka 2007 m., 2008 m. ir 2009 m. gruodžio 31 d.:

	Sanitas			Sanito Grupė		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Vadovaujantis personalas	9	10	8	24	25	23
Specialistai	73	82	67	607	791	724
Darbininkai	110	97	56	824	729	625
Iš viso	192	189	131	1.455	1.545	1.372

Darbuotojų grupavimo pagal jų išsilavinimą santrauka 2007 m., 2008 m. ir 2009 m. gruodžio 31 d.:

	Sanitas			Sanito Grupė		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Aukštasis išsilavinimas	73	77	74	541	621	609
Aukštesnysis išsilavinimas	38	39	23	42	525	445
Vidurinis arba profesinis išsilavinimas	80	72	34	603	389	312
Nebaigtas vidurinis išsilavinimas	1	1	-	269	10	6
Iš viso	192	189	131	1.455	1.545	1.372

Vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio prieš mokesčius suvestinė 2007 m., 2008 m., 2009 m.:

	Sanitas			Sanito Grupė		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Vadovaujantis personalas	16.727	22.533	22.347	20.300	24.992	23.198
Specialistai	2.928	3.890	3.813	4.600	4.940	4.805
Darbininkai	1.873	2.478	2.043	2.700	2.654	2.587

24. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

24.3. Aplinkosauga

Ataskaitiniu laikotarpiu aplinkos apsaugos uždaviniai buvo sprendžiami visuose Grupės ir Bendrovės veiklos srityse: vaistinių preparatų gamybos, pakavimo, kokybės kontrolės, techninio aptarnavimo ir bendruose veiklos procesuose. Buvo taupomas vanduo bei energija, nuo galimų teršalų išsiskyrimo saugoma atmosfera ir dirvožemis.

2009 m. į aplinkos orą iš stacionarių ir mobilių Sanito taršos šaltinių pateko 19,5 t teršalų (2008 m. – 22,17 t, 2007 m. – 22,77 t). 2009 m. Sanito katilinėje sudeginta 345.478 nm³ gamtinių dujų (2008 m. – 193.927 nm³, 2007 m. – 437.197 nm³). 2009 m. technologinio proceso metu sunaudota 632 litrų suskystintų propano – butano mišinio dujų (2008 m. – 1.501 litrų, 2007 m. – 2.231 litrų). Sanitas eksploatavo 29 automobilius ir 1 autopakrovėją (2008 m. – 30 automobilių, 2007 m. – 25 automobilių). Didžioji dalis automobilių naudoja dyzelinį kurą. Dėl sumažėjusių Sanito gamybos apimčių, sumažėjo sunaudojamas propano – butano dujų ir kitų cheminių medžiagų kiekis.

Ataskaitiniais metais Bendrovė įdėjo daugiau pastangų mažinant sunaudojamo vandens kiekį. Pasirinkus optimaliausią sprendimą, suvartota 17.000 m³ vandens: 2.000 m³ buitiniams ir 15.000 m³ gamybiniais poreikiams. Palyginus su 2008 m. ir 2007 m., 2009 m. ženkliai sumažėjo sunaudojamo požeminio vandens kiekis: 2009 m. – 17.000 m³, 2008 m. – 50.000 m³, 2007 m. – 35.000 m³.

2009 m. Sanite susidarė apie 147 tonos atliekų (2008 m. – 700 tonų, 2007 m. – 669 tonos), iš jų 0,5 tonos pavojingų (2008 m. – 5 tonos, 2007 m. – 1 tona). Ataskaitiniais metais daugiau dėmesio skirta atliekų rūšivimui – 16 tonų atliekų buvo surūšiuotos ir perduotos antriniam panaudojimui. Pavojingos atliekos buvo perduotos pavojingų atliekų tvarkytojams, o buitinės atliekos buvo saugomos sąvartyne.

Atsižvelgdama į pasaulyje populiarias humanistines ir ekologines tendencijas, smerkiančias gyvūnų naudojimą medicininiams bandymams, Jelfa atsisakė gyvūnų auginimo ir tokių gyvūnų kaip triušiai, pelės, žiurkėnai, katės ir jūros kiaulytės naudojimo kokybės nustatymo testuose. 2009 m. jų naudojimas buvo pakeistas fermentiniais ir biocheminiais testais.

Jelfoje ženkliai sumažėjo pagaminamų atliekų kiekis, nes 2009 m. ji pagamino tik 226,2 t atliekų, tuo tarpu 2008 m. - 1.748 t, o 2007 m. - 1.578,5 t. Pagrindinė šio sumažėjimo priežastis – anglių katilinės administravimo perdavimas išorės įmonei bei gyvūnų auginimo atsisakymas.

2009 m. HBM sunaikino 130,03 t atliekų (2008 m. – 146,68 t, 2007 m. – 105,95 t): 11,96 t pavojingų atliekų sudegino pavojingų atliekų tvarkytojai (2008 m. – 13,19 t, 2007 m. – 11,72 t), o 82,89 t kitų atliekų buvo perdirbtos arba panaudotos kaip antrinės žaliavos (2008 m. – 81,68 t, 2007 m. – 49,76 t). Kitos atliekos buvo saugomos sąvartyne.

HBM naudojo 50 automobilių (9 Martine, 31 Prahoje ir 10 Bratislavoje). Didžioji dalis automobilių naudoja dyzelinį kurą.

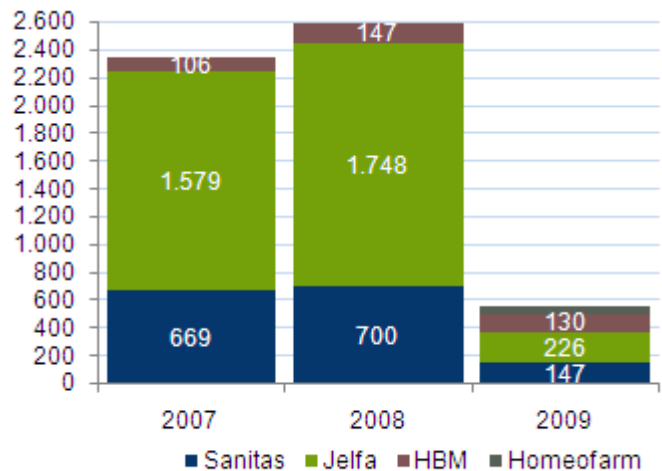
Homeofarm nepertraukiamai kontroliuoja savo įtaką aplinkai. Pagal galiojančius teisės reikalavimus, įmonė privalo registruoti pagamintų atliekų kiekius ir pranešti apie juos specialioms įmonėms, atsakingoms už atliekų perdirbimą. 2009 m. Homeofarm pagamino 58,04 t atliekų, iš jų 12,31 t pavojingų.

24.4. Sanito Grupės veikla tyrimų ir plėtros srityje

2009 m. ir toliau koncentruotasi į dermatologijos, oftalmologijos, diabeto, urologijos ir injekcinių vaistų sritis. Siekiant sustiprinti pozicijas šiose terapinėse srityse įsigytos 4 vaistų bylų. Ir toliau plėtoti 15 savų dermatologijos ir injekcinių preparatų srities projektų. 3 iš šių 15 projektų pateikti registracijai iki 2009 m. pabaigos, dar 8 bus pateikti registracijai iki 2010 m. pabaigos. Siekiant užtikrinti nepertraukiamą naujų produktų pristatymą į pagrindines Sanito Grupės rinkas, 2010 m. planuojama investuoti į 10 naujų produktų bylų.

2009 m. Sanito Grupė gavo 108 patvirtinimus, suteikiančius rinkodaros teises (2008 m. – 38 patvirtinimai), 2010 m. planuojama pateikti daugiau nei 190 naujų paraiškų rinkodaros teisėms gauti.

2009 m. pradėta nauja veikla – licencijų suteikimas pačių išvystytiems produktams, šią naują veiklą planuojama tęsti ir ateityje.

Grupės įmonių pagamintos atliekos, tonomis

24. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

24.5. Pirkimai

Sanito Grupės tiekėjai išskiriami į 2 grupes, kiekvienai jų taikoma skirtinga pirkimo taktika.

Pirmoji tiekėjų grupė sudaryta iš veikliųjų ir pagalbinių medžiagų bei nesupakuotų vaistinių preparatų bei žaliavų tiekėjų. Būdingiausi šios grupės bruožai – didelis tiekėjų skaičius ir nedidelis iš kiekvieno tiekėjo perkamų medžiagų kiekis. 2009 m. Sanito Grupė veikliausias ir pagalbines medžiagų bei nesupakuotus vaistinius preparatus pirkė iš 193 tiekėjų (2008 m. iš 140 tiekėjų) (vien Jelfa pirkė iš 106 tiekėjų), bendras nupirktų medžiagų rūšių kiekis viršija 450 (2008 m. - virš 600). Galimybė sumažinti tiekėjų skaičių yra ribota, nes visos gamybos vietos gamina skirtingus produktus, kurių gamybai naudojamos skirtingos veikliosios ir pagalbinės medžiagos. Nedidelis perkamų medžiagų kiekis neleidžia naudoti Grupės pirkimo strategijos kuomet galima susitarti dėl palankesnių pirkimo ir apmokėjimo sąlygų.

Antroji grupė – pakavimo medžiagų tiekėjai. Šiai grupei būdingas dvigubai mažesnis tiekėjų skaičius (2009 m. apie 80, 2008 m. apie 70) ir didelis perkamų medžiagų kiekis. Ypač daug perkama iš spaustuvių, nes kiekvienam gatavam produktui naudojamos skirtingos dėžutės ir informaciniai lapeliai. 2009 m. nupirkta apie 3.000 rūšių pakavimo medžiagų (2008 m. – 6.000). Keletas pakavimo medžiagų tiekėjų yra bendri visoms Sanito Grupės įmonėms, o tai suteikia galimybę susitarti dėl palankesnių kainų grupės lygmenyje. Dėžutės, informaciniai lapeliai ir etiketės perkami iš vietinių spaustuvių Lietuvoje, Lenkijoje ir Slovakijoje. Esant nemažai konkurencijai tarp spaustuvių, atsiranda galimybės susitarti dėl gerų pirkimo ir lanksčių pristatymo sąlygų.

Sanito Grupės žaliavų ir pakavimo medžiagų pirkimai 2007, 2008 ir 2009 m.:

	2007	2008	2009
Sanitas	47.500	5.371	43.352
HBM	14.700	13.990	12.996
Jelfa	6.600	2.545	2.443
Viso	68.800	70.906	58.791

24.6. Konkurentai

Pagrindiniai Sanitas Grupės konkurentai yra kitos Centrinės ir Vakarų Europos rinkoms produkciją tiekiančios generinių vaistų gamybos bendrovės. Šiuo metu didėjantis maisto papildų importas iš kitų ES valstybių didina konkurenciją Sanito gaminamiems maisto papildams.

Pagrindiniai Sanito konkurentai kietų vaistų formų gamybos srityje yra UAB „Liuks“, „Sopharma“, „Grindex“, „Actavis“, „Zentiva“, „KRKA“, „Lannacher“, pagrindiniai konkurentai gaminantys injekcinius preparatus – „Sandoz“, „KRKA“, „Ranbaxy“. Maisto papildų rinkoje Sanitas konkuruoja su daugeliu maisto papildų gamintojų. Pagrindiniai konkurentai šiame segmente, turintys panašios sudėties ar panašios paskirties produktus – „Valentis“, UAB „Aconitum“, „Vitabiotics“, „Vitabalans“. Pagrindiniai Sanito tepalų rinkos konkurentai yra „Grindex“, „Actavis“, „Spirig“, „GlaxoSmithKline“, „Shering“.

HBM gamina injekcinius preparatus, tabletes, tepalus. Pagrindinis jos konkurentas – „Zentiva“.

Lenkijoje stipriausias pozicijas užima „Polpharma“, „GlaxoSmithKline“, „Sandoz“ ir kitos Lenkijos bei užsienio bendrovės.

24.7. Pardavimai ir produkcijos distribucija

2009 m. Sanito Grupė savo pagrindinėms rinkoms pristatė 42 naujus produktus. 2008 – 2009 m. rinkai pristatyti produktai padidino 2009 m. Grupės pardavimus 23.982 tūkst. litų.

Savų produktų pardavimai pagrindinėse Grupės rinkose 2007 – 2009 m. pateikti žemiau:

	2007	2008	2009
Lenkija	180.716	212.361	150.439
Rusija	38.589	44.082	47.162
Lietuva	14.623	17.186	13.054
Ukraina	6.293	6.184	7.997
Čekijos Respublika	1.061	4.232	6.588
Slovakija	337	2.661	5.373
Vengrija	3.621	4.528	3.513
Kitos valstybės	17.159	18.992	17.565
Iš viso	262.399	310.226	251.691

Savos produkcijos pardavimai Lenkijos rinkoje

2009 m. pirmąjį ketvirtį savos produkcijos pardavimų pajamos Lenkijoje sumažėjo 48 proc., lyginant su tuo pačiu periodu 2008 m., dėl keleto priežasčių. Pirmiausia, nuo 2009 m. sausio 1 d. Grupė nutraukė neharmonizuotų produktų pardavimus šiai rinkai. Be to, Grupė pakeitė kai kurių produktų pakavimo medžiagas. Kadangi jų perregistravimo procesas buvo baigtas tik 2009 m. sausio – vasario mėn., tai turėjo neigiamą įtaką 2009 m. sausio – vasario mėn. pardavimams.

24. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

24.7. Pardavimai ir produkcijos distribucija (tęsinys)

Savos produkcijos pardavimai Lenkijos rinkoje (tęsinys)

Pardavimai Lenkijos rinkoje atsigavo antrąjį 2009 m. ketvirtį ir pasiekė 46.592 tūkst. litų, lyginant su pirmojo ketvirčio 25.288 tūkst. litų pardavimais. Vietine valiuta pardavimai antrąjį 2009 m. ketvirtį sudarė 60.131 tūkst. Lenkijos zlotų (46.592 tūkst. litų) ir buvo 17,4 proc. didesni nei tuo pačiu metu 2008 m. (51.217 tūkst. Lenkijos zlotų (51.847 tūkst. litų) 2008 m. antrąjį ketvirtį).

Trečiąjį ketvirtį pardavimai Lenkijos rinkoje sumažėjo, lyginant su tuo pačiu periodu praėjusiais metais (42.668 tūkst. Lenkijos zlotų ir 48.133 tūkst. Lenkijos zlotų arba 35.369 tūkst. litų ir 50.067 tūkst. litų), nes distributoriai mažino atsargų kiekį nuosavuose sandėliuose, kad pagerintų savo apyvartinio kapitalo efektyvumą. Dėl to Grupės pardavimai rinkai sumažėjo.

Ketvirtąjį ketvirtį atsargų lygis paskirstymo kanale nebemažėjo, dėl to paskutinįjį metų ketvirtį pardavimai atsigavo – ketvirtojo ketvirčio pardavimai padidėjo 22,44 proc., lyginant su trečiuoju 2009 m. ketvirčiu ir sudarė 43.305 tūkst. litų.

Metų pardavimai yra mažesni nei praėjusiais metais dėl aukščiau išvardintų priežasčių.

Savos produkcijos pardavimai Rusijos rinkoje

2009 m. pradžioje Grupė sustabdė visus pardavimus tiems pirkėjams iš Rusijos, kurie turėjo pradelstų mokėtinų sumų Grupės įmonėms. Pirmąjį ketvirtį Grupė atgavo daugumą pradelstų gautinų sumų iš Rusijos pirkėjų.

Pardavimai buvo atnaujinti kovo mėn., tačiau tik finansiškai patikimiems pirkėjams, kurie pilnai atsiskaito su Grupės įmonėmis. Dėl to antrojo ketvirčio pardavimai Rusijos rinkoje vietine valiuta buvo didesni, nei pirmojo ketvirčio pardavimai, tačiau mažesni nei 2008 m. pardavimai tuo pačiu metu. Antrojo ketvirčio pardavimai buvo mažesni nei praėjusių metų pardavimai tuo pačiu metu, nes Rusijos distributoriai mažino savo atsargų kiekį sandėliuose, siekdami efektyviau valdyti apyvartinį kapitalą.

Pardavimai Rusijos rinkai atsigavo trečiąjį ketvirtį ir sudarė 10.865 tūkst. litų. Tai viršijo praėjusių metų to paties periodo pardavimus (10.199 tūkst. litų) ir 2009 m. antrojo ketvirčio pardavimus (7.615 tūkst. litų).

Per ketvirtąjį metų ketvirtį pardavimai Rusijos rinkoje sparčiai išaugo ir pasiekė didžiausią ketvirčio pardavimų lygį per paskutiniuosius dvejus metus, t.y. 19.070 tūkst. litų, kadangi atsargų lygis paskirstymo kanale buvo normalizuotas ir įtempta praėjusių metų situacija su pradelstomis gautinomis sumomis išspręsta. Dėl šios priežasties metiniai pardavimai padidėjo 6,99 proc., lyginant su praėjusiais metais.

Savos produkcijos pardavimai Ukrainos rinkoje

Pardavimai Ukrainos pirkėjams pastoviai didėjo per 2009 m. ir buvo 29,32 proc. didesni nei 2008 m., nes čia nebuvo susidurta su problemomis, būdingomis Rusijos rinkos pirkėjams, kadangi sudėtingas gautinų sumų apmokėjimo valdymo procesas buvo pradėtas 2008 m. ir baigtas 2008 m. gruodį.

Savos produkcijos pardavimai Lietuvos rinkoje

Pardavimai Lietuvos rinkoje sumažėjo lyginant su 2008 m., nes naujoje Bendrovės gamykloje pagamintus produktus buvo leista parduoti tik antroje 2009 m. pusėje, kuomet buvo gauti stabilumo testų rezultatai ir baigtos registravimo procedūros.

Pardavimai trečiąjį ketvirtį taip pat buvo mažesni nei praėjusiais metais dėl to, kad sumažėjo ligoninių bei nereceptinių vaistų rinkos (apie 15 proc.).

Per ketvirtąjį ketvirtį pardavimai išaugo 31,71 proc., palyginus su 2009 m. trečiuoju ketvirčiu ir sudarė 4.046 tūkst. litų. Tai lėmė rinkos ir Grupės užimamos rinkos dalies augimas.

Savos produkcijos pardavimai Čekijos ir Slovakijos rinkoje

Spartus pardavimų augimas tęsėsi Čekijos ir Slovakijos rinkose, kur metinis augimas sudarė 55,67 proc. ir 101,92 proc. atitinkamai.

Savos produkcijos pardavimai Vengrijos rinkoje

Pardavimai Vengrijos rinkose atsigavo antrąjį 2009 m. ketvirtį ir sudarė 935 tūkst. litų, lyginant su 734 tūkst. litų pardavimais pirmąjį 2009 m. ketvirtį ir 1.124 tūkst. litų 2009 m. trečiąjį ketvirtį. Tačiau Grupė nusprendė nutraukti savo skatinimo veiklą Vengrijoje paskutinįjį 2009 m. ketvirtį, nes rinkos augimas buvo lėtesnis, nei tikėtasi. Šiuo metu Grupė svarsto kitokio verslo modelio galimybes šioje rinkoje.

25. Finansinės veiklos apžvalga

2009 m. Sanito Grupės pardavimai pasiekė 322.749 tūkst. litų, lyginant su 382.512 tūkst. litų pardavimais 2008 m. Grupės pardavimų sumažėjimą daugiausiai nulėmė sumažėję pardavimai Lenkijoje ir Lietuvoje. Pardavimai Lenkijos rinkoje sumažėjo 2009 m., nes nuo 2009 m. sausio 1 d. Grupė nutraukė nehormonizuotų produktų pardavimą šioje rinkoje. Pakeitus kai kurių produktų pakavimo medžiagas, perregistravimo procesas buvo užbaigtas tik 2009 m. sausio – vasario mėnesiais, o tai turėjo neigiamos įtakos šio laikotarpio Grupės pardavimams. Pardavimų Lietuvoje sumažėjimą, lyginant su 2008 m., nulėmė tai, kad naujoje gamykloje pagamintus vaistus buvo galima parduoti tik nuo antrosios 2009 m. pusės, po to kai buvo atlikti stabilumo testai ir užbaigtas registracijos procedūros.

2009 m. Sanito Grupė uždirbo 168.787 tūkst. litų grynojo pelno (2008 m. – 211.108 tūkst. litų). Grynojo pelno sumažėjimas 2009 m. yra tiesiogiai susijęs su pardavimų sumažėjimu ataskaitiniu laikotarpiu.

Grupė savo veiklos ataskaitas pateikia Litais, dėl to jos bendrųjų pajamų ataskaita yra priklausoma nuo užsienio valiutos kurso pokyčių. Dėl silpnėjančio Lenkijos zlotų Grupė 2008 m. patyrė 49.953 tūkst. litų nuostolių. 2009 m. Lenkijos zlotas sustiprėjo ir tai turėjo 1.145 tūkst. litų teigiamą įtaką grynajam rezultatui.

Pagrindiniai Sanito Grupės finansiniai rodikliai ir jų dinamika 2007 – 2009 m.:

	2007	2008	2009
Pardavimų pajamos	335.404	382.512	322.749
<i>Pokytis %</i>	107,4%	14,0%	-15,6%
Pardavimų savikaina	(163.724)	(171.404)	(153.962)
Bendrasis pelnas	171.680	211.108	168.787
<i>Pokytis %</i>	125,7%	23,0%	-20,0%
<i>Marža %</i>	51,2%	55,2%	52,3%
Pardavimų ir paskirstymo sąnaudos	(74.449)	(96.619)	(80.455)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	22,2%	25,3%	24,9%
Registravimo sąnaudos	(8.457)	(14.607)	(11.106)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	2,5%	3,8%	3,4%
Tyrimų ir plėtros sąnaudos	(2.301)	(2.726)	(1.901)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	0,7%	0,7%	0,6%
Administracinės sąnaudos	(25.095)	(49.703)	(35.954)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	7,5%	13,0%	11,1%
Kitos veiklos rezultatas	2.639	2.521	1.252
EBIT	64.017	49.974	40.623
<i>Pokytis %</i>	608,4%	-21,9%	-18,7%
<i>Marža %</i>	19,1%	13,1%	12,6%
Finansinė veikla, grynąja verte	(25.281)	(60.037)	(22.870)
EBT	38.742	(10.063)	17.753
<i>Pokytis %</i>	608,4%	-126,0%	276,4%
<i>Marža %</i>	11,6%	-2,6%	5,5%
Pelno mokestis	(1.446)	8.179	91
Grynasis pelnas (nuostoliai)	37.296	(1.884)	17.844
<i>Pokytis %</i>	608,4%	-105,1%	1.047,1%
<i>Marža %</i>	11,1%	-0,5%	5,5%
<i>Nuosavo kapitalo grąža</i>	10,2%	-0,6%	5,6%
<i>Turto grąža</i>	4,8%	-0,3%	2,6%
<i>Likvidumo rodiklis</i>	116,2%	38,8%	74,1%
<i>Skubaus padengimo rodiklis</i>	76,3%	26,9%	47,5%
Pagrindinė ir sumažinta pelno (nuostolių) dalis vienai akcijai (litais)	1,2	(0,06)	0,57
Akcijos kainos ir pelno akcijai santykis (litais)	20,58	(349,58)	15,44

26. Pagrindinės rizikos ir rizikos valdymas

Grupė susiduria su palūkanų normų, likvidumo, valiutos kursų ir kredito rizikomis. Detali informacija apie šių rizikų valdymą pateikta Konsoliduotųjų ir Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio 34 pastaboje „Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika“.

27. Pagrindiniai vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, susijusių su konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių sudarymu, požymiai

Grupės vadovybė užtikrina, kad Grupės apskaitos ir finansų departamentų darbuotojai turėtų tinkamą kompetenciją, patirtį ir naujausias žinias, reikalingas konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių paruošimui. Paruoštų ataskaitų rinkinių kontrolė užtikrinama pareigų atskyrimu. Visi konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai yra ruošiami Sanito apskaitos arba finansų departamentų darbuotojų ir yra detalčiai peržiūrimi ir patvirtinami Vyr. buhalterio arba Finansų direktoriaus. Sanitas turi Audito komitetą, kuris prižiūri ataskaitų rinkinių ruošimo procesą ir teikia valdybai ataskaitas du kartus per metus.

28. Susijusių šalių sandoriai

2009 m. Sanito grupė turėjo susijusių šalių sandorių su dukterinėmis įmonėmis (Jelfa, HBM ir Homeofarm), akcininke AB „Invalda“ ir jos susijusiomis šalimis (AB „Acena“, AB „Finasta įmonių finansai“, UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“, FMĮ AB „Finasta“), akcininku Amber Trust II bei kitais akcininkais - fizinais asmenimis. Daugiau informacijos apie šiuos sandorius yra pateikta Konsoliduotųjų ir Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio 35 pastaboje „Susijusių šalių sandoriai“.

VI. KITA INFORMACIJA

29. Sanito įstatų pakeitimo tvarka

Bendrovės įstatai keičiami visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu 5/6 (penkių šeštųjų) visuotiniame susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsų dauguma. Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliotas asmuo. Pakeisti Bendrovės įstatai privalo būti įregistruoti juridinių asmenų registre kaip tai numato įstatymai.

30. Reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra Sanitas ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei

Bendrovė nėra šalis reikšmingų susitarimų, kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei.

31. Bendrovės ir jos valdymo organų narių ar darbuotojų susitarimai, numatantys kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties, arba jei jų darbas baigtųsi dėl Sanito kontrolės pasikeitimo

Bendrovė neturi susitarimų su darbuotojais, numatančių kompensacijas, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties arba jei jų darbas baigtųsi dėl Bendrovės kontrolės pasikeitimo.

32. Duomenys apie Bendrovės viešai skelbtą informaciją

Vykdydamas savo prievoles Sanitas viešai paskelbė visą įstatymų numatytą, listinguojamoms bendrovėms privalomą atskleisti, informaciją (metinė, tarpinė informacija, pranešimai apie vadovo sandorius dėl emitento vertybinių popierių, esminiai įvykiai ir t. t.). Su viešai paskelbta informacija galima susipažinti NASDAQ ir Bendrovės internetinėse svetainėse.

33. Svarbiausi 2009 m. įvykiai

- 2009 m. sausio 12 d. užbaigtas dalies AB „Invalda“ priklausiusių Sanito akcijų pardavimo sandoris Baltic Pharma Limited.
- 2009 m. balandžio 24 d. įvyko Bendrovės eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris išsprendė eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus, patvirtino Konsoliduotą ir Bendrovės 2008 metų finansinę atskaitomybę ir metinį pranešimą. Vietoje atsistatydinusio Vytauto Bučo valdybos nariu išrinktas Martin Oxley.
- 2009 m. balandžio 28 d. vietoje Dariaus Šulnio valdybos pirmininku išrinktas Ashwin Roy.
- 2009 m. spalio 9 d. įvyko Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris išrinko auditorių 2009 m. finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti, patvirtino Planą ir pakeitė Sanito įstatus. Vietoje atsistatydinusio Dariaus Žaromskio valdybos nariu buvo išrinktas Tomas Nausėda.

34. Planai ir prognozės

2009 m. Grupė pristatė rinkai 42 naujus produktus, o 2010 m. rinkai žadama pristatyti beveik 50 naujų produktų. Grupė neplanuoja plėtos į naujas rinkas, tačiau dės visas pastangas, kad pardavimai didėtų dabartinėse Grupės rinkose.

Po to kai Rusijos platintojai pertvarkė savo apyvartinį kapitalą ir padarė jį ekonomiškiau, 2010 m. tikimasi Rusijos rinkos atsigavimo. Grupė tikisi, jog padidinus pardavimų skatinimo išteklius, pardavimai Rusijoje turėtų sudaryti beveik 20 proc. visų 2010 m. Grupės pardavimų.

2008 m. pabaigoje užbaigta ES harmonizacija sąlygojo mažesnius pardavimus 2009 m. pradžioje. Grupės vadovybė tikisi, jog 2010 m. pardavimai Lenkijoje bus didesni, kadangi šiais metais nebus neigiamos įtakos dėl prarastų neharmonizuotų produktų pardavimų.

Gamybos pajėgumų išnaudojimą pagerins naujų produktų įvedimas į rinką ir kontraktinė gamyba. Didelis augimas planuojamas akių lašų gamybos linijoje, kurį nulems savų ir kontraktinių produktų gamyba. Didesnis gamybinių pajėgumų išnaudojimas leis Grupės įmonėms ekonomiškiau išnaudoti išteklius.

2009 m. Grupė peržiūrėjo verslo aptarnavimo sritis ir nustatė sferas, kurias reikia patobulinti. Grupė ženkliai sumažino savo administracines išlaidas, atsisakydama tų paslaugų, kurios neprideda norimos vertės Grupės rezultatui. 2009 m. Grupės darbuotojų skaičiaus optimizavimas 10 proc., padarė organizaciją taupesne ir labiau ekonomiška. Dėl aukščiau aptartų pakeitimų, 2010 m. Grupė pradės būdama efektyvesne nei prieš vienerius metus. Vadovybė ir toliau ieškos galimybių, gerinančių Grupės operacijų efektyvumą.

VII. INFORMACIJA APIE TAI, KAIP SANITAS LAIKOSI VALDYMO KODEKSO TAIKOMO NASDAQ REGULIUOJAMOJE RINKOJE LISTINGUOJAMOMS BENDROVĖMS

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovės akcininkai apie jos plėtros strategiją bei tikslus informuojami finansinių ataskaitų rinkiniuose, konsoliduotuose 6 mėnesių tarpiniame ir metiniame pranešimuose, pranešimuose žiniasklaidai. Bendrovės finansiniai ataskaitų rinkiniai bei pranešimai, lietuvių ir anglų kalbomis, pateikiami Bendrovės internetinėje svetainėje, todėl yra lengvai prieinami akcininkams.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovė yra numaciusi ilgalaikius ir trumpalaikius veiklos strateginius tikslus. Bendrovės valdyba, administracijos vadovai deda visas pastangas šių tikslų įgyvendinimui – kuriami nauji Sanito Grupei priklausantys padaliniai, plečiama kvalifikuotų specialistų komanda.
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Ne	Bendrovėje priežiūros organas – stebėtojų taryba nėra sudaromas. Šią rekomendaciją įgyvendina Bendrovės vadovas ir valdyba. Valdyba tvirtina Bendrovės veiklos strategiją, metinį biudžetą, kontroliuoja sandorių sudarymą bei biudžeto įgyvendinimą, analizuoja Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinius ir teikia juos akcininkams. Sprendimų įgyvendinimas pavedamas Bendrovės vadovui, per jį – funkciniais vadovams.
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	Bendrovės vadovybė siekia užtikrinti visų, su Bendrovės veikla susijusių, asmenų interesus. Skaidri veikla, periodišką informavimą apie veiklos rezultatus ir išylančias problemas, vadovybės bendravimas su spauda sudaro galimybę suinteresuotiems asmenims – kreditoriams, klientams, tiekėjams, vietos bendruomenei - gauti reikiamą informaciją apie Bendrovę ir taip sudaro galimybę užtikrinti savo teises ir interesus. Bendrovė siekia išlaikyti ilgalaikius santykius su savo verslo partneriais, prioritetu laikydama tinkamą ir savalaikį sutartinių įsipareigojimų vykdymą, teikiamos produkcijos kokybiškumą. Darbuotojai informuojami apie Bendrovėje vykstančius ar įvyksiančius pasikeitimus, rengiami Bendrovės vadovybės ir darbuotojų susitikimai. Bendrovė periodiškai leidžia Sanito Grupės informacinį biuletinį „InSanitas“, kuris yra prieinamas visos Grupės darbuotojams.
II principas: Bendrovės valdymo sistema Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		
2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.	Ne	Bendrovėje kolegialus priežiūros organas nesudaromas. Bendrovės kolegialus valdymo organas yra valdyba. Valdyba renka Bendrovės vadovą – generalinį direktorių, kuris periodiškai atsiskaito valdybai apie Bendrovės veiklą, jam nustatytų tikslų įgyvendinimą. Valdyba tvirtina praėjusių ataskaitinių laikotarpių rezultatus, nustato tikslus ateinantiems ataskaitiniams laikotarpiams.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Už strateginį vadovavimą Bendrovei atsakingas kolegialus valdymo organas – valdyba. Valdyba analizuoja ir tvirtina Bendrovės vadovo pateiktą medžiagą apie Bendrovės veiklos strategiją, analizuoja ir vertina Bendrovės finansinę būklę.
2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Ne	Kolegialus priežiūros organas Bendrovėje nesudaromas.
2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai. ¹	Taip	Bendrovėje nėra kolegialaus priežiūros organo, tačiau Bendrovėje sudaromas kolegialus valdymo organas – valdyba (5 nariai), kurį renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Valdybai taikomi III ir IV principai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.
2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus. ²	Taip	Bendrovės valdybą sudaro 5 (penki) nariai. Narių skaičių nustatė ir kandidatus išrinko visuotinis akcininkų susirinkimas. Bendrovės nuomone, valdyboje nesusidaro situacija, kuomet nedidelė asmenų grupė gali dominuoti valdybai priimant sprendimus.
2.6. Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinis patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.	Neaktualu	Nuostata neaktuali, nes Bendrovėje sudaromas tik kolegialus valdymo organas – valdyba.
2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.	Taip	Bendrovės valdybos pirmininkas ir vadovas nėra tas pats asmuo, valdybos pirmininkas prieš tai nėra buvęs Bendrovės vadovu.

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba (pavyzdžiui, komitetų formavimas), neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovu, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka. Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.		
3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.	Taip	Valdybos sudarymo mechanizmas užtikrina objektyvią ir nešališką Bendrovės valdymo organų priežiūrą. Informacija apie kandidatus į valdybos narius, jų veiklą, kvalifikaciją ir išsilavinimą atskleidžiama akcininkams iki rinkimo visuotiniame akcininkų susirinkime. Smulkiesiems akcininkams nėra varžoma teisė ir galimybė turėti savo atstovą kolegialiaame valdymo organe.
3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienu metu turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	Taip	Siūlomų į valdybą kandidatų vardai ir pavardės yra skelbiamos per NASDAQ sistemą iš anksto, likus ne mažiau kaip 21 dienai iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kartu su visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektais. Su informacija apie kandidatų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį ir einamas pareigas galima susipažinti Bendrovėje likus ne mažiau kaip 21 dienai iki visuotinio akcininkų susirinkimo. Kandidatai taip pat pristatomi visuotinio akcininkų susirinkimo metu. Bendrovė periodiškai renka informaciją apie Bendrovės valdybos narių išsilavinimą, pareigas bei dalyvavimą kitų įmonių veikloje. Informaciją apie valdybos narius galima rasti Bendrovės finansinių ataskaitų rinkiniuose ir pranešimuose, jos internetinėje svetainėje.
3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.	Taip	Bendrovės konsoliduotuose metiniuose, tarpiniuose 6 mėnesių pranešimuose skelbiama informacija apie kolegialaus organo – valdybos sudėtį bei trumpai supažindinama su jos narių išsilavinimu, užimamomis pareigomis, sudarant galimybę akcininkams ir investuotojams įvertinti valdybos narių kompetencijos tinkamumą.
3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialaus organo sudėtis turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai vertinama. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse. Bent vienas iš atlyginimo komiteto narių turėtų turėti žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje.	Ne	Šios rekomendacijos Bendrovė laikosi iš dalies. Bendrovėje nėra valdybos ir audito komiteto narių kvalifikacijos vertinimo praktikos, tačiau Bendrovė mano, jog jos valdybos bei audito komiteto nariai turi įvairiapusių naujausių žinių finansų, ekonomikos, teisės srityse, taip pat pakankamai patirties, kad būtų tinkamai atliekamos kiekvieno iš jų užduotys.

³-Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	Ne	<p>Bendrovė tik iš dalies laikosi šios rekomendacijos: nauji valdybos nariai susipažindinami su Bendrovės vidiniais dokumentais, verslo procesais, veiklos rezultatus sąlygojančiais veiksniais. Valdybos narių įgūdžių ir žinių metinis patikrinimas nėra atliekamas.</p>
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	Ne	<p>Nepriklausomų narių ir jų pakankamo skaičiaus kolegialiaame valdymo organe klausimas Bendrovėje nebuvo svarstytas. Pradėjus tai daryti, bus siekiama racionalaus sprendimo, kuris užtikrintų kodekso rekomendacijų laikymąsi ir akcininkų interesus, taip pat bus nustatomi konkretūs nepriklausomumo įvertinimo kriterijai.</p>
<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 	Ne	<p>Komentaras prie 3.6. punkto.</p>

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluotė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį);</p> <p>5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p>		
<p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	Neaktualu	<p>Bendrovės valdyba konkrečių nepriklausomumo įvertinimo kriterijų dar nėra nustačiusi. Pradėjus tai daryti, valdybai nebus ribojama teisė, iš esmės, nustatyti nepriklausomumo sąvokos turinį. Valdyba galės nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su Bendrove susijusių aplinkybių.</p>
<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	Ne	<p>Bendrovė šios rekomendacijos nesilaiko, nes iki šiol nebuvo taikoma valdybos narių nepriklausomumo vertinimo ir skelbimo praktika.</p>

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištikus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.	Ne	Bendrovė šios rekomendacijos nesilaiko, nes iki šiol nebuvo taikoma valdybos narių nepriklausomumo vertinimo ir skelbimo praktika. Nustačius konkrečius nepriklausomumo vertinimo kriterijus, Bendrovė skelbs priežastis, kodėl vieną ar kitą narį laiko nepriklausomu, kai organų nariai neatitiks nepriklausomumo vertinimo kriterijų ištikus metus, o nepriklausomų valdybos narių bus prašoma patvirtinti savo nepriklausomumą.
3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų ⁶ . Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	Ne	Bendrovės valdybos nariams už jų darbą ir dalyvavimą valdyboje iš Bendrovės lėšų nėra atlyginama.
IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.		
4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principe – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę. ⁸	Taip	Bendrovė valdyba analizuoja ir vertina Bendrovės vadovo pateiktą medžiagą apie Bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą, veiklos organizavimą, Bendrovės finansinę būklę ir teikia visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepimus bei pasiūlymus dėl Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinių ir metinio pranešimo, pelno paskirstymo. Visuotinio akcininkų susirinkimo patvirtinti Audito komiteto nuostatai numato, jog jis teikia rekomendacijas valdybai dėl išorės audito įmonės parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo ir atleidimo bei sutarties nuostatų su audito įmone sąlygų, stebi išorės audito atlikimo procesą, kaip išorės auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų, stebi Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinių rengimo procesą.

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcininkų bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantžemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formuluoė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantžemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantžemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniam valdymo organui – vadovui.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonų, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės turimais duomenimis, visi valdybos nariai sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikia Bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdybos nariai savo funkcijas atlieka tinkamai: aktyviai dalyvauja valdybos posėdžiuose ir skiria pakankamai laiko savo, kaip kolegialaus organo nario, pareigų vykdymui.</p>
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės kolegialus organas elgiasi sąžiningai ir nešališkai su visais Bendrovės akcininkais. Valdybos darbo reglamentas numato, kad valdyba už Bendrovės bei savo veiklą, vykdamą įstatymų, Bendrovės įstatų ir visuotinių akcininkų susirinkimų jai priskirtas funkcijas, atsiskaito visuotiniam akcininkų susirinkimui ne rečiau kaip kartą į metus arba visuotiniam akcininkų susirinkimui pareikalavus. Eiliniam akcininkų susirinkimui valdyba pateikia auditoriaus patvirtintą metinį Bendrovės pranešimą, kuris įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę kaip atskiras klausimas. Valdyba pateikia Bendrovės ir konsoliduotųjų metinių finansinių ataskaitų rinkinius ir pelno paskirstymo projektą visuotiniam akcininkų susirinkimui tvirtinti.</p>

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežtinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančių kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdamą įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>Taip</p>	<p>Valdybos reglamentas ir Bendrovės įstatai numato, kad valdyba svarsto ir tvirtina bet kokius sandorius su administracijos nariais, bendrovės darbuotojais, valdybos nariais, akcininkais, kitais suinteresuotais asmenimis arba artimai su jais susijusiais asmenimis. Valdybos sprendimas dėl sandorių su administracijos nariais, bendrovės darbuotojais, valdybos nariais arba artimai su jais susijusiais asmenimis priimamas didesne nei 3/5 (trijų penktųjų) posėdyje dalyvaujančių valdybos narių balsų dauguma, o dėl sandorių su akcininkais arba artimai su jais susijusiais asmenimis – 4/5 (keturių penktųjų) posėdyje dalyvaujančių valdybos narių balsų dauguma.</p>
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmogiškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba yra nepriklausoma, priimdama sprendimus, turinčius reikšmės Bendrovės veiklai ir strategijai. Valdybos nariai yra tinkamai aprūpinti visais ištekliais, reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus. Bendrovės darbuotojai suteikia valdybos nariams reikiamą informaciją, kad jie galėtų tinkamai vykdyti savo funkcijas ir spręsti jų kompetencijai priskirtus klausimus.</p>

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus¹¹. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	Ne	<p>Bendrovėje yra tik Audito komitetas (4 nariai, iš jų vienas nepriklausomas), atlyginimo ir skyrimo komitetai neformuojami. Audito komiteto narius renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Audito komitetas teikia rekomendacijas Bendrovės valdybai dėl išorės audito įmonės parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo ar atleidimo bei sutarties su audito įmone sąlygų, stebi išorės audito atlikimo procesą, kaip išorės auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų. Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinių rengimo procesą.</p>
<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	Taip	<p>Audito komitetas veikia nepriklausomai ir principingai bei teikia rekomendacijas Bendrovės valdybai dėl išorės audito įmonės parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo ar atleidimo bei sutarties su audito įmone sąlygų. Valdyba, atsižvelgdama į rekomendacijas, teikia pasiūlymus visuotiniam akcininkų susirinkimui. Audito komiteto rekomendacijos nėra privalomos Bendrovės valdybai, galutinį sprendimą priima valdyba.</p>
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų. Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.</p>	Ne	<p>Audito komitetą renka visuotinis akcininkų susirinkimas, o ne valdyba. Audito komitetas susideda iš 4 narių, iš kurių vienas yra nepriklausomas. Audito komiteto pirmininkas yra priklausomas narys.</p>

¹¹ Lietuvos Respublikos audito įstatymas (Žin., 2008, Nr. 82-3233) nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti Audito komitetą.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito komiteto įgaliojimai numatyti Audito komiteto sudarymo ir veiklos nuostatuose, kuriuos patvirtino visuotinis akcininkų susirinkimas. Audito komiteto nuostatai numato, kad komitetas ne mažiau kaip du kartus per metus apie savo veiklą informuoja valdybą, pateikdamas savo parengtas rašytines ataskaitas. Bendrovė savo metiniuose ir tarpiniuose pranešimuose pateikia informaciją apie Audito komiteto funkcijas, sudėtį, bei informaciją apie pačius Audito komiteto narius.</p>
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito komiteto nuostatai numato komiteto narių teisę į savo posėdžius kviešti valdybos narius, Bendrovės vadovą, vyriausiąjį finansininką, darbuotojus atsakingus už finansus, apskaitą ir biudžeto klausimus, išorės auditorius.</p>
<p>4.12. Skyrimo komitetas. 4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimai atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; • reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; • reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; • reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; • peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje nėra skyrimo ar kitaip pavadinto, tačiau atliekančio šiam komitetui priskirtas funkcijas, komiteto.</p>

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; • teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlygį, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių; • turėtų užtikrinti, kad individualus atlyginimas vykdomajam direktoriui ir valdymo organo nariui būtų proporcingas kitų bendrovės vykdomųjų direktorių arba valdymo organų narių ir kitų bendrovės darbuotojų atlyginimui; • reguliariai peržiūrėti vykdomųjų direktorių ar valdymo organų narių atlyginimų nustatymo politiką (taip pat ir akcijomis pagrįsto atlyginimo politiką) bei jos įgyvendinimą; • teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų; • padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo); • teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai. <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus; • išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui; • pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes. <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje, atlyginimų komitetas ar kitoks komitetas, kuris būtų įpareigotas atlikti atlyginimų komitetui paskirtas atlikti funkcijas, nėra sudaromas.</p>

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p> <p>4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo kriterijus); • mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija; • užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus; • teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų iširti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų; • stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą; • tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei. <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per</p>	<p>Ne</p>	<p>Audito komitetas šios rekomendacijos laikėsi tik iš dalies. Jis vykdė jo veiklos ir sudarymo nuostatuose numatytas funkcijas: teikė Bendrovės valdybai rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu bei sutarties su audito įmone sąlygomis; stebėjo išorės audito atlikimo procesą, kaip išorės auditorius ir audito įmonė laikėsi nepriklausomumo ir objektyvumo principų; stebėjo Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinių rengimo procesus.</p> <p>Audito komitetui pakvietus, jo posėdžiuose dalyvauja audito įmonės atstovas, Bendrovės vadovas ir finansų direktorius. Informacija apie audito komiteto narius ir jų funkcijas pateikiama konsoliduotuose tarpiniame 6 mėnesių ir metiniame pranešimuose. Audito komiteto nariams paprašius, Bendrovė pateikia komiteto funkcijų atlikimui reikalingus dokumentus bei ataskaitas. Bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, tačiau audito komitetas rekomendavo šią funkciją įdiegti, kai tik atsiras galimybė. Neesant šios funkcijos audito komitetas negali įgyvendinti visų, šiame principo numatytų, rekomendacijų.</p>

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>specialios paskirties įmonės (organizacijos) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	Ne	Bendrovės valdyba neturi savo veiklos įvertinimo praktikos. Dalis informacijos apie valdybos vidinę organizaciją ir veiklos procedūras pateikiami Bendrovės metiniuose ir 6 mėnesių tarpiniuose pranešimuose.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.		
5.1. Bendrovės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiam principui saugoma <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.	Taip	Valdybai vadovauja pirmininkas. Posėdžiams pirmininkauja valdybos pirmininkas arba kitas valdybos narys, išrinktas pirmininkauti konkrečiam posėdžiui. Valdybos darbo reglamentas numato, jog valdybos pirmininkas turi pareigą, savo iniciatyva ar bet kurio iš valdybos narių siūlymu, šaukti valdybos posėdžius, sudaryti jų darbotvarkes, rengti valdybos sprendimų projektus ir kitus susijusius dokumentus ar paskirti kitus asmenis jiems parengti. Valdybos pirmininkas privalo į kiekvieną valdybos posėdį kviešti Bendrovės vadovą ir sudaryti jam galimybę susipažinti su darbotvarkės klausimais. Pirmininkas turi teisę reikalauti, kad Bendrovės vadovas pateiktų visą informaciją apie Bendrovės ūkinę ir finansinę veiklą, būtiną valdybos darbo organizavimui ir sprendimų priėmimui.
5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį. ¹²	Taip	Valdybos darbo reglamentas numato, kad valdybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip vieną kartą į ketvirtį. Posėdžiai organizuojami kai iškyla poreikis, 2009 m. įvyko 14 valdybos posėdžių.
5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasiręsti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	Taip	Valdybos darbo reglamentas numato, kad valdybos pirmininkas faksu, registruotu laišku ar paprastu laišku, per kurjerį ar įteikiant asmeniškai, išsiunčia pranešimą apie šaukiamą valdybos posėdį kiekvienam valdybos nariui ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki valdybos posėdžio. Pranešime apie valdybos posėdį nurodoma posėdžio data, laikas, vieta ir siūlomi darbotvarkės klausimai. Kiekvienas valdybos narys ir Bendrovės vadovas gali siūlyti papildomus posėdžio darbotvarkės klausimus, kuriuos pirmininkas privalo įtraukti į darbotvarkę, jei jis gavo rašytinį pasiūlymą dėl papildomų klausimų ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki valdybos posėdžio. Galutinę darbotvarkę ir medžiagą valdybos posėdžiams, kurioje detalai apibūdinami valdybos posėdyje svarstyti klausimai ir sprendimų projektai, valdybos pirmininkas išsiunčia valdybos nariams ne vėliau kaip prieš 2 dienas iki valdybos posėdžio. Valdybos nariai gali nuspręsti posėdyje svarstyti ir balsuoti tais klausimais, kurie neįtraukti į darbotvarkę, ar priimti sprendimus, kurių projektai valdybos nariams nebuvo tinkamai pateikti, jei valdybos posėdyje dalyvauja visi valdybos nariai ir kiekvienas iš jų su tuo sutinka.

¹² Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.	Ne	Bendrovė negali įgyvendinti šios rekomendacijos, kadangi joje sudaromas tik vienas kolegialus organas – valdyba.
VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	Taip	Bendrovės įstatinį kapitalą sudaro paprastosios vardinės akcijos, kurios visiems Bendrovės akcijų savininkams suteikia vienodas teises.
6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	Bendrovė viešai informuoja investuotojus apie naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamas teises per NASDAQ sistemą bei savo internetinėje svetainėje.
6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apskuninimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą ¹³ . Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimančioms bendrovei svarbiems sprendimams, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.	Ne	Bendrovės įstatai numato, jog sprendimus dėl Bendrovės, jos viso turto ar esminės turto dalies sujungimo, konsolidavimo, įgijimo, pardavimo, nuomos ar kitokio disponavimo ar disponavimo netekimo priima valdyba.
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime.	Taip	Informacija apie numatomus visuotinius akcininkų susirinkimus yra skelbiama per NASDAQ informacinę sistemą ir Bendrovės internetinėje svetainėje. Susirinkimai šaukiami tokioje vietoje, kad visiems akcininkams būtų sudarytos sąlygos juose dalyvauti. Su susirinkimo medžiaga galima susipažinti likus ne mažiau kaip 21 dienai iki visuotinio akcininkų susirinkimo Bendrovės internetinėje svetainėje ir pačioje Bendrovėje, yra nurodytas telefonas pasiteirauti.

¹³ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvartomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>6.5. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	Taip	Bendrovės internetiniame tinklalapyje ir per NASDAQ informacinę sistemą lietuvių ir anglų kalbomis iš anksto paskelbiama visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkė ir susirinkimo sprendimo projektai, o po visuotinio akcininkų susirinkimo ir priimti sprendimai.
<p>6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	Taip	Bendrovės akcininkai gali įgyvendinti teisę dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime tiek asmeniškai, tiek per atstovą, jeigu asmuo turi tinkamą įgaliojimą arba su juo sudaryta balsavimo teisės perdavimo sutartis. Bendrovė taip pat sudaro sąlygas akcininkams balsuoti iš anksto užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.
<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsienyje gyvenantiems akcininkams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	Neaktualu	Bendrovėje iki šiol nebuvo poreikio įgyvendinti šią rekomendaciją. Bendrovės akcininkai užsieniečiai įgyvendina savo teises, atsiųsdami į akcininkų susirinkimą atstovą arba balsuodami iš anksto balsavimo biuleteniu.
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	Taip	Bendrovės valdybos nariai elgiasi pagal šias rekomendacijas. Bendrovei nėra žinomi atvejai, kai asmeniniai valdybos narių interesai prieštaravo Bendrovės interesams. Bendrovės valdybos darbo reglamentas nurodo, jog valdybos nario pareiga vengti interesų konflikto situacijų tarp jo asmeninių interesų ir Bendrovės interesų, informuoti valdybą apie tokių situacijų atsiradimą ir apie visus sandorius, jo sudarytus su Bendrove. Reglamentas įpareigoja valdybos narius nepainioti nuosavo turto su Bendrovės turtu ir nenaudoti informacijos, gautos vykdant valdybos nario funkcijas, savo asmeninei naudai ar trečiųjų asmenų naudai kitaip, nei leidžia visuotinis akcininkų susirinkimas ir valdyba, o taip pat teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais pateikti informaciją apie savo ir glaudžiai susijusių asmenų sudarytus sandorius dėl Bendrovės vertybinių popierių.
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgaliojimo kito bendrovės organo sutikimo.</p>	Taip	

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.	Taip	
7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.	Taip	Valdybos darbo reglamentas numato, jog valdybos narys neturi teisės balsuoti, kai valdybos posėdyje sprendžiamas su jo veikla valdyboje susijęs ar jo atsakomybės klausimas.
VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.		
8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita), kuri turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Ši atlyginimų ataskaita turėtų būti paskelbta ne tik kaip bendrovės metinio pranešimo dalis, bet turėtų būti skelbiama ir bendrovės interneto tinklalapyje.	Ne	Bendrovė atlyginimų ataskaitos neruošia. Trumpa informacija apie išmokas valdybos nariams, Bendrovės vadovui ir finansų direktoriui skelbiama tarpiniame 6 mėnesių ir metiniame pranešimuose, su kuriais galima susipažinti ir Bendrovės interneto svetainėje.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) paaiškinimas, kuo pasirinkti veiklos rezultatų vertinimo kriterijai naudingi ilgalaikiams bendrovės interesams; 4) metodų, taikomų siekiant nustatyti, ar tenkinami veiklos rezultatų vertinimo kriterijai, paaiškinimas; 5) pakankamai išsami informacija apie kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpius; 6) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 7) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 8) pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką; 9) pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte; 10) pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte; 11) pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusios bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį.	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>12) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas;</p> <p>13) atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.</p>		
<p>8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.</p>	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.
<p>8.5. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <p>1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime;</p> <p>2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei;</p> <p>3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos;</p> <p>4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms;</p> <p>5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais;</p> <p>6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus.</p> <p>8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <p>1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos;</p> <p>2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p> <p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p> <p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p> <p>8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p>	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NEAKTUALU	KOMENTARAS
<p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p> <p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.6. Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, bendrovės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad bendrovė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.</p>	Neaktualu	Bendrovėje nėra direktorių atlyginimo nustatymo politikos, kurioje būtų numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys.
<p>8.7. Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.</p>	Neaktualu	Komentaras prie 8.6 punkto.
<p>8.8. Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protingumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.</p>	Neaktualu	Komentaras prie 8.6 punkto.
<p>8.9. Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti bendrovei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.</p>	Neaktualu	Komentaras prie 8.6 punkto.
<p>8.10. Išėitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.</p>	Neaktualu	Bendrovės mokamų išėitinių išmokų dydį numato galiojantys darbo įstatymai.
<p>8.11. Išėitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.</p>	Taip	Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrovėje nebuvo situacijų kuomet būtų mokamos išėitinės išmokos darbo sutartį nutraukiant dėl blogų darbo rezultatų. Situacijos, kurioms esant mokamos išėitinės išmokos, numato galiojantys darbo įstatymai.
<p>8.12. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.</p>	Neaktualu	Komentaras prie 8.1. ir 8.6 punktų.
<p>8.13. Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.</p>	Neaktualu	Bendrovėje nėra atlyginimo politikos pagrįstos akcijų skyrimu.
<p>8.14. Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamos mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisės į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasirinkimo sandoriais arba</p>	Neaktualu	Bendrovėje nėra atlyginimo politikos pagrįstos akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais. Bendrovėje galioja 2009 m. visuotinio akcininkų susirinkimo patvirtintas Tariamų akcijų Opciono planas,

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NEAKTUALU	KOMENTARAS
kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.		pagal kurį Bendrovės ir jos dukterinių įmonių aukščiausiosios ir vidurinėsios grandies vadovams bus mokamos tam tikros pinigines premijos susietos su tam tikrų Bendrovės akcininkų akcijų pardavimu. Iki šiol Bendrovės valdyba nėra patvirtinusi opcionų turėtojų sąrašo. Tariamų akcijų Opciono Plano neįgyvendinus iki 2013 m. pabaigoje, jis automatiškai nustoja galioti.
8.15. Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plus kintamoji dalis) vertė.	Neaktualu	Komentaras prie 8.13 ir 8.14 punktų.
8.16. Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.	Taip	Komentaras prie 8.14 punkto.
8.17. Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.	Taip	Akcininkai skatinami dalyvauti visuose bendrovės visuotiniuose akcininkų susirinkimuose juos informuojant apie įvyksiančius akcininkų susirinkimus, raginant juos balsuoti bendroju balsavimo biuleteniu iš anksto.
8.18. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Neaktualu	Komentaras prie 8.1. ir 8.6. punktų. Bendrovėje galiojantis Tariamų Akcijų Opciono Planas buvo patvirtintas neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime.
8.19. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritari akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritari akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.	Neaktualu	Komentaras prie 8.1. ir 8.6 punktų.
8.20. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais: 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.		
8.21. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida		

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
<p>modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.</p>		
<p>8.22. 8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti scheme, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
<p>8.23. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemos išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemos taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>		
<p>IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka interesų turėtojai apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad interesų turėtojų teisės nebūtų pažeidžiamos. Darbuotojų teises gina darbo įstatymai, Bendrovės kolektyvinė sutartis.</p>
<p>9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimanč svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.</p>		<p>Svarbiais Bendrovės gyvenimo klausimais vykdomos konsultacijos su darbuotojų atstovais (profesinėmis sąjungomis). Tiekėjai, klientai ir kreditoriai yra su Bendrove pasirašę sutartis, kurių tinkamas įgyvendinimas yra vienas iš Bendrovės prioritetų. Visa esminė ir papildoma informacija apie Bendrovės įvykius skelbiama viešai bei pateikiama to paprašiusiems interesų grupių atstovams.</p>
<p>9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>		

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
X principas: Informacijos atskleidimas Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.		
<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; • bendrovės tikslus; • asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; • bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; • galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; • bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; • pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; • bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p> <p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.</p> <p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai daugiau reglamentuojama VIII principė.</p> <p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.</p>	<p>Taip</p>	<p>Rekomendacijoje nurodyta informacija skelbiama Bendrovės internetiniame puslapyje, per NASDAQ informacinę sistemą, pranešimuose žiniasklaidai.</p>
<p>10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė informaciją pateikia per NASDAQ informacijos atskleidimo sistemą lietuvių ir anglų kalbomis. NASDAQ gautą informaciją paskelbia savo interneto tinklapyje ir prekybos sistemoje, tokiu būdu užtikrinant vienalaikį informacijos pateikimą visiems. Bendrovė informacijos, galinčios turėti įtakos jos išleistų vertybinių popierių kainai, neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol informacija viešai paskelbiama per informacinę sistemą.</p>

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP/NE/NE AKTUALU	KOMENTARAS
10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų, o teisės aktų nustatytais atvejais neatlygintą priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.	Taip	Bendrovė užtikrina nešališką, savalaikį ir neatlygintą priėjimą prie informacijos, skelbdama ją lietuvių ir anglų kalbomis savo interneto tinklalapyje.
10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinį bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.	Taip	Bendrovė laikosi šios rekomendacijos savo interneto tinklalapyje skelbdama rekomendacijoje išvardintą informaciją.
XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Ne	Bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių auditas neatliekamas. Metinių finansinių ataskaitų rinkinių auditą atliekančios audito įmonės Bendrovei pateikia dokumentą patvirtinantį jų nepriklausomumą
11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.	Taip	Audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo Bendrovės valdyba, o jai rekomendacijas teikia audito komitetas.
11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Audito įmonė iki rinkimų pateikia Bendrovei pažymą apie iš jos gautas pajamas iš audito ir kitų paslaugų teikimo. Pažymoje esančią informaciją valdyba pateikia visuotiniam akcininkų susirinkimui, kuris renka audito įmonę.